

אתווקים

סאונים ותוכן של הילדים אוהבים

כי תשא תטפ"ה

מצורף לגליון כספר 583

מצורף למגזין
'טועמיה'

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

S025004569@Gmail.com

דפוס
מהיר
ומתקדם

שפיד

מספר
210

אבות "אהל פינחס" ובנים

367korona@gmail.com

© כל הזכויות שמורות

פורים שמח

אני אגיד לכם מה מעצבן: כששולחים
לך משלוח מנות עם במבה ופופקורן
מפוזרים ..

**"נקודה למחשבה: למה אף פעם לא רואים
כותרת בעיתון 'מגדת עתידות זכתה בלוטו'?"**

אמא לפני פורים: אל תגע
במתקים, זה לא בריא.
אמא אחרי פורים: תאכל,
תאכל, עוד מעט פסח.

אין על פורים עם
המאכל המשולש הזה

מזל טוב למאות
חטיפים שחווים
בימים אלו תחיית
המתים לקראת
משלוחי המנות.

ניקיתי את הפנים של
הילדה מהאיפור שמרחו לה
בגן, ועכשיו אני צריך למצוא
של מי הילד שלקחתי.

אני: אחי אתה שיכור.
מוש: אני לא שיכור.
אני: אחי בוודאות אתה שיכור.
מוש: נו אני אומר לך אני לא אממ... מה
שזה לא יהיה שאמרתי מקודם.

חברה תיזהרו
⚠️
בכבישים
יש הרבה
שיכורים
שלא יכולים
לנהוג אז
הנשים שלהם
נוהגות

רציתי
להתחפש למרוקאי
אבל אין לי
עצבים

השכן שלי הערבי הביא
לי משלוח מנות
מלא דגים
שאלתי אותו: מה זה?
אמר לי: חג בורים, לא?

הזמינו אותי למסיבת
תחפושות בפורים.
בא לי להתחפש לרכבת
ישראל ולא להגיע.

דבר העורך

לו רק תחפוש!

בפורים אתה רואה מולך אנשים בתחפושות שונות: זה
מחופש לליצן, זה למפלצת, זה לחיה זה לסתם משהו
לא ברור. אבל לא יעלה על דעתך ללכת עם או לרגז:
הרי זו רק תחפושת!

גם בחיים אנו פוגשים הרבה אנשים "מחופשים": זה
מחופש לליצן, זה לקמזן, זה לגס רוח, זה לחצוף
זה לסתם אחד שלא אכפת לו משהו דבר. אולם אין זו
דמותם האמיתית של האנשים. זו רק "תחפושת".
עמוק בתוך הלב, כל אלה הם יהודים חמים, מלאי
טוהר ויופי. אין צורך ללכת עם ולרגז. צריך פשוט לגשת
אליהם בעדינות, להסיר את "התחפושת"
ולחשוף את הנשמה הטהורה שבפנימיותם...

בידידות ובחיבה נר אצלנו

מה אני נותן

מה אני מקבל

אני אצלי כל יום
פורים...

אלשה שהיה

מרכה מסיכור!

מספר יהודים פנו אל ה"בעל שם טוב" הקדוש והתחננו שיפעל לביטול גזירה נוראה
שפקדה את קהילתם. ה"בעל שם טוב" הורה להם: "תיסעו לעיירה פלונית, שם תפנו לפלוני המתגורר בקצה העיירה, ובברכתו תיושעו!".
מיהרו האנשים אל אותה עיירה, ובהגיעם לשם, נדהמו לשמוע שאין מדובר בצדיק, אלא באדם שיכור. אך חזקה עליהם פקודת ה"בעל שם
טוב" בהגיעם אל השיכור, הלה הביט בהם בעיניים מזוגגות, ומיד שלח את ידו אל הבקבוק. אך הם הרחיקו את הבקבוק ממנו. "הב לנו ברכה,
וניתן לך את הבקבוק". השיכור אמר: "הסתלקו מכאן והניחו לי לשתות". "אם תברכנו", לחשו לו כממתקים סוד, "נביא לך יין ישן נושן". עניו
אורו. יין נושן זה כבר סיפור אחר לגמרי. הוא ברכם בשברי מילים ואותיות, והללו קנו לו יין משובח. ובשובם העירה התבשרו בישועה שפקדה
את קהילתם. הבינו האנשים שברכת השיכור פעלה את פעולתה, ומיד שמו פעמיהם אל ה"בעל שם טוב", לעמוד על סודו של השיכור
הצדיק. וכה סיפר להם ה"בעל שם טוב": "יהודי זה, עם הארץ הוא. יום אחד גונבה שמועה לאוזניו, שבעיר הגדולה יש מקום מיוחד שבו
אנשים מבליים ונהנים, אבל הכניסה אליו עולה כסף רב. הוא אסף את כל חסכונו, ויש פעמיו אל אותו מקום. בלכתו
בדרך שמע קולות צווחה. ובני אותו מקום סיפרו לו, שהם חייבים לפרץ כסף רב, וכעת הפרץ אסר את חשובי עירם והוא
מענה אותם. נכמרו רחמיו והוא סר אל ארמון הפרץ ושילם בכל כספו את חובם, והם שוחררו לבייתם. כיוון שתם ממונו,
שב הוא לביתו וויתר על ההנאות. "מעשהו עורר התרגשות גדולה במרום, ומאז קצבו את שכרו, שכל ברכותיו יתקיימו.
אל שהשטן קטרג, שמא יבקש הוא על הגאולה ותתקיים בקשתו. לפיכך נמנו וגמרו שהוא ישועבד לשכרות, ובגילופיו
יעורפלו חושיו והוא לא ידע להתפלל". מששבו האנשים אל בקתתו של מושקה, הוא כבר לא היה שם.

וכי מה חשבתם, שהשטן טיפוש?

את המעשה סיפר החידושי הרי"ם, והקביל את מעמדנו בפורים לזה של מושקה.
יום פורים גבוה מיום הכיפורים (תיקוני הזהר, כא), ובו כל אדם יכול לפעול בתפילתו גדולות ונצורות,
שהרי "כל הפושט יד נותנים לו" (ירושלמי, מגילה א, ד).

לתרומות: נדרים פלוס "השיבני"
קוד 1001085 או בפלא: 052-7656075

השיבני
עמותה מס' 5807879

חוגגים את
חג הפורים
בלי ופצים

לא מופצים את שמחת הפורים

מתי תשתתף התנשמות השתויות

פרשת
השבוע
אח 20 יהושע

פורים

רוטשילד מרגיש מכונה כספים
וכלם בפורים ניצוצות קוטפים

פקיד הבנק עדיין את רוטשילד העשיר מהו הסכום שנגנב כל חדש לחשבוננו בבנק - בלא שרוטשילד יצטרף לנקף אצבע. היה זה סכום דמיוני. ודוקא זה היה הדבר ששבר את רוטשילד סופית. "הוא מדקא", ספרו מכריו. "הכל בחייו צפוי וקבוע והוא אינו מרגיש שמעשיו נצרכים בכלל. הפסד נכנס אוטומטית, יוצא אוטומטית... כאלו הוא רק מכונה כסף. כל שנה היה תורם סכומים גדולים בפורים..." והשנה, לא יתרים? תמה סבא. "הוא שם מכונה ליד הדלת. המכונה תקבל את המתרימים ותוציא כספים, רוטשילד אינו מתכנן לקום מהספה." "ואם מישוה יבקש מהמכונה מיליון דולר?" תמה סבא. "המכונה לא תתורם כרצון איש ואיש, אלא כדברי איש ואיש", בהירו האנשים. "היא שומעת משפט, עד חמש מלים, מחשבת אוטומטית כמה זה בגימטריה, ומוציאה כסף בהתאמה. למשל, למי שיאמר: 'אנו אוספים כסף לישיבה' - תוציא המכונה סכום כסף לפי הגימטריה של משפט זה." מאירצ'יק התעניין במכונה, אך יוסף חיים היה שקוע ברוטשילד עצמו. "עצוב שיהודי מרגיש שהעשיה שלו חסרת טעם. מה יהיה? זה חשוב יותר מההתרמות." "אני דואג גם להתרמות", אמר מאירצ'יק. "בשנה שעברה קבלנו ממנו סכום יפה בשביל הישיבה." "למה לדאג?" התפלא סבא, "תקבלו לפי הגימטריה." "נכון, אבל לאיזה סכום אפשר כבר להגיע? משפט הגיוני בחמש מלים... אמרו שהמכונה מכוננת להוציא רק עד ששת אלפי ש"ח לתרומה. פשוט לא הגיוני שתצטרף לתת יותר..." ופתאום התעורר סבא. "הקשיבו, זה הפרויקט שלנו! רוטשילד אבד את הניצוץ

ואת העניין - ואנו נחזיר לו את השמחה! אני חש שאוכל לגלגל את ההתרשטיות בדרך פלא... הקשיבו, מחר במגלת אסתר - תכו את המון בכל הכוח!" "אין זה קשור?" מאירצ'יק לא הבין, אך סבא חייך. "אני צופה שהדברים יתגלגלו בעקבות זאת, עד שהכל יסתדר..." מאירצ'יק יוסף חיים הנהנו. בסדר, הם יעשו כל מה שסבא יאמר. במגלה בליל פורים הם הכו בהמון כוח, עד שרוטשילד עצמו נגש אליהם. "האם לא כתוב בהלכה שמרעשים בנחת?" הוא שאל באי נחת. "מה פתאום", טען מאירצ'יק. "ב'מקור חיים' כתוב: 'וראיתי המונים ונשים דורסים בכוח ברגל על הארץ כשמצדדים המון'." "אהה..." אמר רוטשילד העגום. כשחזר לביתו, מצא רוטשילד את בניו הגדולים מתנפחים על התפוחיות, ופלט: "תתחפשו לעופות דורסים, כי בפורים דורסים את המון". למרבה הפלא, הבנים התלהבו, והשיגו מסכות של תנשמת עם נוצות ומקור - אכן, מקורי ביותר! בבקר הפורים, אמר סבא למאירצ'יק: "עכשו לך לרוטשילד!" והוסיף בקול צופן סוד - "הרגל עצמה לדבר במליצות ובבטחון עצמי, ונראה מה יקרה!" מאירצ'יק הלך, ומצא בבית רוטשילד מהומה. צעירי הבית שתו כבר יין, ועשו רעש נוראי. "ילד, באת לאסוף כסף לישיבה?" שאל אחד מהם. מאירצ'יק בקש לענות, אבל הנער אמר: "לא לי תענה, שגר תשובותיה למכונה..." והפעיל את המכשיר. אך מאירצ'יק חש שאינו יכול לדבר מרוב רעש, וענה בתקיפות: "תשובותי תשגרה כשתנשמותיכם השתויות תשתתקנה!"

באותו רגע נשמע רעש מזרז. המכונה שקלטה משפט שכלו מלא אותיות ש' ות' בגימטריה גבוהה מאד, החלה להמטיר שטרות בזה אחר זה, עד שעקפה את המגבלה של שש אלף השקלים - התפוצצה... "הא הא הא", התפרץ קול צחוק גדול לתוך השקט הנדהם. "כזאת לא דמיתתי..." צחק רוטשילד וצחק. "איזה משפט, איזה גימטריה! נצחתם את המכונה... אהה, אין מכונות בפורים! גם אני איני מכונה יותר... ניצוץ של פורים נדלק ב... בואו ותקבלו מתנות לאביונים אמתיים מהלב של רוטשילד!" ומן הדלת נשמע סבא והושע, מלא נחת: "אכן, אין מי שאינו מרגיש את הניצוץ בפורים! לא תאמינו מה ראיתי בספר 'אסרי לגפן' של הרב יהודה שינפלד..."

הספר 'אסרי לגפן' מביא לפי האר"ז, ל' שבמשתה פורים יש לטעות ולומר 'ברוך המן' - כי בהמן היה ניצוץ רוחני, שהרי כתוב במדרש: מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק. כתוב במגלה האר"ז, ל' שלא יתכן שלא התחדש לו אז ניצוץ רוחני, כי על ידי שתית היין מתגלה פנימיות הנפש. ואכן, אסתר לקה כונה - היא קנתה על ידי המשטה להחזיר את המן בתשובה! אלא שכשראה המן את מרדכי שאינו כורע ומשתחוה, נמלא חמה - ואבד לגמרי את אותו ניצוץ רוחני.

"ואם אפילו להמן היה ניצוץ - קל וחומר בן אלף קל וחומר שאני יכול במשתה הפורים להתחדש בניצוצות קדושים!" התלהב רוטשילד, ויצא עם סבא בריקוד.

ואלה תולדות

הרב הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל

רב קהלת נחלת משה בבני ברק
מחבר הספרים 'שלמי תודה'

נולד בכ"ד בסיון תרצ"ד, נפטר בי"ב בשבט תשע"ה

מצוות החי
עד, חצי

הוצאה:
מה הספור שלו?

קורא:

סליחה שאני שואל:
למה אתם קוראים
למדור 'מעשה אבות'?
אני לא משל אשמת מאד
'קרא שם ספור על'
אבא שלי.

משלוח מנות קולע

אני חושב שנופלים בטעם לימון של חברה פלונית הם דבר טוב, ובטעם, גם סכריות בטעם פרות של חברה אלמונית - גם הן טובות מאד.

"יישר כוח", הודה לו רבי בן ציון, והמשיך בשיחה.

שבועים חלפו, ובבקר יום הפורים, מיד לאחר קריאת המגלה, נשמעה נקישה על דלת חדרו של ר' ישראל מאיר, היהודי הבודד המתגורר בפנימית ישיבת פוניבז'. הוא פתח את הדלת, והנה מי נכנס אל החדר? רבי בן ציון, בידו משלוח מנות מכבד וכל פניו מאירים.

היהודי קבל בתודה את משלוח המנות, וכשרבי בן ציון הלך - פתח אותו, והנה מפתע לגלות בתוכו ופלים בטעם לימון בדיק קאלה שהוא אוהב, וסכריות פרות, לצדם של עוד מעדנים משפחים וטובים.

"אהה", נהנה ר' ישראל מאיר, "כעת אני נזכר בשאלה שהוא שאל אותי לפני שבועים... בשבילי הוא שאל! רצה לדעת מה אני אוהב..."

ר' ישראל מאיר לא שמר את הדברים בלבד. הוא נקש על דלתות החדרים של השכנים שלו, וברר אתם את העניין. כמה מפלא היה לגלות, שכל אחד מהשכנים קבל משלוח מנות שונה ומיוחד; כל אחד קבל במשלוח המנות שלו, בין יתר הדברים הטובים והמשפחים - את המאכלים שעברבים בדיק לחכו!

שכן שבועים לפני פורים, רבי בן ציון כבר דאג לברר מהו רצון איש ואיש, ומה ישמח כל אחד מהם.

הרב פלמן

חשוך בחוץ וחשוך גם בחדר, שם יהודי בודד מתהפך על משכבו. נצול שואה. האם אי מי מילדי הארץ מבין מה המשמעות של המלים הללו?

דם ואש ותמרות עשן בתוך הלב.

לפחות יש לו קורת גג לגור תחתיה, יש מטה וחדר סגור שאפשר לנסות לישון בתוכו ולהתגבר על חלומות הבעיות. "יברך הרב מפוניבז' שנתן לי את החדר הזה", מהרהר היהודי בלבו.

ליד החדר הזה שבפנימית הישיבה שוכנים חדרים נוספים, וגם בהם מתגוררים בגפם נצולי שואה גלמודים.

כשהם בתוך הישיבה, טוב להם יותר. יש להם מקום מסדר לאכל בו, והם גם פוגשים בני אדם ואינם חיים לבדם ממש.

אחד ומיוחד מבין אלו שהיו מתחסיים אל אותם אמללים בחבה, היה הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל. בכל שבת, אחרי שהיה מסים להתפלל תפלת מוסף בהיכל ישיבת פוניבז', הוא היה עולה אל החדרים, נכנס לכל חדר ומשוחח מעט עם כל אחד מהיהודים הגלמודים שהתגוררו בהם. כך היה מעניק להם ענג שבת, ושמחה לכל השבוע.

"ר' ישראל מאיר", פנה פעם רבי בן ציון אל אחד מאותם נצולי השואה בבקורו השבועי, "אני רוצה לקנות מממתקים לבן שלי. מה אתה מציע לי, איזה ממתק הכי טוב והכי יערב לחכו?"

"איני מבין הרבה בממתקים", צחק ר' ישראל מאיר, "אבל

סיפורים נפלאים לילדים

פרשת כי תשא

"כי תשא את ראש בני ישראל" (ל, יב)

באר בה הרה"ק ה'דברי ישראל' זי"ע וז"ל:
הנה ידוע ש'תשא' לשון הגבהה.
ויש לרמוז, למשל, הטובע בים, כל זמן שראשו
מבחוץ ואינו משקע בתוך הים לא יזיק לו.
כמו כן, הנה קשין מזונותיו של אדם כ'קריעת
ים סוף' (פסחים קיח) וטרדת הפרנסה הם גלי
הים (שהרי עצם ענין הפרנסה הוא 'ים'),
והעקר לשמר ולהגביה את ראשו - שהראש
לא יהיה משקע בתוך גלי הים.

זהו כי תשא את ראש' העקר להגביה הראש
והמוח לפקודיהם, וממילא אף שהגוף עוסק
בפרנסה גופא בטר רישא גרידא, עכ"ל.
וכן באר הרה"ק מקאצק זי"ע (שש"ק רפט)
'יגיע כפיה כי תאכל' (תהלים קכח, ב) כי
בדוקא אמר יגיע כפיה ולא יגיע ראשו, לומר,
שאף שפעמים ועל האדם להתעסק בפעל
ידיו, לצרך פרנסתו או לשאר ענינים, מכל
מקום יראה לעסק ש'צדיק באמונתו יחיה',
וממילא יבין וישכיל שלא ירויח כלל אם
יצרף את ראשו ליגיע כפיו, שהרי מה שנקצב
לו בוא יבוא אליו בכל אופן.

אחד מחסידי הרה"ק רבי יחזקאל מקאצ'מיר
זי"ע נכנס אליו בשאלה - כי הוא נצרך לעזוב
את שצרי 'בית המדרש' לעסק על המחיה ועל
הכלכלה, ורב פחדו מהבלבול השורר
בשוקים וברחובות.

אמר לו הרה"ק כתיב 'ויקח מאבני המקום
וישם מראשיתו', וברש"י, 'עשאן כמין מרוב
סביב לראשו', 'שירא מפני חיות רעות',
והדבר תמוה, וכי איזו שמירה היא - לשים
גדר אבנים רק סביב הראש, הלא 'פרוץ
מרבח על העומד' - באשר כל גופו אינו שמור
מן החיות והמזיקים.

אלא, משל לצפור שנפלה לתוך בצה והחלה
לשקע בה יותר ויותר - אם כנפיה עדין לא
טבעו, בידה לצאת מהבץ על ידי כנפיה, ואם
גם כנפיה טבעו בתוככי הבץ, כל זמן שראשה
מחוץ לבץ עדין תוכל לזעק 'הצלה' ויבואו
להושיעה, אבל כשגם הראש נשקע בבץ.....
ולכן בצאת יעקב אבינו חרנה, לבית לבן
הרמאי, נתיירא מפני חיות רעות, וחשש מאד,
כי מי יודע מה מצפה לו שם, על כן עשה
'שמירה מעלה' סביב לראשו, כי כל זמן
שהראש לא 'שקע', עדין אפשר לו לאדם
לזעק לעזרה ולהצלה.

אמר לו הרה"ק, כך גם אתה, בצאתך לעבודת
הפרנסה, הזהר על 'ראשך' לבל ישקע בהבלי
העולם הזה, ותשמר על ה'אמונה' שבמות,
ובזה תנצל מכל הבלבול והרע, ובכל עת
ובכל זמן עדין תהיה מקשר בראוי אל ה' הוא
האלוקים. (באר הפרשה)

"מחצית שקל תרומה לה" (ל, יג)

"אין אדם מת וחצי תאנותו בידו" (קהלת רבה
א, לד)

כתב בספר מקדש מרדכי שזה באה התורה

לרמוז לנו, שיתנו מחצית השקל, כי בכסף אין שלמות, כי אדם שאוהב כסף, כל כסף שיש לו, זה חצי ממה שהוא רוצה.

להמחיש זאת בדרך משל, אדם שישב בגנת חמד, ולפתע התישב לצדו אדם מכר ומפרסם, הנה זה גדול עשירי העולם.

מהתבוננות בו, הפתיע ושאל, אתה מזהה אותי? כן בודאי, אתה הרי העשיר הנודע.

נו... תשלים את המשפט הוא אומר לי, לנכח פליאתי הוא מחיך ואומר ההמשך הוא... "העשיר מספר אחד בעולם".

אמרתי לו אדוני היקר מאוד, טעית והנה חי בטעות גדולה, אתה בבניה כלכלית גדולה יותר ממני, לה חסר יותר כסף ממני.

כעת הנה תורו להתפלא, והוא פתח עיניים גדולות ואמר, יש לה משג כמה כסף יש לי? יש לי ארבעים מיליארד דולר, איך אתה מדמין שחסר לי יותר כסף ממך?

עניתי לו, לא טעיתי, אני אסביר לה, הרי אתה מפחד כל הזמן להפסיד את התאר מקום ראשון בעולם למקסיקני שמתחרה בה, לכן אתה חותר בכל מחיר ושואף להכפיל את רכושך לשמונים מיליארד, ככה תהיה מוגן מלסכן את מעמדה, אם כן חסרים לה ארבעים מיליארד דולר, באמת חסר לה הון עתק, אבל לי חסר מקסימום רבע מיליון דולר, אז למי חסר יותר כסף?

לפי זה יתכן לפרש "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל", כי האוהב כסף שהוא עשיר בשנתן לצדקה הוא מרגיש שנתן שלם, ואלו העני שנותן מפת לחמו הרבה יותר אחוזים מרכושו לעזמת העשיר, מרגיש שנתן פחות ממה שצריכה, לכן מזהירה התורה, העשיר - תזכר, מה שתתן זה רק חצי ולא משלם, וגם העני - תרגיש טוב ואל תמעיט בערך הנתינה שלך.

"אנא חטא העם הזה חטאה גדלה ויעשו להם אלהי זהב" (לב, לא)

פעם בראש השנה שחל בימים חמישי וששי, ראו שהרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל מתאמץ וטרוד בענין מסים.

בשבת, קפץ על השלחן, וקרא: איך ויס שוין! (אני יודע), והסביר, תמיד הנה קשה לו, איך הניח הקב"ה לישראל לעשות את העגל? ועכשו נתחור לו.

משל למלך שהיה לו בן קטן, ורצה למנותו למלך, אבל שרי המלוכה היו נגד בכל תקף, ונמלך המלך, ומנה בנו למלך והוא נסע ממקום מלכותו.

השרים מצאו מקום לגבות חובם, והתחילו לפתות את בן המלך, ונשמע להם, ושם כתר המלך, בראשו של כלב, והכלב רץ עם כתר בחוצות העיר.

לאחר זמן בא המלך, והרגיש שמעלימים ממנו דבר מה, כששאל מה קרה בהעדרו, ספרו לו איך שבנו שם את הכתר...

אמר המלך בכעס: צריך להושיב בית-דין לשפט את בני, אם הוא בן דעת - דינו חמור, ואם אין בו דעת אינו ראוי להיות מלך.

השרים הסכימו בחפץ לב, ובחרו בי"ד ונמצא חיב, והוציאו פסק דין חמור, וספרו למלך שנמצא חיב.

אמר להם המלך טוב פסקתם, אבל פסק הדין יבצע באלו שהסיתוהו, ובכונה נסעתי, כדי לראות איזה עלילות יעלילו על בני יקירי אלו הרוצים להפטר ממנו.

והנמשל, אלולי היו ישראל עושים את העגל אחר פטירת מרע"ה, לא היה מי שיחזירם בתשובה ח"ו, אבל משה עלה למרום, והסיתו הערב רב את בני ישראל לעשות העגל, כדי שימצאו חיבים, וכשחזר מרע"ה שלם למסיתים כגמולם על אשר הסיתו את בני ישראל לבגד בכתרא דמהימנותא.

(מרן הרמ"ח מסלונים)

"וְאַתָּה תַּצִּיחַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ
שְׁמֵן זֵית זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"
(כח, א)

כַּתְּתוּ עֲצֻמְכֶם עַל דְּבָרֵי תוֹרָה (בְּרָכוֹת סג).
אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַאֲדִיר בְּאוֹרָה שֶׁל תוֹרָה כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב "לִיהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה
וְשִׁשֹּׁן יָקָר, - אוֹרָה זוֹ תוֹרָה" (מַגִּלָּה טז)
כְּתִית - תַּכְתֶּת אֶת עֲצֻמְךָ עַל דְּבָרֵי תוֹרָה.
יְהוּדֵי שָׂאֵל פֶּעַם אֶת הָרַבִּי מְקוֹצֵק: לָמָּה
הָרַבִּי לֹא יוֹצֵא בְּעוֹלָם לְהַצִּיל נַפְשוֹת, הֲרִי
יֵשׁ הֶרְבֵּה מָה לַעֲשׂוֹת? מַדּוּעַ הָרַבִּי נִשְׁאָר
בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ פְּנִימָה, נִכּוֹן, הַחֲסִידִים בָּאִים
לְבֵית מִדְרָשׁוֹ וְהָרַבִּי מְדַבֵּר לְפָנֵיהֶם דְּבָרֵי
תוֹרָה עִמָּקִים, אָבֵל מַדּוּעַ אֵינּוּ יוֹצֵא עַל פְּנֵי
הָעוֹלָם?!

אָמַר לוֹ הָרַבִּי מְקוֹצֵק זי"ע, מִשָּׁל לָמָּה הַדְּבָר
דּוֹמָה: בְּבֵית הָאֲסוּרִים נִחְבְּשׁוּ שְׁלוֹשָׁה
אֲנָשִׁים עֲשִׂירִים.

הוֹשִׁיבוּ אוֹתָם בְּבוֹר חֲשׁוֹךְ וְקָטָן, וּמִי שִׁוֵּדַע,
בִּימֵים הָהֵם, אֵין לְתַאֵר אֶת הָעֲנוּיִים שֶׁהָיוּ
מִנֵּת חֲלָקָם שֶׁל אֲסִירֵי מַלְכוּת.

שְׁנַיִם מֵהֶם הָיוּ פִּקְחִים, בְּעָלֵי דַעַת,
וְהַשְּׁלִישִׁי הָיָה לֹלָא שָׂכָל.

הַסּוֹהָרִים הוֹרִידוּ לָהֶם אֶכָּל לְבוֹר. הָאֶחָד
הָזֶה, שֶׁהָיָה 'בְּטָלָן' גָּדוֹל לֹלָא קִמְצוֹץ דַּעַת,
לֹא הִסְתַּדֵּר עִם עֲצָמוֹ - לֹא מִצָּא אֶת הָאֶכָּל

לְהַכְנִיס בּוֹ אֶת הָאֶכָּל, אָבְדוּ לוֹ חִפְצִים, נִפְּלוּ
לוֹ הַמַּאֲכָלִים וְכו'.

הַשְּׁנִי, הַחֶכֶם, רַחֵם עָלָיו וְסִיעַ בְּיָדוֹ רַבּוֹת:
לָקַח אֶת יָדוֹ הַכְּנִיס בָּהּ אֶכָּל, אַח"כ סִיעַ לוֹ
לְהַעֲבִיר אֶת הָאֶכָּל מֵהָיָד לְפָה וְכו', כָּךְ
פְּעָמִים רַבּוֹת מְדֵי יוֹם - הִתְיַגַּע לְהַדְרִיכּוֹ
לְהִסְתוֹבֵב לְיָמִין וּלְשִׁמְאַל, לַעֲמֹד וּלְשֹׁכֵב.
אָבֵל הַשְּׁלִישִׁי, כְּאֵלּוֹ עָמַד מִן הַצַּד, לֹא סִיעַ
בְּיָדוֹ מְאוּמָּה.

יוֹם אֶחָד פָּנָה הַשְּׁנִי לְשְׁלִישִׁי, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ
בְּתִמְחִיָּה: אֲנִי סוֹבְלִים יָחַד כָּאֵן בְּבוֹר, וְאַתָּה
וְדַאִי מִבְּחִין אֵיךְ אֲנִי מִתְאַמֵּץ לַעֲזֹר לַחֲסֵר
הַדַּעַת הַמִּסְכָּן הַזֶּה פְּעָמִים רַבּוֹת בְּיוֹם - עַד
שֶׁהוּא מַצְלִיחַ לְהִתְקַדֵּם, מַדּוּעַ אֵינְךָ מְסִיעַ
לְפַעֲיִלוֹת שְׁלֵי כְּלוּם, לָמָּה תַּעֲמֹד מֵהַצַּד?

הַשִּׁיב לוֹ הַשְּׁלִישִׁי, בֹּא אֲגַלֶּה לָּךְ: אֲנִי
נִמְצָאִים בְּחֻשְׁכָּה, חֲשׁוֹךְ בְּבוֹר, וְכִאֲשֶׁר
הַחֲשֵׁךְ שׁוֹרֵר וְלֹא רוֹאִים מְאוּמָּה, אַתָּה וְהוּא
מִתְיַגָּעִים כְּמַעַט לְרִיק, הֵנָּה מִשְׁקִיעַ בּוֹ
מַאֲמָצִים לְלַמֵּד אוֹתוֹ אֵיךְ לֶאֱכֹל וְאֵיךְ לְזוּז
וְכַפִּי הַנִּרְאָה לֹא תִגְמַר אֶתוֹ לְעוֹלָם, כִּי כְּבָר
כְּמָה שְׁבוּעוֹת שֶׁאַתָּה מִתְאַמֵּץ וְהוּא עֲדִין לֹא
לָמַד כְּלוּם... אַךְ אֲנִי - כְּמוֹ שֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ
בְּשִׁעוֹת שֶׁאַתָּה עוֹסֵק אִתּוֹ - חוֹפֵר בְּקִיר חֹר,
קוֹדֵחַ בְּאֲצָבְעוֹתַי חֹר, וְכִאֲשֶׁר הַחֹר יִהְיֶה
עִמָּךְ - יִכְנֹס אוֹר לְבוֹר, יִחְדְּרוּ פְּנִימָה קֶרְנֵי
שֶׁמֶשׁ מוֹעֲטוֹת, מַעַט מִן הָאוֹר יִדְחָה הֶרְבֵּה
מִהַחֲשֵׁךְ, וְאִזּוֹ מִמִּילָא הוּא יִרְאֶה, וְכְּבָר
לֹא יִצְטָרֵךְ לֹא לָךְ וְלֹא לִי. הוּא יִדַּע בְּעֲצָמוֹ
אֵיךְ לְשַׁתּוֹת וּלְאֶכָּל, וְגַמְרָנוּ.

פְּלִאֵי פְּלִאִים, לִיהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה
וְשִׁשֹּׁן וְיָקָר, "אוֹרָה זוֹ תוֹרָה" לְקִדְּחַ
וְלְהַכְנִיס אוֹר, אִם יֵשׁ תוֹרָה, נִכְנָס אוֹר,
וּמִשָּׁם וְאֵילָךְ יֵשׁ כְּבָר אֶת הַכֹּל: שִׁמְחָה,
שִׁשֹּׁן וְיָקָר, כִּי חוֹדֵר בְּאֶדָם פְּנִימָה - אוֹר!
וְאֵיךְ תֹּאדִיר לָךְ אֶת הָאוֹר, כִּיצַד קוֹדְחִים
לְהַכְנִיס אוֹר מִהַתוֹרָה? "כְּתִית" - כְּתִיתוֹ

וְאֶת הַכֹּף, וּבִדְרֹךְ כָּלָל בְּעֻקְבוֹת הַחֲשֵׁךְ
הַנוֹרָא שֶׁשָּׁרַר בְּבוֹר לֹא מִצָּא אֶפְּלוֹ אֶת פִּי

לְעִי"נ הֵרָה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

בתשלום הגון באמצעות מכירת כרטיסי כניסה.

אחד מהם פנה לראות את תפלת הבחורים, והתפלא לראותם צועקים מעמק הלב, עד שקול החזן כמעט ואינו נשמע.

כיצד יתכן שצבור כה גדול מתפלל בלי חזן? שאל את חברו.

והלה השיב: אלו בחורים מסכנים ועניים, וכיון שאין כסף בידם לשכר חזן שיבכה בעבורם, הם נאלצים בלית-ברירה לבכות בעצמם...

"ועשית ציץ זהב טהור" (כח, לו)

ציץ מכפר על מעשה עזות פנים (ערכין טז) רבי ברוך מרדכי ליבשיץ משדליץ, יצא בשחר מביתו לתפלה, ופגע בו עז פנים שלא היה חולק לו כבוד, מאלו שאין הציץ מכפר על עזות פניהם.

פנה אליו הרב ואמר: "ישר כחה, שבזכותך התישבה לי קשיה גדולה בה התקשיתי, מדי בקר מבקשים 'שתצלני היום ובכל יום מעזי פנים', ותמהתי מדוע יש להוסיף ובכל יום, הרי אדם מתפלל בכל יום ומבקש על אותו יום?

אלא שעתה הבנתי זאת, כי לא די להתפלל להנצל מעזי פנים היום, שכן פעמים נתקלים בעז פנים כמוך לפני התפלה, ולכן מבקשים להנצל מהם בכל יום, גם למחר קדם התפלה...

עצמכם על דברי תורה", להתנגע בעמל התורה "לעסק בדברי תורה".

(רבי שלום שבדרון)

"ונשמע קולו בבואו אל הקדש" (כח, לה)

רבי חיים מבריסק הזמן פעם עם כמה מתלמידיו לשמחת נשואין של אחד מבחורי הישיבה, והצבור נעמד להתפלל תפלת ערבית.

היתה שם קבוצת בחורים שהתפללו בקול רם, צעקו והתנועעו בקול רעש גדול בפסיעות וקפיצות, כמו בתפלת נעילה של יום הכפורים.

לאחר התפלה אמר רבי חיים בחבתו: "הרי נאמר על הכהן הגדול שעל שולי מעילו היו פעמוני זהב, כדי שיהיה נשמע קולו בבואו אל הקדש כדי להתפלל לפני ה' יתברך, ואם היה הכהן מתפלל בצעקות כה רמות ובנענועי גוף כמו בחורים אלו, לשם מה היה הכהן הגדול זקוק לפעמונים שבקצות שולי מעילו?..."

ופעם, כאשר הבעל שם טוב הק' נשאל מדוע נוהגים תלמידיו להתנועע בעת התפלה, המשיב זאת לאדם הטובע בים, שהוא מניף את ידיו בתנועות עזות

כדי להנצל, ובדאי שאין העומדים מבחוץ מגחכים ולועגים לתנועותיו המשונות ותנופות ידיו הבאות מתוך רצון להחליץ ממצבו.

לאחר הצלת בחורי ישיבת מיר בדרך נס משואת יהודי אירופה, דרך שנחאי שבסין, הגיעה קבוצה גדולה מהם לאסט-סייד שבניו יורק.

בראש השנה התפללו הבחורים יחד, ותפלתם היתה נלהבת וחמימה, אליה לא הרגלו בעלי הבתים המקומיים, שנהגו לשבת ולהאזין לחזן מנסה שישכח

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

זיכרונות טובים

שבועון הילדים של 'משמרת השלום'

הנ"ל:
האחדות
שהצילה

מס' 65

פר' כי תשא
אדר פ"ה

אחדות שקימת לנצח

כשאין אחדות אין שמירה

השור הבכיר נכנס אל המלך בפעם המי-יודע-כמה, מזיע כלו. לבו פעם בחזקה, השנאה הרתיחה את דמו. הפעם הוא יגיע אל הדבר האמתי, אל הגשמת חלום חזיו! הוא נסה ככל יכלתו להסתיר את הרתחה שבערה בתוכו, ולשמור על ארשת מתאימה לשיחה עם המלך.

"יש עם אחד..." - הוא התחיל לתאר למלך עם, עם שפשוט - מוטב שלא יהיה כאן... רחמנא לצלן - "מפזר ומפרד!"

העם הזה מפזר, לא מאחד, לא מארגן... כך טען אותו שור, זהית אותו בטח כבר, נכון? הלא הוא המן הרשע.

לפני שהוא התחיל בכלל לפרט למלך אחשורוש על כך שעם ישראל אינו מקים את דתי המלך, דבר ראשון הוא צין: "מפזר ומפרד!"

למה זה היה כל כך חשוב בעיניו?

כי המן ידע. המן ידע את הסוד של עם ישראל. כל הכח של עם ישראל, כל הקיום של עם ישראל הוא על ידי דבקותם בהשם. והדבקות בהשם יכולה להתקיים רק כאשר הם דבקים זה בזה - רק כאשר הם מאחדים. היום - כך חשב המן הרשע - אין לעם ישראל שמירה (חס וחלילה!) אין להם כח! הרי אין סכוי שהם דבקים בהשם, כאשר הם עד כדי כך לא באחדות. המן הרשע ראה שהיהודים מפרדים מאחייהם ומידידיהם, ומיד הבין שזו יכולה להיות ההזדמנות שלו להשמיד את העם, שהשם ישמר.

נשמע מפחיד?

זה באמת היה מפחיד מאד, כשגזרת המן החלה לאיים על חיי היהודים.

באמת היה נראה שאין, אין סכוי!

אבל...

כלם יצאו לחפושים ברחבי העיר: 'ראיתם אולי תרנגול לבן, עם נוצות זנב ארוכות במיוחד? אבד לנו! קראו הילדים לכל מי שפגשו.

ההפסד היה רב, וגם התמהון - להיכן יכול היה שושו להעלים? וכיצד עקף לבדו את הגדר הגבוהה? עד מהרה גלה געציל את התשובה.

בשוק שבמרכז העיר, נצב סטפן והציע למכירה תרנגול צעיר. הוא היה אפר, ממש לא לבן. הזנב שלו היה קצוץ ואמלל. אבל - משהו בכל זאת היה נראה לגעציל מכר. הוא התקרב עד שזהה ללא כל ספק: כן! זהו שושו המסכן.

סטפן פשוט גנב אותו! וכדי להסתיר את הגנבה הוא צבע את כלו באפר, וגם עשה לו 'תספורת' כזו... אוי, זה כל כך לא בסדר! זה ממש לא בסדר!

"הי, סטפן!" רץ געציל לכוונו. "גנב! זהו שושו שלי! אתה טפסת על הגדר וגנבת אותו!"

"זה שושו?!" פתח סטפן עינים עגולות. "מה פתאום? זה התרנגול שלי!" הוא אמר בלי בושה, על אף שגעציל ידע היטב, שלסטפן השכן לא היה מעולם תרנגול משלו.

"זה שושו?!" תהו גם כמה מהיהודים שהתאספו סביב. "אבל התרנגול שאבד לכם הוא לבן, והזנב שלו גדול..."

געציל בטל את דבריהם בהנף יד. "אני מכיר את התרנגולים שלי, ואני אומר לכם בנדאות: זה הוא! סטפן צבע אותו ושנה אותו. אבל זה הוא! ובכלל, ממתן יש לסטפן תרנגול? מי שמע מהחצר שלו קרקורים?"

סטפן התגונן: "חצפה! אתה סתם מעליל עלי! זכותי למכר תרנגול בשוק!"

המן אכן ידע את הסוד של עם ישראל, אבל הוא לא ידע את הסוד העמק עוד יותר.

מה שרואים, ומה שבאמת

בשביל להבין את הסוד העמק אספר לך על שושו, הלא הוא התרנגול של געציל.

לגעציל היו מספר תרנגולים נאמנים, שטילו דרך קבע בחצרו המגדרת. אכלו בתאבון את שאריות הלחם שלו, העירו אותו בבקר, וגם ספקו לו ולמשפחתו ביצים למאכל ולפרנסה.

יום אחד הוא גלה ששושו, אחד התרנגולים הצעירים, איננו!

חידות בעיני מדות ושמירת הלשון

חידה:

היא גורמת לאדם לרצות מה שאין במקום על הטוב שלו להתבונן היא גורמת לו ללשון הרע ולשנאה רק כי מביט על השני בכזו מדה רעה. איזו מדה?

האנשים עמדו סביב ולא ידעו עם מי הצדק, עד שבא חכם אחד ואמר: "הניחו את התרנגול על הארץ, ונראה למי הוא ירוץ".

סטפן המובס, הניח את התרנגול על הארץ. תוך רגע פרח התרנגול בריצה קלה הישר אל געציל, וקרקר בשמחה כאשר געציל הרים אותו בידי הטובות.

כי באמת, מה שרואים בעיניים זה לא מה שקובע. מה שקובע זה מה שבאמת. מה שבתוך הלב.

אחדות שהתעוררה ברגע

גם כשהמון ראה שעם ישראל נראה במצב לא טוב, רחוקים מהשם ורחוקים זה מזה, היה שם עוד משהו שהוא לא יכל לראות - מה שנמצא אצלם עמוק עמוק בלב.

המון לא ידע, אבל הקדוש ברוך הוא ידע! שבתוך הלב היהודים באמת רוצים להיות דבקים בו, ואוהבים באמת את אחיהם וידידיהם. אלא שזה מסתתר בכל מיני יצרים ונסיונות...

אז איך קרה הגס?

הגס התחיל בעקבות קריאה אחת של מרדכי ואסתר: "לך כנס!" לכנס את כל היהודים, לאסוף את

כלם יחד, לקרב את הלבבות, שיתאחדו יחד בצום ובתפלה לבטול הגזרה.

הקריאה הזאת הוכיחה שכל הפרוד והמחלקת היו רק חיצוניים, אבל בפנימיות הנפש היהודים ממש לא היו לא מפזרים ולא מפחדים. כי הנה, בקריאה אחת, התאחדו כלם מיד! כאיש אחד בלב אחד.

האחדות והאהבה הייתה קיימת בתוכם, כמו שהיא קיימת לעולם בתוך כל אחד ואחד מאתנו. היה צריך רק לעורר אותה - וכך הגיעה דבקות, וכך הגיעה שמירה, וכך התחילה הישועה.

כך זה בכל דור. גם בזמן שנראה ליהודי שהוא מנתק, מרחק ומבדל, הרי בתוך הלב האהבה והדבקות להשם ולעם ישראל קיימים לנצח.

נמשיך לדבר בעז"ה בשבוע הבא...

בינתיים תחשב על מה שקראת!

שבת שלום ופורים שמח - משלם.

שו"ת
משולם
הלכה לשלחו השבת

נתי אינו מדבר בכלל.
הוא רק קורץ.

אבל החברים בהחלט
מבינים את הנגאי שהוא
התכנן לרמז...

האם נתי עבר על אסור?

כשם

שאסור לומר דברי לשון
הרע, כך אסור גם לרמז
אותם בתנועות, קריצות
וכדומה.

קומיקס
בהמשכים

סודות במגרש החיים

תקציר: : עקץ נצמד למשלים
במקום אורי בעקבות
עצמו, משלים מגלה סודות
מהאספה של המבגרים, וכל
התכניות משתבשות. משלים
מתחיל לחשוש שמשהו
לא בסדר עם אורי. ספרא
מגלה לו שאורי לא היה איתו
בתקופה האחרונה.

כתיבה: ש. רוזנשטיין | איור: יוספי יוסף

המשך יבוא בעז"ה

לקבלת העלון
להפצה בבית הכנסת
חינוך: 02-5379160 שולוחה 0

מחזיקים מוסף אומיה בית תשא - פורים תשפ"ה

רוצים לשמע יותר על משלים וחבריו, ועל חילי היצר הרע
המסכנים? הכנסו לקו חברים 072-337-2212 שולוחה 34

שבת טיש

ספורים ואגדות • פנינים ופרפראות • מדות והליכות

מתוך הספר "שבת טיש"
כרך שישי בסדרה בע"ה

פנינים

בי תשא אתיראש בני ישראל (ל, יב) - בשנת תשל"א
הנהיג רבי מנדל פגנר את מנהג ברפת בהנים ברב עם בביתו, אחר שהתגלה כתביו של בעל הרוקח שכתב ש"אם היו שלש מאות בהנים עומדים בהריזות והיו אומרים ברפת בהנים, היה בא משיח". ואמר ה"בית ישראל" מגיד רמז לזה, כי התבות "בי תשא" בגימטריא תשל"א, לרמז שבשנת תשל"א ינשא ראש בני ישראל בברפת בהנים. (הבית המדרש)

והדל לא ימעיט (טו, כ) - נטריקון לוי, להורות שגם שבת לוי מחייב במחצית השקל, כמובא במסכת שקלים שגם את הקלום היו ממשכנים על מחצית השקל יחד עם הישראלים, אבל את הכהנים אין ממשכנים. (מראה יעקב)

והחצו אחריו ובניו ממנו (טו, כ) - ממנו נטריקון משיקום משנתו נוטל ומקבר, רמז לנטילת ידיים שחרית. (פני שבח)

מדידורו (כ, כג) - מ"ר נטריקון מקדש ראשון, דרור' בגימטריא ת"י, לרמז לבית המקדש הראשון שעמד ת"י שנה, ונהרג בשנת ג' אלפים של"ח ורמז לזה בפסוק "ממורם שלח אש בעצמותי" שבשנת א"ש נטריקון שלשלת אלפים של"ח - שלח הקב"ה אש בעצמותו של ישראל. ובית המקדש השני נחרב בשנת ג' תתכ"ח, ונרמז בפסוק "לא תסח תת כחה" כמובא בסוף כתובות שאמר רבי יהושע ברליו לארץ שלא תוסיף לתת כחה לערביים הללו שקמו עלינו. (תורה מסיני)

אות הוא ביני וביניכם (לא, ה) - נטריקון אהוב, כי הקושמים את השבת נעשים אהובים למקום. (תורת פיינס)

ביבשש משה (לב, א) - בש"ש נטריקון בגבורות שמונים שנה, כפי הנאמר בהללים "ימי שנתינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה", ולכן אמרו לאהרן "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו" והשבו שמת אחרי שכבר הגיע לגיל גבורות שמונים שנה. (תהלות ללך)

ראה קראתי בשם בצלאל בראורי ברחור למטה יהודה (לא, ב) - רמז יש כאן למספר על רבי חיים ויטאל שבשכא לפני האר"ז"ל היה שוכח תלמודו, עד שהשיקוהו האר"ז"ל מבאר של מרים שבים כנרת. בש"ס נטריקון בארה של מרים, שכן בזמן ששזותים ממנה אז מגיעים לבחינת בצלאל שעליו נאמר "ואמלא אותו רוח אלקים". "בראורי" רמז לאר"ז"ל כי האר"ז בגימטריא אורי, "ברחור" רמז לרבי חיים ויטאל, כי חור נטריקון רבי חיים ויטאל, וידר "למטה" לעולם הזה, כדי ללמד את עם "יהודה" ולהשקותם מתורת האר"ז"ל. (אור תורה)

והנחם עליהרעה לעמך (לב, יב) - נטריקון עולה, לרמז על קרבן עולה שמכפרת על מצות עשה ותקפ"ה מתנחם על הרעה, עול"ה נטריקון ה'תקצ"ה והתפ"ס לידיו ע"י, כי המביא עולה מתקצ"ה לפני הקב"ה והוא מוחל לו, וכן נטריקון מאיר עיני ה'מחכים לסליחתו. (שארית מנחם)

ספורים בפרשה

וחבל על דאבדיו.

וישב העם לאכל וישתו ויקמו לצחק (כו, ז)

החדושי הר"מ יחד עם רבי דב בריש מיןליש רבה של ורשא, עלו ונכנסו פעם אל שותדלן אחד ממשפילי ורשא, כדי לבקש ממנו לפעל בענין צבורי. הלה היה אז באמצע סעדת הצהרונים, ומפני הנימוס אכל לו החדושי הר"מ 'בתאבון' כנהוג. נענה המשפיל ואמר: "אלו היה מר יודע כי המזון אינו פשר, גם-כן היה מאכל לי 'בתאבון'?" והרבי השיבו: "הרי ברגע שאחלתי לך שתאכל בתאבון, נעשית מומר לתאבון, ולא מומר להקעים החמור לאין ערך..."

לא תבשל גדי בחלב אמו (לו, טו)

מחו האדיר של רבי יהונתן איבשיץ לא היה נח לרגע, וכמעין המתגבר היה מחדש חידושים כל העת. מספר, כי בעת שעתו, היה תלמידו רבי זרח אידליץ יושב בסמוך למשטו עם ספל מים וקערה, ומיד כשרבו היה מתעורר מיד היה מושיט לו את המים לטל דיו, כי לא היה מסגל להתגבר על ההרהר התורה שהתנוצצו במחו מיד עם קומו משנתו. פעם נרדם התלמיד תוך כדי ישיבה ליד מטת רבו, וכשהתעורר הרבי ר' יהונתן, קרא בקול: "זרח! הבא נא חיש מהר את המים, כי כבר עלו ממחשבותי לתרץ את הרמב"ם המקשה בשלשה אפנים". ונזהר היה רבי יהונתן, שבעת שעה בבית-הספר היה מעין בעתונים כדי להפסיק את דעתו מדברי-תורה, ובהקמתו העצומה היה שואב מהידעות שהתפרסמו בעתון ומשתמש בהן לרקחות ולטבחות לתורה החדשה. פעם קרא בעתון מאמר שנכתב בידי מדען בכיר נודע בנושא בשר בחלב, והחזיקר מסר כי ערך בדיקת מדעית עד כמה גדול כחה של תערכת בשר וחלב, עד שפעם השקה בתערכת קוז עץ פרי, ולמרות שהדבר היה בימי החרף, בתקופה בה העצים אינם מניבים פרות, נבט העץ לאחר בשלשים יום והחל להצמיח פרות. עם קריאת הידיעה המדעית, נצנצה המחשבה בראשו של הרבי ר' יהונתן, כי זו פונת התורה בהקשר בין מצות בפורים "ראשית בפורי' אדמתך תביא בית ה' אלקיך", לבין אסור בשר בחלב בהמשך אותו פסוק "לא תבשל גדי בחלב אמו", פסוק שמופיע גם בפרשת משפטים, והמפרשים התחבטו להבין את הקשר בין שתי המצוות בפסוק אחד. אך בעקבות הנסיון המדעי כי נתן להצמיח פרות גם בימי החרף, באמצעות השקיה של תערכת בשר וחלב, עלה בלבו של רבי יהונתן הרעיון לומר, כי התורה בקשה למנוע מחשבה קוז מלב האדם, שלא יעלה על דעתו של מישוה, ומרב תשוקתו לקיים את מצות בפורים גם בחדשי החרף, יבשל גדי בחלב אמו, כלומר יבין תערכת של בשר בחלב כדי להזין את האילן ולהצמיח ממנו פרות בימי הקר, ולכן הסמיכה התורה את שני חלקי הפסוק כדי להזהיר ולומר, שאף שצוית אותך להביא את ראשית בפורי' אדמתך אל בית ה' אלקיך, אל תעבר עברה בשל כך, ואל תבשל בשר בחלב כדי להצליח להביא בפורים בחרף... הרעיון הבדוי במחו של הרבי ר' יהונתן בעת קריאת העתון במקום שבו אסור להרהר בדברי תורה, והוא הצטער מאד על-כך, ומאז קבל על-עצמו שלא לקרא שם גם עתונים, כדי שחלילה לא יבוא לידי מחשבת-תורה במקום בלתי מקדש.

ושמרתם את-השבת (לא, יד)

בעת כהנתו של ה"חכם צבי" ברבה של אמשטרדם, היה נוהג במנהגו לקבל את השבת בהתלהבות וברגשי-קדש, עומד ומרקד, כפזז ומקבר, ומתבונן בשמחה לקראת שבת מלפניה. עבודה נלהבת זו היתה לצנינים בעיני אחד מפרנסי העיר, שהיה עשיר מפלג ובעל-גאווה, והוא נעמד להתל בגאון ישראל, והחל לרקד כנגדו ולספק בפיו מתוך זלזול מחפיר. נשא ה"חכם צבי" את עיניו והביט פאותו לץ, ומיד נפלה על האיש רוח עושים עד שירד מדעתו, וכל ימיו היה מרקד וסופק את פיו, כלי שמצא לעצמו מנוחה ומרגוע לנפשו. ומפחתו זו לא נרפא עד יום מותו, ויתדיר היה הולך ומתנועע, מרקד וטופח בידיו, וידוע כלם כי קללת צדיק פגעה בו מפני שלא נזהר בגחלתו.

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט (טו, כ)

תמה רבי איזל חרף ושאלי: "מדוע הדגישה התורה והזהירה שהעשיר לא ירבה? וכי ארע הדבר בכל ימי עולם שהעשירים הביאו יותר ממה ששדדו? אלא שירדה תורה לסוף דעתם של העשירים שהם רודפי כבוד, וכיון שאות השקלים למשכן נתנו בפסיק ובפרהסיא, יש חשש שמא ירבו העשירים יותר כדי להתפרסם ולהתכבד. אבל במצות העזקה לא הזהירה התורה לעשירים שלא ירבו, מפני שצדקה נותנים בפתר, ובמעשי חסד שבפטר אין חשש שמא יתנו בעלי-היכולת יותר מדי, אדרבה - הלאוי יתנו..."

ויתן אל משה ככלותו (לא, יח)

רבי יואב רוזנבוים ממשטרדורף בעל "שערי בינה", היה דחוק פעם לקמון בענין נחוץ, ולשם כך נסע לעיר הגדולה פרשבורג, בתקנה לקבל תמיכה ממגיד העיר. בהגיעו נכנס אל החת"ם סופר, שהעריכו מאד ואף הספידו לאחר הסתלקותו בשנת תק"ע, וכששמע על מצבו הדחוק של אורחיו הגדול, פנה החת"ם סופר אל גבאי 'החברות' השונות שהיו בעיר, ודרש מהם לתמוך בו בענין יפה. בין השאר בקש החת"ם סופר גם מראשי "חברת הכנסת פלה" להיות לעזר ואחיסקד לאותו גאון, אך הללו טענו כי ארגונם נועד לתמוך בחתנים וכלות מעוטי-יכלת, ואיך מתר להם לשנות מהיעוד של בפסי החברה? נענה החת"ם סופר: "ואם אכתב לכם פסקי-הלכה על-פי דברי חז"ל ופוסקי הדורות, כי מתר לכם לעשות כן, האם אכן תקימו את הפסקי? ובשלהל השיבו בחיוב, פנה החת"ם סופר לכתוב את תשובתו הרמקה, כשהוא מבסס את פסקו על דרשת חז"ל בשמות רבה "שבשעה שנתן הקב"ה תורה לישראל היתה חביבה עליהם ככלה שהיא חביבה על בן-זוגה, שנאמר ויתן אל משה ככלותו". אמר רבי לוי אמר רבי שמעון בן-לקיש, מה פלה זו מקשטת בכ"ד מיני תכשיטין, אף תלמיד-יחכם צריך להיות וזיו בכ"ד ספרים". והמשיך על-פי הכלל שקבעו חז"ל 'מלך פורץ גדר', ומאן מלכי? רבנו יוש אפוא לתלמיד-יחכם דין פלה ודין מלך, ולכן יש להעניק לו מכפסי הצדקה שנועדו לתת וכלה. גבאי 'חברת הכנסת פלה' בפרשבורג שמרו בחרות-קדש על התשובה ההלכתית שכתב החת"ם סופר, וקבועה בדרך הראשון בפנקס החברה, אך הפנקס אבד ברבות השנים.

ושמרו בני ישראל את השבת

רבי חיים יוסף הלוי דינקלס, היה מאוני ירושלים וצדיקיה, נודע בחבוניו על סדרי זרעים וטהרות. את שנות נעוריו עשה בשיבות ליטא, והיה תלמידו המבוקש של רבי איצ'לע פונבז'ר. לאחר מכן יצק מים עלידי רבי ברוך בר מקמניץ, והוא פרס אברתו עליו בהיותו יתום צעיר. מספר, כי באותה תקופה היו מגיעים דרשנים שונים לעירות ונושאים בפניהם נאומים, וכיון שבאותה תקופה היו מהם שהטיפו לציונות ונסו לעשות נפשות לתנועה זו, אסר רבי ברוך בר על החוזרים ללכת לדרשותיהם, והודיע נחרצות כי מי שיעשה זאת יסלק מהישיבה. הנער יוסף שלא היה מודע לאסור, הלך פעם לשמע את המגיד שהגיע לעירה, וכשנודע הדבר למשיג של הישיבה סלקו מעל פניו. באין בררה פנה הנער ללמוד באחד מבתי הכנסת הקטנים שבג'ירה, אלא שבאשר הגיע הדבר לאזניו של רבי ברוך בר, מהר לחפשו והזמין אחר כבוד לשוב אל הישיבה, כשהוא מפיס בדברים. וכפצו על צערו נטלו תחת חסותו ואחריותו, והודיע לו כי מעתה הוא לן בביתו וסודע על שלחנו.

לאחר נשואיו עלה רבי יוסף ארצה בשנת תרפ"ה, ונכנס ללמוד בישיבת "כנסת ישראל" שבג'ירה, כשהוא קובע את ביתו בעיר האבות. ארבע שנים לאחר מכן, ביום שני י"ג במנחם אב תרפ"ט, יצא רבי יוסף עם רעייתו מחברון, ונסעו ליפו וממנה לתל-אביב בה התארח ימים מספר אצל ידידו ר' דוד פוטש. הימים היו ימים מתוחים, ערביי ארץ-ישראל, ששנאתם ליהודים היתה מאז ומתמיד, החלו בהתנזרות ופרעות כנגד יהודים בירושלים, לאחר שהמופתי המסלמי דאג להלחית את הרוחות בתואנות שוא כאלו היהודים מנסים לכבש את הרי הבית, והשנאה החלה לפעפע ולבער. ר' יוסף ספר, כי בנסיעתו באוטובוס הערבי מחברון ליפו, חש במבטים מזרי האמה של הערבים מסביב, והוא היה שרוי בפחד אימים עד שהנסיעה הסתיימה בשלום. הוא הרגיש בה מאים, עד שהסתפק לאחר מכן אם עליו לברך 'הגומל' על הנצלו מאותה נסיעה, אך לא ידע עד כמה עליו להודות לבווא יתברך על נס הצלתו הפרטי במספר להלן. באותו שבוע, ביום חמישי בערב, עלה ר' יוסף לירושלים כדי להשתתף בחתנתו של אחד מבחורי הישיבה, רבי זיסל שפירא, שהתקיימה בירושלים. בהגיעו לחתנה פגש ר' יוסף רבים מבחורי ישיבת חברון, כמו גם רבים מתושבי חברון היהודית, שעלו לירושלים כדי להשתתף בחתנה, ושוב לחברון.

למחרת החתנה, ביום ששי ערב בשבת-קדש, התבונן רבי יוסף לשוב לחברון כדי לשבות בה בשבת-קדש. יחד עם רעייתו הם עמדו בתחנה המרפזית בפניסה לירושלים, והמתינו לאוטובוס הערבי שיחזירם הביתה. אלא שהדקות נקפו בזו אחר זו והאוטובוס בושש לבוא. ר' יוסף הציע בשעונו פעם, וכשראה ששעת חצות הגיעה, הודיע באפן נחרץ לאשתו: "אנחנו לא נוסעים אחרי חצות!" היתה זו הנקמה קבועה של ר' יוסף, והוא עמד על הנהגתו בקביעות ובתקף, ובכך הציל את חייו וחי רעייתו. הם שבו על עקבותיהם, פנו אל האכסניה בה לנו בלילה, ובקשו להתארח במקום בשבת הקרובה ובאה.

באותה שבת שחררה ומרה, התרחשו מאורעות תרפ"ט המזעזעים בחברון היהודית. הפורעים הערביים המתעבים טכו לכל רחם בחבורי ישיבת חברון ובתושבי העיר, ולא חמלו על נער ועל זקן, על עולה ועל יונק. ששים ושבעה יהודים נרצחו בעיר באכזריות חיתית בלתי נתפסת, בהם גם נשים וילדים, שלשה מהם פעוטות בני פחות מחמש שנים, ובין הקדושים היו גם עושרים וארבעה בחורי הישיבה, השם יקם דמם. לירושלים החלו להגיע ידיעות מקטעות על טבח שנעשה בחברון, שהיו בהמשך לפרעות ומעשי רצח נפשעים שבצעו הערבים בערי הארץ בימים שלפני כן, בהם רצח משפחת מקלף במוצא ועוד.

עם ישראל בארץ ובתפוצות התעטף באבל כבד, ובתוכם ישב רבי יוסף דינקלס בירושלים, ובקה את חרבנה של קהלת חברון המפארת שהתקיימה בעיר האבות ברציפות לאורך מאות שנים. אבל יחד זאת הודה לבווא העולם על נס הצלתו הפרטי, בכך שלא שב לחברון ביום ששי, ולא שקה בה באותה שבת של דמים. לאחר כמה ימים, כאשר החלו נצולי הפרעות להגיע לירושלים וספרו על מעשי הטבח האכזריים, התברר לר' יוסף כי הוא נצל בכפלים. "ויון יוסוף?" "ויון יוסוף?" - "היכן יוסוף?" שאגו הפורעים המתעבים בעודם משוטטים בין בתי היהודים, כפי שספרו הנצולים, שכן דמותו היתה מברת בעיר, אף שהיה אז רק בן פחות מארבעים, אבל בזקנו החדור ובאישיותו המרשימה, הפירוהו ערביי העיר וראו בו יהודי בעל שעור-קומה, עתה בקשו לכלות בו זעמם ושנאתם היוקדת, אך התאכזבו לשמע מהערבי פעל-החצר שבה התגורר, כי "יוסף" נמצא בתל-אביב.

עמידתו האיתנה של רבי יוסף על קבלתו שלא לנסע לאחר חצות הערב שבת, היא שעמדה לו להנצל מגיא ההריגה ותהי לו נפשו לשלל. שנה קדם לכן, בשנת תרפ"ח, החל בחבוניו על זרעים וטהרות, והצלתו עמדה לו להמשיך את מפעלו הפביר, עד שזכה לפרסום את חברו "אמונת יוסף" על זרעים, ו"דעת יוסף" על טהרות, ועולם התורה התעשר בחבונים נפלאים אלו.

רבי יצחק אבולעפיה מדמשק ז"ע
ליום העוללה, ט"ו באדר ע"ה

נולד בדמשק לאביו רבי משה בנו של הרב חזקיהו, רבי חיים נסים אבולעפיה רבה של טבריה וירושלם לציון בירושלים, נכד רבי חיים אבולעפיה מחדש הישוב והיהודי בטבריה, שהיה נכד רבי חיים אבולעפיה הראשון אבי המשפחה בארץ-ישראל שלחם נגד שבתי צבי ונרשם מראש, מנעו הימיה רבי מאיר הלוי אבולעפיה. מוצא המשפחה מספר, ומשפחות שמה "אבולעפיה" - אבי הקריאות בערבות.

אביו נכלל בעלילת דמשק הירוקה בשנת ח"ו ועבר עניים קשים, והוא עלה ארצה ונל במחצית סבו בטבריה ולאחר מכן בירושלים. מספר, כי בילדותו למד עם זקנו את הנקרא בברכות "דון זקא דשניא" רבי, ובשעת קרא "פד", ודודו שאכל דרך התול: "פד" או ברגל? הדבר עוררו להתחיל להתמיד יומם ולילה, עד שלאוחר זמן קצר הגיע בפני זקנו סתירה בדברי המשנה למלך, ודודו חשב תולדה שוב להתלוצץ בו, אך זקנו הראה לו כי הנער אכן קשה קושי עמוקה ושמח בו שמהו רב. מאז חלה והתעלה עד שנעשה אגון בתורה. נשלח כשר"ר לארצות הגולה למען בני טבריה וצפת, ובשהותו בדמשק הקטר לזון בבית-הדון בעיר, ולאחר מכן התמנה לראש"ר העיר. פעם בקש מחמשש בוס חמין, והלה הביא שתי כוסות גם ללומד עם הרב, ובששמע זאת קם לכבודו ואמר לו בהתרגשות כי מעתה ואילך לא יתקשש בו אחרי שזכה לראות את מי שקא ללמד עמו.

מספר, כי בליל שבת יעב עם חביו דמשק בשירת הבקשות כהנה, ויצאה השמועה כי פורעים כרביים מתבוננים להלחם ביהודי העיר וכלי מלחמה בדם. פנה רבי יצחק לקהל הנאספים בדברי מחמור, והבטיח להם כי לא יאזה להם כל רע. ואכן, אחרי התחילים סטם על גג בית-המדרש וראה כי הפורעים הערביים התנפלו על שכונת הנוצרים וטבחו בהם ללא חמלה, וכך נמשכו הפערות במשך שבועים ימים, כאשר מיהודי העיר לא נפלה אפילו שגרה אחת ארצה.

שנה אחת מסוף חג הפסח, העלו הקצבים בדמשק את מחיר הבשר, ועניי העיר עזקו חסם. גור הרב ודש מהקצבים שלא להעלות את המחיר, ואף להפחית מהמחיר הרגיל, אך חללו סרבו לבקשתו. אחר הרב כי ראש הקצבים עתה להתנגד אלו, ואכן הלה נפל עד ביתו של הרב ונפל לרגליו לבקש את סליחתו, ועניי העיר נמנו באותה שנה בשמחה יתרה.

בערב ימיו חזר לארץ-ישראל, והשתקע בטבריה עיר מגוריו אבותיו, ובה נקבר. בספרו "פני יצחק" בן ששה חלקים, נאספו מאות מבחוריו בלחל, בהן עמד בקשרי מתקבים עם גדולי דורו.

יוסף דעת

את פירושו לתורה כתב הרמב"ם בשהותו בספרד, ולאחר שעלה ארצה בערוב ימיו בשנת ה'ל"ו, והספיק לפירושו יותר משלוש מאות קטעים, אותם שלח לידידיו שונתור בנולו, כדי שיוכלו להוסיפם בכתב-יד של פירושו סביר, ורשימה זו של הקטעים הנוספים נשתמרה ונתפרמה בימיו. בין הקטעים שחזקו הרמב"ם לאחר שעלה ארצה, ישנם שני פרטים שיש להם חשיבות מיוחדת: הראשון, ה"אבות" שביני קבורת רחל, שחוללה בסר כפירות הר"ה של "בכרת" אינה שורשית ומצא המלה מן "וכן לברית למו", וכן "תברני לחם", והוא ענין אכילה מועטת בבוקר, ופירושה שיעור מהלך ארץ מן הבוקר עד לעת האוכל, "ונכשני שוכניו ובאתי אני לירושלם, שבה לקל הטוב והמטיב, ראיתי בעיני, שאין מן קבורת רחל לבית לחם אפילו מיל אחד, והנה הוכחש הפירוש הזה וגם דברי מנחם, אבל הוא שם מידת הארץ כדברי רש"י". הפרט שחזקו הרמב"ם הינה לאחר שעלה ארצה, הוא המשקל של מטבע מחצית השקל, שבעניני התחבטו הקדמונים לעמוד על משקלו המדויק, ואחר שעלה ארצה שיער מתכב לחכמי סטלוניא וזה לשונו: "ברכ' ה' עד נה שוכניו ובאתי לעמך, ומצאתי שם ביד זקני אחרי מטבע כסף מפותח מזה חותם, מצדו האחור כעין מקל שקד ומצדו השני כעין צלחות, ובשם הצדדים סביב כתב מפותח באר היעב, והוא הכתב למותיים וקראו מויד, כי הוא כתב עברי אשר נשאר למותיים, כמו שמוכר בסנהדרין. וקראו מן הצד האחד 'שקל השקלים', ומן הצד השני 'ירושלם הקדושה'. ואומרים, כי הצדדים מקלו של אחרון שקדיו ופוחיה, והצד השני נצננת המן, ושקלו אותה בשלמותה ומשקלה שורה כסף אסטריליני, והם חצי האוקיא שהוכיחה רבנו שלמה. וכן איתני מן המטבע האלה בצורת הן ובתצורה האלה חצי משקלה, והוא חשקל שהיו שקלים לקבוצתו, והנה נסתייע דברי רבנו שלמה סיוע גדול, כי כפי דברי רבנו הגדול והנאמן הפרושה חצי חכ"ה ודיו חכ"ה". גם במבואל כתב כי משקל השקל הוא חצי אוקיא ומצויין ש"לא תשית לכך למה שכתב הרב ר' משה בן חנוך בזה גדר, כי כבר הודה באגדותיו ששלש מאות ישראל אל בנו שראה בעיניו את שקל הקדוש, ושצדקו דברי רש"י במשקלו", והוא מסיק כי גם הוא מודה לזה, שכן "הקרה ה' לפני שקל הקדוש אחד, והוא חותם בידו, ומשקלו באמת חצי אוקיא, אם לא שבאורך הזמן נתדלדל ממנו דבר מועט, כי כן יעשה ככל מטבע". גם דברי עזריה מן האדומים מספר כי הגיע לרדיו שקל כזה, והוא מוסר כי מצא אחד כתוב בראש המטבע "שקל ישראל" ובאמצע נצננת עם האותיות ש"ה, אותן פירש "שקל דוד", ומצא אחר כתוב למעלה "ירושלם הקדושה", ובאמצע מטה בעל שלושה פרוחים, וצדדו לרדיו בספרו "מאור עיניים" גם ציוו על השקל שהיה בידו, והוא מוסיף: "ולבי אומר לי כי הרב חנני שכב וכתב שקל שקלים תחת שקל ישראל", ואכן, שקלים דומים לשקל שהיו בידו ואטומים אלו, נמצאו אולם לרוב בחפירות שנעשו בארץ, והם מוטבעות שנטבעו בשנת המדר בזמן השרון, ב"חלק השני, ורשום עליהם 'שקל ישראל', וכתב לחיבן אפוא את דעתו של הרמב"ם שבמטבע שהיה בידו היה רשום 'שקל השקלים' ולא 'שקל ישראל', ושבמהותיות דא התעורר, או התעורר וכתב בכתב עברי וזאת מוטע ותחלת פנתו שגוי. למעשה, גם ר"ע מן האדומים לא פנעו כזו מן הנוטריון ש"ה וסבר שמשמעותו 'שקל דוד', בעוד הוא ציוו למניין שנות המדר ברומאים, שכן מוטבעות הסכף הללו נטבעו במשך חמש שנות המדר, וכיון שהמטבעות היו עשויים כסף, בעוד מוטבעות השלשונאים ומלכות הורדוס היו עשויים נחושת, נשמרו הללו עד היום בשלמותם, וביחוד עקב כי שלא היו בשימוש רק מספר שנים בדרות ולא נשחקו במשך הזמן מרוב שימוש.

מעניין לחוקרי, כי בחודש תשרי תשפ"א נתגלה בחפירות שליד הכותל המערבי בשטחן משותף מתקתה מיתר בית-המקדש הראשון, ועליו סימנים המייצג את העיר של שקל, ולדיו שני קוויים לציון שני שקלים. המשקלות שוקלת 23 גרמים, ו"כיוון שמשקל של שקל בוד הוא 11.50 גרמים, הרי שלפניו משקל מדויק של שני שקלים". לדברי מנהל החפירה, אם כי המשקל המוקבל לשקל בזמן בימיה הראשון היה 16 גרם, ובימי ביחמה השני הוסיפו למשקל עד 19.20 גרם, וערך מצאתי השקל כיום 38 גרם.

לעשות את השבת

אחד מגדולי הנדיבים בדורות האחרונים, היה רבי שמואל מפרנקלסרופה. איש נכבד, נגיד ומצוה היה, וצאצא של ה"בעל-שם" ממיקלשטט, רבי זקיל-ליב וורמסר, אותו הכיר בילדותו ותדיר היה מספר איד ישוב על-ברקיו בהיותו כבן שלש והשתעשע בזקנו הארוך הלכן. בפטירתו הספידו חתנו מורנו רבי יעקב רוזננהיים, והכתירו בתור "התגלמות חיה למסלת ישרים" של הרמח"ל, ולא היתה זוה כל הפרזה והגזמה" כתב לאחר מכן בזכרונותיו המעניינים. ושם הוא מוסיף לתאר "את התלהבותו באש שלהבת בעבודת ד', לא רק בשעה שהתיחד עם בוראו ושפך את לבו בתפלה לפניו, כי אם בעמדו על-יד שלחן הפתיחה או בהסבו עם משפחתו, באלפי דרכיו ומסעיו בענייני רשות הצדקה וגמילות חסדים שהקים ושהשתרעה בכמה ארצות - אין לשער. על שפע פעולותיו הברוכות ורוחו התוססת והחותרת למעמקים, רחפה אש מסתורית של דבקות נפלאה בד', אשר נראתה לאיש הזר כמסך המבדיל בינו ובין העולם". בענייני חסד שונים עסק רבי שמואל, אולם הפנינה שבכתרו היתה המיכתו בבני ירושלים המסלמים בפז, וראה לעצמו כבוד בתמיכתו בהם. בהיותו מקרב לספא' מקלם, השפע על-ידו להקים חצר בירושלים אשר תשמש מרכז להפצת למוד המוסר בארץ. ואמנם, את שמי ירושלים שלימעה פארה 'חצר שטרונים' הנודעת, אשר שכנה בגבול העיר העתיקה, ובה התגוררו גדולי בעלי המוסר שעלו לירושלים, בהם רבי ליבצ'ע ברויאד אחיו של הספא', רבי איצ'על בלזר מסטרבורג, רבי נפתלי אמשטרדם, רבי צבי לוימן, ועוד.

עשיר מכל היה רבי שמואל שטרונים, ואת הצלחתו הגדולה זקף לזכות שמירת השבת שלו במסירות נפש, ומעשה שהיה כך היה. בראשית דרכו, החל רבי שמואל בעסקאות מומן שונות, של המרות כספים והפקדות של סכומי כסף, במסגרת בנק בועיר-אנפין שהיה בבעלותו. היה זה ביום ששי אחד, כאשר הזמן להשתתף בבית-מילה של אחד מבני משפחתו, ולכבוד המאדע לבש את בגדי השבת. לאחר הבטחה וסעדת המצוה, פנה לסניף הבנק, טפל בעסקיו זמרימה, ולאחר מכן פנה לשוב לביתו להתכונן לקבל את פני שבת המלכה. כיון שלא היה רגיל בכך, לא משמש בכיסו שבת עם חשקה, ודבר המצאות ארנקו התפוח, בו היה סכום עתק שהיה פמט את כל הון הבנק, בכיס הבגד השבתי שלו - נשפח ממנו לחלוטין. הגיע ליל שבת, ורבי שמואל פוסע מבית-הכנסת אל ביתו, שרי כלו באוירת השבת. ולפתע הוא נעצר במקומו כהלום-דעים. ידו חשה בדבר-מה המצוי בבגדו, ועל-ינקלה הבין במה מדבר. ארנק עם כסף רב ומסמכים שונים, מנח בכיסו בעצומה של השבת הקדושה. הרי הוא מטלטל ברשות הרבים ויתכן שהוא נכשל בספק אסור דאורייתא, ובדאי שאסור מקצה יש כאן. אבל מאידך, הרי פמט כל הונו נמצא בארנק, ובהעדרו יהפך בן-רגע לעני מרוד. רבי שמואל עומד באמצע הרחוב הסואן של קרלסרופה, עוצם את עיניו ומדמין כיצד המפקידים באים לתבע את פקדונותיהם והוא נאלץ להשיב את-פניהם ריקם, רואה בעיני רוחו כיצד כלם מוקיעים אותו כפושע וגנב, ויודע שהוא יכול להפך דבר מעכשו מהבנק המשגשג שלו. אבל רבי שמואל עומד בנפשו בגבורה, ובאמץ-רוח הוא הופך את כיסו בלא-חריד, ומאפשר לארנק להחליק אל המדרכה. "בעוד שעה קלה, עומד אחד מתושבי העיר להפך לאיש עשיר", עוד הספיקה המחשבה להתגבגב ללבו, שעה שעקר את רגליו, והמשיך את דרכו הביתה. ולא כאבל וחסיד-ראש הלך, אלא פמנצח שחזר מעורכי המלחמה ושללו בידו. ראשו זקוף, קומתו תמירה, ושללו מפלגה נסוכה על-פניו. הוא נכנס הביתה בברכה שבת-שלום לבבית, עיניו מבריקות מאשר, וכל בני-הבית מחרישים בפליאה לפשר שמחתו הפנימית. הוא מצדו לא מספר מאומה, ולא מנלה לאף אחד מבני הבית על הקרן הגדול שהקריב לכבוד השבת. השבת הגיעה אל-קצה, רבי שמואל מסים להבדיל על-הבוס, ובנעימה בטוחה ושליו הוא מספר לבני הבית ההמומים על המאדע שארע אמש בליל שבת-קדש. כלם עומדים מבי הלם, ולא מצליחים להוציא הגה המילה, אולם האב הקדור באמונת-אמן אומר: "בשביל חובת מדת ההשתדלות, אצא לרחוב בו עברתי אמש, כדי לראות אם הארנק נותר במקום". כמה מהנוכחים נחכו בלבם לשמע דבריו, ונדו בראשם על תמימותו המפלגת, אולם הוא לא יחס להם בלי-חשיבות, הודקף כלוא קומתו ויצא מהבית בצעד בוטח. לא עברה שעה קלה, ורבי שמואל חוזר הביתה בריצה. "לא תאמינו!" הוא שואג בקול, ומנפנף בידו בחזקה, "הארנק נותר בדיוק במקום בו שכב, ומאז אמש ועד רגע זה, לא נגע בו איש!" היה זה בגדר נס גלוי, שכן הרחוב העירוני היה שוקק חיים, ועוברים ושובים רבים התהלכו בו, אולם למרבה הפלא, אף אחד מהם לא הבחין בארנק המוטל ארצה, ולא גחן להרימו.

רבי שמואל לא פרסם את הספור מתוך אצילות ונענה, אולם התושבים עמדו על-טיבו והעריכו את ישרו ונאמנותו. עוד באותו שבוע, הגיע לקרלסרופה שר האוצר המחוזי, והתעניין אצל תושבי המקום על אדם נאמן שאפשר להפקיד אצלו סכומי כסף גדולים. פה אחד, הפנהו כלם אל היהודי ישר-הדרך רבי שמואל שטרונים, והעסקים המשפטים ביניהם הניבו רווחים כפולים, שכן כאשר נודע כי שר האוצר מסתמך על ישרו של בנק שטרונים, מהרו רבים להפקיד בבנק את חסכוניהם בתמורה לרווחים נאים, והבנק החל לשגשג ולהעפיל במהירות אדירה. ברפת השבת המשיכה ללוות את רבי שמואל עד סוף ימיו, ובכל אשר פנה ראה ברכה והצלחה, כי השבת מקור הברכה.

ואתה דבר - נראה לפרש אומרו ואתה וגו', על-דרך מה שאמרו במסכת שבת בפסוק לדעת כי אני ה' וגו', שאמר הקב"ה למושה מתנה טובה יש לי בבית גגיו, מכאן שהנותן מתנה לכהן צריך להודיעו, והטעם כדי להזכיר לו טובה וחסד, והקשו מקורו פני משה, ואמרו כי של משה עבד לאגלוי, והוא אומרו ואתה דבר, פרוש לא תקח שעור מעצמך כשיתגלה לך מתנת קרנות הוד ולא הודעתה, תאמר כן הדברים במתנת שבת שאני נותן לישראל ולא תגלה, לא כן הוא, אלא דבר וגו' ולא תקח המושפט מקד, והטעם הוא שאם עתיד לדעת אבל ישראל לא עבד לאגלוי שידעו שיש להם, ואמרו אות הוא פרוש, ואל תאמר והלא גם שבת עבד לאגלוי וידעו מעצמן שיש להם בו מנוחה וענג, גם התכוננת לגוף לכל יחלה מיגיעות הטרדה וכמה פרטי הטובות, לזה אמר כי אתה הוא פרוש כל המנוחה והענג הנקשר לישראל ביום השבת אינו אלא אות הוא בני וגו', פרוש סמן לטובה הגנוזה והיא בחינת עולם שבלי שבת והוא משלל ההשגה וזולת על ידי מצות שבת והיא נשמה יתרה הפאה מקנה, והבין כי הוא סוד עתיק, ואסרין לא עבד לאגלוי, לזה דבר וגו' לדעת וגו' כי צריך להודיע מעלת המתנה לאחזקו עליה טובה ולכרף לנותן ב"ה אשר מקדשם בקדשות השבת להשיג האשר המפלא והמלא:

לעשות את השבת - לשון דירה וזוה כתובה חסרה בלא וא"ו והם דבריו שירמו אל מקום דירת הנשמות והוא עולם המקנה שבת ה' ברית לתתו לנו. באומרו ברית עולם לתר"ג מצות שהשבון ברית עולם לתר"ג וכלם תלויים בשבת הרי תר"ג, כי על ידי שמירת שבת מקים כל תר"ג מצות שהוא שקול כנגדם וזוה עולמו:

דברי הימים

דמותו של המקובל רבי אברהם אבולעפיה, שחי בראשית האלף השישי בימי גדולי הראשונים, נותרה חידתית ובלתי פתורה. מחד, הוא מוזכר של כחמישים ויבירות בכלה, וגדול המקובלים מצטיינס מספריו, ובימינו יש מהדוריים את ספריו מחדש, אך מאידך, הוא ראה את עצמו כמנשי, ספר כי זכה להתגלות השכינה "והוא הכריזני להתפאר בנבואה", השתמש בשיטת הקודש שכן כי "מושחים אותו עם שמן העליון הנקרא שמן השמחה, ובו משתמש בשמות, והרשב"א נלחם בו בעז ואף הטיל עליו חרם. ר' אברהם אבולעפיה נולד בסרגוסה שבספרד בשנת ה' אלפים בדיוק, ולמד מפי אביו, בצעירותו נסע לארץ-ישראל כדי לחפש את נהר הסמכות, ולאחר שנאלץ לחזור עקב מלחמת הממלוכים והמונגולים חזר לגולה והתוודע לחכמת הפילוסופיה. לאחר מכן החל להכיר את חכמת הקבלה, ולאחר שקנה בה ידיעות רבות החל להפיץ את תורת הסתר, והתריס כנגד המדענים שאין להם אלא ש"ס ופוסקים, שאינם אלא כמנשי קוף בלי להכיר את תורת האמת. הוא פיתח דרך משלו ביסודות הקבלה, בשונה משיטת הקבלה של הוזהר ותורת הארז"ל המבוססת על השתלשלות העולמות והשעתי מעשי האדם על הכחות העליונים, והוא דגל בשיטת הדבקות לרבות פעולות המביאות לידי התנתקות רוחנית בדמות נבואה, וטען שכלת עשר ספריות נחוחה מהקבלה הנבואית, סביבו הלקטו מעריצים רבים, והוא החל לספר על מראות נבואה, גילוי שכנית, עד שראה את עצמו כמנשי ה' ונשלח לנצח את ישראל. לאחר סדרת התגלויות עליון ספר, נצטוו לבריו לצאת לרומא כדי להיפגש עם האפיפיור הנוצרי ניקולאס השלישי, כדי לקבל את הכרתו כי הוא מלך היהודים ונאמלם. האפיפיור שמע על דבר בואו אליו, ולכן עזב את רומא בטרם הגיע, וציווה לחייליו לשרוף את אבולעפיה באש. אלא שהאפיפיור מת במיתה חטופה, ואנשי החצר חששו כי זהו עונש מן השמים, והוא ניצל משריפה באש, אך הוכנס למאסר והשתחרר אחרי כחודש. אחרי שחרורו גדל החלו רבים להתאמן במשיחותיו, הוא התיישב באי סיציליה שבאיטליה, הקים בית-מדרש וסביבו התאספה עדת מעריצים, רבנו הרשב"א יצא אל נגדו במלחמת חרמה, וראה בו אחד שפירש משיטת הקבלה הנבואית, "אמית כתב עליו בתשובה כי 'אותו הבבל שם רשעים ירק, אותו אברהם ששם שמו בימי משיח בשלישית ונעתי כבדו כמה מבני ישראל, ולולי שסגרת הפתח בפניו בחמת השם עם רוב כתבו וכתבי קהלות הקדש, כמעט שהתחיל והיה מכלה ברוב דבריו הדמיוניים והכוחים שהיו כחמת רמות לאויל". הרשב"א, שהוכר כגדול הדור, הצליח להקטין את השפעתו של אבולעפיה, והרבי מתכבדו לא נדפסו במשך מאות שנים, אך מעניין שהחיד"א מזכירו בדרך כבוד, ואף מציין שראה "לרב גדול ממאיר דין... שהוא מקרב לספר הנכבד", וכוונתו כנראה לרבי חיים ויטאל שזמנט מדבריו, או לרמ"ק שמוכרו כ"ספר הפרדס". בשנים האחרונות החלו להחזיר חלק מספריו, בהם "חיי עולם הבא" שבו נותן תורה מפורטת כיצד יכול האדם להגיע לידי דבקות רוחנית והתעפשות הגוף, ונוצר כיום בידול ואבחנה בין האישיות התעפופית של ר' אברהם ובהעפלותו לבין חיבוריו הטובים, כמובא בשו"ת מהרא"ם: "שיש במציאות שהחזיר והספר יהיה חשוב וחיבי, והחבור יהיה מוזל ומרוחק", וייתכן גם שאלו שציטטו ממנו על עמד על מהותו.

יצא לפניהו, וכל אב ואם בפולין היו מרעפים ברכות על ראש בנם ומאחלים לו: "שימך אלקים באפרים בנטרן"...

למרה הצעיר היה אפרים חלוש בבריאותו, משם כ"נשמה בלי גוף", ונפטר בהיותו עלם צעיר. עולם התורה אבד כוכב עולה, ובהקפדו נשא רבי מאיר שפירא את הפסוק "הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים", ואמר: "היית לנו בן יקיר, אפרים שלי, ואף שהיית רק ילד שעשועים" לפי מספר שנותיו, בכל זאת היית גדול עד ש"מדי דברי בו, וזכר אצברנו עוד" - אני נזכר ביעודי, כמה שעוד היית יכול לצמח ולגדל, "על-כן המו מעי לו", והרב סיס בהתרגשותו: "ראו נא כמה עלינו להזהר בבני עניים, כי מהם תצא תורה".

רבי רחמים חי חיותה הבהן רבה של ג'רבה, התמסר לכל תלמידיו קטן גדול, וביחוד היה משקיע בתלמידים ממשפחות עניות, והיה מלמד אותם במשך שנים ללא כל תמורה כספית. ואכן זכה לראות את פרי עמלו, כאשר כמה מתלמידיו אלו גדלו והיו לגדולי-תורה, והתקנים בהם דברי חז"ל "הזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה". אחד מהם היה רבי נסים הבהן, שהתנתם מאביו בהיותו תינוק המוטל בעריסה. רבי חיותה התמסר למענו, השקיע בו רבות, עד שגדל לתלמיד-חכם מפלג ונתקבל לרב בעירה בתוניסיה, ולאחר מכן עלה ארצה וכהן קרב המושב "שרשרת" שבגבול רבי נסים ספר בעמקו ביצד היה מגיע רבי חיותה בכל לילה לביתו, כדי ללמדו תורה ללא כל תמורה, וגם לאחר שבגר ורצה לצאת לשוק העבודה כדי להביא טרף לביתו, דאג רבו למענו למשכורת חדשית ובגלל שישאר באהלה של תורה, ואף דאג לו לצרכי חתנתו כדי שלא יצטרך לעזוב לרגע את הגמרא. תלמיד נוסף היה רבי רפאל פדיר צבאן, שלאחר נשואיו נאלץ לעזוב את ספסל הלמודים ולעסוק במסחר, ובשנות הדבר לרבי מצליח מאודו שלמד עמו בחברתו, התאונן בפני רבו רבי חיותה ואמר: "אם אמרו חז"ל אם אין גדיים אין תישים, הרי נובל לומר להקדש, אם אין תישים גדיים למען? ואם לא נשתדל לשמר את מי שפכר למד שימשיך בלמודו, לשם מה אנו טורחים על הגדיים?" ומיד נחלץ רבי חיותה להשיב את התלמיד אל בית-המדרש, ומנה אותו למדוי-שעור בשיבה. ורק לאחר מכן התברר, כי רבי חיותה ורבי חיים חזרי יחד עם נדיב נוסף, שלמו מביתם הפדיר את משרבתו! ואכן, לימים התעלה רבי רפאל והתמנה לדין ומורה-צדק בתוניסיה, ולאחר שעלה ארצה כהן קרבה של נתיבות ומנהיגם של יוצאי ג'רבה בארץ-הקדש.

אל ישיבתו של הרב מששבין הגיע פעם בחור בשם "ליבטשי". הוא היה ממשפחה פשוטה מאד, ואביו היה סוחר בהמות. בשהגיע לישיבה לא ידע אפילו לקרוא בראיו, ולא הכיר את סגנון לשון הגמרא, אך הרב מששבין ראה בו בוז-יצון וכלי-רעבול להתעלות, והשקיע בו רבות. ואכן בהקדור עמל בהגנת השעורים, עד שנעשה למדן ובקני עצום, ואמרו שהוא יודע חצי ש"ס בעל-פה. פעם אמר לו הרב: "ליבטשי, אני סבור שאתה יכול להספיק יותר". ובשתמה התלמיד על-פה, שכן הוא שקד על תלמודו בהתמדה רבה, השיב הרב: "אני יודע כיצד תוכל להוסיף, אבל אני את של אמרת". התלמיד קבל מכה וריקת-מרוץ, הוסיף שקדוה על ששקדנותו, עד שנעשה לחכם מפלג. לימים הוזכרו רבו כמה פעמים בשו"ת "דובב מישורים" "הראני תלמידי החריף ובקי טובא כמו אריה לוי ריך", ובין יפה העיר תלמידי הקרן החריף ובקי כמו ליבטשו ריך".

זה יתנו (י, נ)
יש פסק אחר תבת 'זה', להורות לאדם שהוא צריך להתבונן לפני שהוא מנתן קסם, האם החזקה היא למשנה טובה או לא. (מאורה של תורה)

ואתה קח-לך בשמים ראש (נ, כג)
בטעם מזה ורק מזה טוב, לומר לרבי חז"ל ממשכת ברכות, שבשמן השמחה ששעה משה פורסר נעשו רבבה נסים, וכל קים לעתיד לבוא, שנאמר "זה לי לדרתיכם", ולזה מותרים התעמים מזה ורקא, שאף שמעו וזרקו מנעו על בנאים גדולים ועל מלכים וכלי המשכן, מזה סוגל - עין מזה הכל באוצר סגלה וגנה לעתיד לבוא. (תוסד מתיים)

לך-ר' כי שחת עמך (ז, ו)
התבונן לך-ר' מטעמות בטעם וקו גדול, ולכאורה משמעות השעמים הפוכה ממשמעות הכתוב, שהרי וקו גדול מורה על גדלה וחשיבות, ואלו כאן מפרש רש"י "לך ר' - מפרתו, לא נתיח לך גדלה אלא בשבילם, באותה שעה נתנה משה מפי בית-דין של מעלה", ויש לכא, כי כשיד משה וראה את העגל והתחוללות, שבר את הלוחות והקב"ה הסכים על-ידו, ובפי שדרשו במקורות פסמים בשבולת זהו יסודו, ואף ששכירת הלוחות באה בעקבות חטא העגל וירידה היא, מכל-מקום היא היתה האמצעי ליסוד ובניה מחדש. ולכן גם ירדתו של משה היתה כדי לתקן את התשובה ולתעלותם לגדלה מחדש, ולכן מטעמות התבונן בקוה גדול, לומר שירידה לצד עליה היתה, וירידה זו היתה היסוד לעליה מחדשת. ומזה ילמדו האדם בכל ירדותו, להעלות ולקוה את עצמו מחדש. (פניני שבו)

ויפסל שני-לחות אבנים בראשנים (ז, ו)
בטעם פור קומא ואלו רביע, שכן בעון שנאת חנם חרב בית המקדש וגלה ישראל מלע ארצותם, אך בזכות שני לחות האבנים, בזכות התורה שילמנה בארצות פוזורים, ויתקרב העלבות עד שיהיו במקרא ואלו, זה נכר זה לגמל חסד איש את רעהו, או יחורו לחותו רביע, שהוא לשון רביעה בארמית, לרביץ ולשכן בבטחה בארץ-ישראל. (מראה יעקב)

תבטו "בד בבד" משמש כיום כבטוי של זמן, דבר שמרחש בול-מניח ובמקביל, אך זהו שני מהפשיטות המקורית של הבטוי, שמופיע בפרשנותו בפסוק שבקטרת: "בד בבד יתה", וקורש רש"י שארפעת מיני הקטרת יתה שנים במשקל, "ולשון בד נראה בפניו שהוא לשון יחיד, אחד יתה, וזה כמו זה". שלש הפלה הוא "בד", והוא מצוי מנה אחת, חלק אחד שהוא מידוד וקני. אולם אכן-ענין רב"ק מבראש פי משמעות "בד בבד" הוא מלשון כל אחד לבדו, והוראת הפסוק הוא לישוק כל אחד מן הסמנים לבדו, ואחר-כך לערב. וכן נראה מדברי תנ"ל במשכת ברכות תבוא חרב על תלמיד-יחמים שישפכים "כל בד וטוסקין בתורה", והפנה רבים שנסתנו ממשמעות המקורית מוסדות שונות.

גם תבת "מקלח" שפירשנו, שרוב הקוראים והתרגומים בארץ הפנה מירב, ותכל פארש בתענה עם מלה או טחון עד קים קבלה פרימקש וקלח, ואלו יתדו העיר לשם משה ומחלות לכבודו של ראש העיר החדש, בתענה ש"יטיב עשם. במהלך החגיגה נגעה הקסל וקמר ל"לוע ביהודה": "פליג-ישין אמת היתודים פרוקים, שכן מיד אתר יצא מירב יצא אבותים לפני העגל במחלות", נגעה הרב מיד ואמר: "אכן, זו דרש של בני ישראל, שלק אימת שהם מעמידים 'עגל' בראשם, הם יוצאים לכפיו במחלות..."

במקור "מקלח" שפירשנו, שרוב הקוראים והתרגומים בארץ הפנה מירב, ותכל פארש בתענה עם מלה או טחון עד קים קבלה פרימקש וקלח, ואלו יתדו העיר לשם משה ומחלות לכבודו של ראש העיר החדש, בתענה ש"יטיב עשם. במהלך החגיגה נגעה הקסל וקמר ל"לוע ביהודה": "פליג-ישין אמת היתודים פרוקים, שכן מיד אתר יצא מירב יצא אבותים לפני העגל במחלות", נגעה הרב מיד ואמר: "אכן, זו דרש של בני ישראל, שלק אימת שהם מעמידים 'עגל' בראשם, הם יוצאים לכפיו במחלות..."

במקור "מקלח" שפירשנו, שרוב הקוראים והתרגומים בארץ הפנה מירב, ותכל פארש בתענה עם מלה או טחון עד קים קבלה פרימקש וקלח, ואלו יתדו העיר לשם משה ומחלות לכבודו של ראש העיר החדש, בתענה ש"יטיב עשם. במהלך החגיגה נגעה הקסל וקמר ל"לוע ביהודה": "פליג-ישין אמת היתודים פרוקים, שכן מיד אתר יצא מירב יצא אבותים לפני העגל במחלות", נגעה הרב מיד ואמר: "אכן, זו דרש של בני ישראל, שלק אימת שהם מעמידים 'עגל' בראשם, הם יוצאים לכפיו במחלות..."

במקור "מקלח" שפירשנו, שרוב הקוראים והתרגומים בארץ הפנה מירב, ותכל פארש בתענה עם מלה או טחון עד קים קבלה פרימקש וקלח, ואלו יתדו העיר לשם משה ומחלות לכבודו של ראש העיר החדש, בתענה ש"יטיב עשם. במהלך החגיגה נגעה הקסל וקמר ל"לוע ביהודה": "פליג-ישין אמת היתודים פרוקים, שכן מיד אתר יצא מירב יצא אבותים לפני העגל במחלות", נגעה הרב מיד ואמר: "אכן, זו דרש של בני ישראל, שלק אימת שהם מעמידים 'עגל' בראשם, הם יוצאים לכפיו במחלות..."

השבח הגדול ביותר של משה רבנו הוא ששבח את הלוחות, ולכן מסיקת התורה במלים "אשר עשה משה לעיני כל ישראל" ומפרש רש"י "שנשא לבו לשבר הלוחות לעיניהם", והקב"ה שבו "וישר בוחך ששבחת". כי זה שבח הגדול של מנהיג שהוא מוכן למסר את נפשו למען עם ישראל. בדברי המדרש שבשבירות הלוחות נקראה התבה עם ישראל ומימלא לא נחשב שהטא, ומסר נפשו אף על החלק הפחות שבבשם שנקבל בעגל. (הרמב"ם מליובאוויטש)

הפצת תורה
ועד הפצת תורה

ספרי שבת טיש" ו"מידות טיש"
בחנויות הספרים המובחרות
לכמויות במחיר מיוחד: 02-5806777
5806777@GMAIL.COM

ימי הפורים תשפ"ה

שבת טיש

וּקְרָאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵךְ

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי (ב, כב) - מקאן דרשו חז"ל, כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאלה לעולם, ורמז לזה כי מרדכי בגימטריה מביא גאלה לעולם. (נזר יוסף)

לך כנוס את-כל-היהודים (ד, טז) - כנוס בגימטריה 136, כמנן צום, קול, ממוז. בקשה אסתר לומר למרדכי, שעל-ידי תשובה, תפלה וצדקה, מעבירים את רע הגזירה. (פניני עמו)

ליהודים היתה אורה ושמחה וישן ויקר (ח, טז) - רמז יש כאן לחמשה חמשי תורה. ליהודים מרמז על אמונה - ספר בראשית, אורה זו תורה - משנה תורה ספר דברים, שמחה היא הגאלה ממצרים - ספר שמות, ישון הם המוצאים - ספר במדבר, ויקר - ספר ויקרא, שנכתב ויקרא באל"ף זעירא. (שם)

דרש טוב לעמו (א, ג) - מרדכי דרש וראה רק את הטוב שבנשים ישראל. (רבי אשר מסטאלין)

רמז יש במגלה לפרעות ת"ח. כי תחית של חור רבתי, וכן תה"י של ותכתב, ויחד עולה ת"ח, שאז נהרגו קדושים רבים שהתגלגלו בהן נשמות מהיהודים שהיו בזמן מרדכי ואסתר, והגיעו אז לתקון השלם. (החת"ם סופר)

נוהגים לומר בתענית אסתר ופורים את המזמור "למנצח על-אילת השחר", ובו נאמר הצילה מחרב נפשי, וראשי התבות שלהן הקן, שהוא מיד-כלב יהודית. (אבודרהם)

עמלק בגימטריה 240 כמנן ספק, וזה מהותו שהוא מטיל ספקות בכל ענין שבקדושה, ושבתו על-ידי מחיקת הספק. (עיסורי תורה)

חז"ל דרשו על מרדכי את הפסוק שבאיוב והיה ראשיתה מצער ואחריתה ישנה מאד. ורמז נאה לזה, כי שלש האותיות הראשונות של מרדכי הן מר"ד, והן חצי מערך האותיות פת"ח של השם פתחיה שהוא מרדכי, וזה ראשיתה מצער שהאותיות הראשונות של מרדכי הן חצי מערך השם פתחיה, ואחריתה ישנה מאד, כי האותיות כ"י שהן סוף שמו של מרדכי, הן כפולות בערךן מסופי האותיות י"ה של השם פתחיה. (תפארת המועדים)

ספורים

רגיל היה הסבא קדישא רבי ישראל מרז"ן לומר, כי יום הפורים הוא יום גדול ונשגב ואפשר לפעל בו ישועות בכל הענינים, שכן נפסק בהלכה ש"כל הפושט יד נותנים לו". הוסיף על כך חתנו רבי יצחק מסקוויא, שפורים הוא גם זמן גבוה לעשות תשובה, שכן הקב"ה בעצמו הוא גם מפושטי היד כביכול, כפי הנאמר בתפלה "ימינו פשוטה לקבל שבים".

בעת מלחמת העולם הראשונה, נמלט המהר"ד מבלז מעירו שבגליציה אל הרי הקרפטים. בהגיע הפורים אמר: "מה טעם נוהגים לרקע ברגלים כשמוציאים את עמלק והמן? מפני שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, וברקיעת הרגלים אנו מראים להם שיש לישאל עצה טובה להנצל מהם, כי כל זמן שיש לנו רגלים לרוץ ולברח איננו פוחדים מהם..."

ביום הפורים, נכנס אדם אחד אל הרב מברסק, ובעודו מסב אל השלחן נשפך מעט יין מבוסו על הספה הפרוסה. במוצאי הפורים, נכנס אותו אדם שלבו היה נוקפו, ובקש את מחילתו של הרב על שהכתים בשוגג את הספה בביתו. לא השיב לו הרב על-אחר בדרך של בריות, בנפח של "הרי דבר של מה בכך הוא, ובדאי שאני מוחל לך, אלא הרהר קמעה, ורק לאחר שקבע בלבו אמר בפה מלא כי הוא מוחל לו על הנזק.

אחד מבני העיר מציבוז, שהיה עשיר מפלג ובקש למצא חן בעיניו של רבי ברוך מציבוז, שלח אליו סכום כסף גדול כמשלוח מנות, אך הרבי סרב לקבלו ואמר: "בשעת קריאת המגלה, עלה במחשבתי להסביר את דברי חז"ל 'הקורא את המגלה למפרע, לא יצא'. למפרע מלשון פרעון, הקורא את המגלה בשביל שיפרעו לו מוון על-כך, לא יצא ידי חובתו..."

רבי מאיר שפירא מלבלין, נכנס פעם אל עשיר מפלג שהתרחק מדרך התורה, ובקש ממנו להרים את נדבת ידו למען ישיבת חכמי לבלין הנודעת. התחמק הלה מבקשתו של הרב, ואמר: "אני אינני זקוק כלל לישיבות. וגם בני, ועל אחת כמה וכמה נכדי, לא ילמדו בישיבת לבלין, ומה לי, אפוא, לתרם לישיבה זו?" אמר לו רבי מאיר: "נכי שונא גדול אתה יותר מהמן הרשע?" התפלא העשיר והרב הסביר את דבריו: "חז"ל אמרו, שמבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק. הרי לנו שאפלו מהמן האגגי צורר היהודים, יצאו נכדים שהתגוררו ולמדו תורה בישיבה. ואם אתה בטוח בכך שממך לא יצאו נכדים כאלו, הרי גרוע אתה יותר מהמן..."

סמוך לימי הפורים, שלח פעם רבי משה מקברין פריסת שלום ללידו רבי יהושע מאוסטרוב, ובקש מהשליח לומר לידו, כי עז היה רצונו לשגר לו משלוח מנות פראוי, אלא שלצערו ביתו ריקם ואין בידו מאומה להעניק לו. שמע רבי יהושע את הדברים והשיב באמצעות השליח, כי מתנה ראויה וחשובה קבל ממנו, שכן למד ממנו פרק בהלכות שפלות אמתית.

שאל פעם רבי יוסף מקוצניץ: מדוע נוהגים לומר קדיש לאחר קריאת מגלות קהלת, רות ושיר השירים, ואין אומרים קדיש אחרי מגלת אסתר?

לקבלת הגיליון והנחיות

דוא"ל: 5806777@gmail.com

רכשו את הספרים
"שבת טיש" ו"מדות טיש"
והאירו את שלחן השבת בביתכם

זכות מרדכי ואסתר
תעמד לימינו ולימייכם וקבל חננים, להתברך בכל מלי דמיטב.
"ליהודים היתה אורה ושמחה וישן ויקר"

שֶׁלֶשׁ נִקְמָוֹת

נוהג היה הסבא משפולי לערוך בפורים סעודה רבת. שנה אחת פתח הרבי והחל בספורו הנפלא כדי להוכיח את רשעות הגוים ופקחותם של היהודים. מעשה באציל פולני רשע, שחזר פעם במרפבתו ממשתה היין לביתו. בדרכו ראה יהודי מוביל עגל, והפריץ השתווה החליט להשתמש בו. "מה אתה מוביל?" שאל, והלה ענה: "אדוני הפריץ, עגל לשחיטה אני מוביל לביתי". רגז הפריץ ואמר: "הזהר עגל? הלא זה כלב!" קד היהודי ואמר: "אדוני הנכבד, אין זה כלב אלא עגל". בערה בו חמתו של הפריץ, וצוה על משרתו להכות את היהודי עד זוב דם, באשר בכל מכה הוא קורא ואומר: "הזהר עגל? הלא זה כלב!" מחמת המכות העזות נפל היהודי געלפון, והפריץ צוה להפשיט ממנו את מעילו העליון ובו להבישו את העגל, בוכעו נקשר לראש העגל, פאותיו ננזו ונקשרו בעזרת חוטי ציציותיו לאזני העגל, והפריץ נטל לביתו את העגל, אותו בנה בשם 'מושק'ה, ובמשך זמן רב מצא בו מקור לשעשוע. זמן רב שכב היהודי המעלה והחבול, ולאחר שעות מספר עברה שם עגלת נוסעים ונוסעיה אספהו לביתו. חדשים ארכים עברו על היהודי עד שהחלים מפצעיו, וכששב לאיתנו התחקה אחר זהות הפריץ ויצא למסע נקם בסיוע בניו וחתניו.

הנקמה הראשונה: אחד מבניו של היהודי התחפש במתנד העוסק במסחר עצים, והוא התדפק על דלתות ארמון הפריץ, שנודע כבעל יערות רחבי ידיים. "סוחר אחד מבקש לרכוש אצלך עצים רבים בכסף מלא, ורוצה אני להציגו בפניך", אמר המתנד לפריץ. הלה קפץ על המציאה והביע את הסכמתו, ולפי אות מסכם הגיע הסוחר, שהיה לא אחר מאשר היהודי המפנה, ועתה היה נראה כעשיר מפלג. "הבה ונצא אל היער, כדי לבחון את העצים" אמר הסוחר, והפריץ יצא עמו כשהוא אינו חושד במאומה. עגלוננו של הפריץ נותר בפאתי היער, ולאחר שהעמיקו להכנס במעבה היער, התנפלו האב והבן על הפריץ, סתמו את פיו וקשרוהו אל העץ. היהודי שלף שוט ארוך והחל להכות את הפריץ הקשור, כשהוא קורא כל העת: "הזהר עגל? הלא זה עגל!" לאחר שהפליאו בו את מכותיהם עד זוב דם, נמלטו השנים מעברו השני של היער ושבו לביתם. העגלון המתין עד בוש, וכשראה שאדונו מתממה לשוב, הזעיק עזרה. לאחר חפזים ממשכים נמצא הפריץ המעלה והמפנה, ורק לאחר זמנמה שבה אליו הפרתו והוא ספר לבני משפחתו על מאורעותיו.

הנקמה השנייה: חלפו כמה חדשים, והפריץ היה רתוק עדיו למטת חליו, אף היהודי לא בא עדיו על ספוקו. אמנם את נקמת המכות נקם, אבל לא את אבדן העגל שקנה בכסף מלא. התחפש האיש לרופא נכבד, ויצא עם אחד מחתניו שהציג את עצמו כעוזרו, וכשנא לכפרו של הפריץ ספר כי הוא פרופסור גדול שהגיע מרחוק על-מנת לרפא פריץ אחר, ובינתים עזר פאן לחניה. כשנודע הדבר לפריץ הפצוע, מהר לזמנו לפניו והעניק לו חמשים רבב כסף לרפוי. נכנסו הרופא ועוזרו אל חדרו של הפריץ, והוציאו כל איש מעליהם. תחלה השקו את הפריץ בסם הרדמה, ולאחר מכן הניחו גביו כוסות רוח רבות עם עליונות מוצצי דם, ורשמו עליו: "הזהר עגל? הלא זה עגל!" לאחר מכן יצאו לדרכם, כשהם מזהירים את בני הבית שלא להכנס אל חדרו של הפריץ עד למחרת. בבקר התעורר הפריץ בעקבות שבר, וכשנכנסו משרתיו וראהו שוכב בתוך שלולית דם, לא הבינו תחלה את המתרחש, אך כשראו את הכתבת הבינו כי נקמתו של היהודי השיגה את הפריץ בפעם השנייה.

הנקמה השלישית: חדשים ארכים התגלגל הפריץ במטת חליו, עד שאט-אט החלים והחל להתהלך על משענתו. כששמע זאת היהודי, התעורר בו שוב יצר הנקמה, והחליט לתבע את עגלוננו הציצית והפאות שלו, אלא שבני משפחתו סרבו לסיע לו, והוא החליט לצאת בגפו אל מסע הנקם. בממחיות שנה לעצמו דמות של מכשף מסתורי ומטיל מוזה, וכשנודעה לפריץ על המכשף הגדול שהגיע לכפרו בקש ממנו להטיל את פשוטיו על היהודי הנזקם. הסכים המכשף ושאל אם יש בידו חפצים כל-שהם של שונאיו, וכשהפריץ אמר לו כי בידו שערתיו וציציותיו של היהודי, בקש ממנו לבוא עמו לבדו באישון לילה ליד גשר מרחק, ויביא עמו ארון גדול עם מנעול כדי להכניס בו את היהודי שזנוא נפשו. הפריץ עשה כדברי המכשף, וכשהגיעו אל הגשר אמר היהודי לפריץ: "חושש אני שהשדים עומדים להגיע בכל רגע ועלולים לפגוע בך, ולכן הסתתר בינתים בארון עד שאצליח לתפוס את היהודי". לא אחר הפריץ לעשות זאת, ומיד לאחר שנכנס אל הארון, נעל המכשף את הדלת במנעול חזק, והחל לגוררו אל הגשר כשהוא זועק בינתים: "הזהר עגל? הלא זה עגל!" הפריץ הבין כי נפל בפיח בפעם השלישית והחל להתחנן על נפשו, והיהודי הותיר אותו בארון הנעול, כשהוא נוטל את עגלתו וסוסיו של הפריץ ושבו לביתו. כשהתגלה דבר העדרו של הפריץ, נערכו חפזים רבים באזור, ורק לאחר יומים נמצא הפריץ בארון נעול סמוך לגשר, כשהוא מפרפר בין חיים למות. מחלתו נמשכה זמן רב, ומאז הוא נכנס לפחדים קשים והתירא לשוחח עם זרים, עד שנאלץ למכר את רכושו ועבר למדינה רחוקה.

בסימו את הספור אמר הסבא משפולי, שמעשה זה הוא מלחמת עמלק עם ישראל על-ידי חטא העגל. הנקמה הראשונה היא נקמת שאול מעמלק, השנייה נקמת דוד מעמלק על-ידי יואב, והשלישית היא נקמת מרדכי היהודי, ואת הנקמה הרביעית ינקם הקב"ה בעצמו לעתיד לבוא.

מאורות

רבי צביהירש קידנר בעל קב הישר

ליום ההמלל, ט"ו באדר"ב תע"ב
נוכל כבן יחיד לאביו רבי אהרן שמאכל, בעל ברית הגב והתפארת שמאכל. בגזרות ת"ח נח'ט שתה את כוס התעלה, ונצל בדרך גם, בעוד שתי אחיותיו נהרגו בידי הפורעים. כדי לעודד את בני הדור ולחזקם, הדפיס את חבורו "קב הישר" בעניני מוסר, וקבע את שם הספר על כי יש בו ק"ב פרקים כמנין קב, וכן שמו צבי בגימטריה ק"ב, וכתב הישר אותיות הישר. הספר התפרסם בכל ערי ישראל, ובקהלות רבות היו מגידים קוראים מתוך הספר לבני הקהלה, אגשים נשים וטף, והדברים היו להם לחזק ונחם בגלות הדוויה. בספרו הוא מספר על חט אחד שהפיר, שנהג כל ימיו מיגיע כפיו, ולפני פטירתו צוה להכין משלחו עבודתו את ארון קבורתו ואת המדה שלו יניחו בידו, כדי שהם ימליצו טוב בפרוס עליו כי נשא ונתן באמונה כל ימיו. בספרו כתב, שטוב לאדם שילמד מעט קדם סעדת פורים, שאם ישתמר פסעדה יעבר עליו היום כלי תורה, וכן כתב על מנהגו של הרבי ר' השיל, שפאשר היה רוצה לנסות את הקלמוס אם הוא מוכר כראוי, היה כותב את שם עמלק או הקן וזרש, והיה מוחקם לקים מצות מחית עמלק. בקי נפלא היה בכל חדרי תורה בגולה ונסתר, ובספרו הוא מוכר שיש בידו דברים נסתרים שאינו רוצה לגלותם בפני כל אדם כי אם לצעירים, וכן הכין סגלות וקמעות לענינים שונים. בחייו לא התפרסם שמו, ועל מצבתו שבפרנקפורט לא נחרת אלא 'הרבני הוורני', אולם שמו נותר לתהלת עולם.

יוסיף דעת

סיפור ידוע הוא, כי בשעת פטירתו של הרמ"א הספידו אחד מתלמידיו ומנה שבחיו של רבו עד שהגיע ל"ב שבחים. הצטער אותו ספדן על שחסר לו עוד שבח אחד כדי להשלים את המניין עד ל"ג שבחים, שכן יום פטירת הרמ"א היה בל"ג בעומר, ואמר שהיה אז בן ל"ג וחיבר ל"ג ספרים ובגמר בל"ג בעומר שנת של"ג, עד שעלה שמו של הרמ"א ואמר: יודע אני בו עוד שבח אחד. ידוע המנהג, שמתחילים את סעודת הפורים בשעות הערב של יום הפורים וממשיכים אותה עד שעה מאוחרת בלילה, והיה הרמ"א נוהג לחזר בשעת חשיכה על פתחיהם של יהודי קראקא, כדי להזכירם שצריכים להתפלל תפילת ערבית, מפני שחושש היה שמה התבסמו הסועדים עד כדי שכחת התפילה, ונהג להיכנס לכל בית לבקש מים לנטילת ידיים, כשהוא לבוש בגדים פשוטים כדי שלא יכירוהו, ואמר: "צריך אני להתפלל ערבית", וכך היה הולך מבית לבית ויחזר על דבריו, כדי להזכיר ליהודי קראקא את חובתם גם בשעה שהם מבוסמים. הסיפור נפלא וייתכן שמעשה השבח היה גם היה, וייתכן שאף חיבר ל"ג פורים על-אף שלא נודעו אלא כט"ו, ונכון הוא גם שנפטר בל"ג בעומר, אך שאר הפרטים אינם מדויקים. הרמ"א לא נפטר בגיל ל"ג, אלא היה בן מ"ב או מ"ג, שכן כבי בשנת ש"ט כתב תשובות בהלכה, ואם נפטר בן ל"ג היה אז רק בן תשע, ועוד שכבר בשנת ש"ב נפטרה אשתו הראשונה. הוא גם לא נפטר בשנת של"ג אלא בשנת של"ב כפי שכתב תלמידו ה"צמח דוד" וכפי שנחרת על מצבתו שנותרה עד היום בבית העלמין קראקא. ה"ט"ו כתב אומנם בשם זקן אחד שנפטר בשנת של"ג וייתכן שיש טעות דפוס בדבריו, וגם החיד"א מעיד בשם בנו שהשתטח על קבר הרמ"א וכתוב שם 'ביום ל"ג לעומר שנת של"ב' בן ל"ג שנה, אך זכרוננו של הבן הטעה כי המצבה המקורית נשתמרה וכתוב בה של"ב. יש שפירשו שהכוונה ששפט את ישראל ל"ג שנה, אך גם זה אינו נכון. כי ה"צמח דוד" כותב עליו שהרביץ תורה כעשרים שנה.

בור כרה ויחפרהו ויפל בשחת יפעל

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש

ויבא עמלק (שמות יז, ח) - להיות שנתעצלו בתורה שנמשלה למים ולאש, שתיב כה דברי פאש, ולא נתעסקו במלחמתה של תורה, לזה הענינים צמאון כנגד בחינת המים, ובאש המלחמה של עמלק:

ויאמר משה אליהושיע (שם יז, ט) - נתחכם משה כשהכיר העין שהוא לצד בטול מלחמת התורה, אמר אין ראוי לצאת למלחמה אלא יהושע, שנאמר עליו לא ימש מתוך האהל בעסק התורה, ואמר לו שיהיה כיוצא בו, ובהו יתגבר עליו, וכן היה:

ועתה אם ישמוע תשמעו בקלי (שם יט, ח) - כפה ה' עליהם ההר כגיגית עד שיקבלו עליהם תורת חכם, ובאנש היה עד ימי מרדכי שראו פעלת חכם לחיים אשר עשו להם מרדכי ואסתר, חזרו לקבל ברוצון לקיים כל דבר אשר יחדשו ויתקנו עליהם חכמיהם, אחר אשר ראו מה גדלו מעשה הצדיקים, שזולתם לא היה נשאר רשם משונאיהם של ישראל:

וירם מאנג מלכו (במדבר כד, ז) - כאן גלה מלכות ישראל הקצת שהתחילה מאנג שהיא מלכות עמלק ראשונה שעשה שאול ומשם נפסקה מלכות שאול ונתנה לרעהו הטוב שהוא דוד, וטעם בפניה התחלת מלכותו מאנג להעיר סבת הדבר שהיה מצד אג, פרוש שהניחו שאול חי ולא הרגו, כאמרו ז"ל שפארתה הליכה השריץ אג זרע עמלק, וזה סבה לעקירת מלכות שאול וקדומם מלכות בית דוד, והנשוא מלכותו היא מלכות המשיח שהוא דוד, דכתיב ועבדי דוד מלך עליהם, ויום ונשא ונבה מאד מאד כאמור בישיעה. עוד ירצה באמרו וירם מאנג, שתחלת פעלת מלך המשיח היא מלחמת עמלק, שכל עמלק בא מאנג כידוע, ואמרו ז"ל שאמר הקב"ה אין הפאש שלם עד שימחה זכר עמלק ותנשא מלכותו על כל העולם:

דברי הימים

מלכות פרס החלה בשנת ג'שפ"ט לאחר מות בלשצאר בן אויל מרודך בן נבוכדנאצר, לביל פסח, כשהוציא את כלי המקדש אחר שטעה בחשבון 70 השנים לחורבות ירושלים. בשנת ג'ש"צ החלה מלכות כורש שנקרא גם ארתחשסתא ודרושו, ובאותה שנה הכריז על שיבת ציון בראשות זרובבל בן שאלתיאל ויהושע בן יהוצדק, ועמם היו נחמיה בן חכליה, מרדכי היהודי, שריה ורעליה, והנביאים חגי וזכריה, ועמם עלו 42,360 איש. העולים הגיעו את יסודות בית המקדש, אולם הבנייה נעצרה במשך 18 שנה בגלל צרי יהודה ובנימין. בשנת ג'שצ"ב עלה אחשוורוש על כיסאו, ובשנת ג'שצ"ה שהיא שנת שלוש למלכותו עשה משתה, בה הוציא גם הוא את כלי המקדש, כי אף הוא טעה בחשבון שבעים שנות החורבן, ובאותה סעודה נהרגו ושתי שהיתה נתינתו של נבוכדנאצר. כעבור 4 שנים, בשנת ג'שצ"ט, נבחרה אסתר בת אבחייל למלכה לאחשוורוש. ב"ג בניסן ג'ת"ד, השנה ה'12 למלכות אחשוורוש, הפיל המן את הפור להרוג את עם ישראל, וקבע את יום י"ג באדר בשנה שלאחר מכן ליום ההרג ושלח אגרות לכל מדינות המלך. אסתר הכריזה על ימי צום בימים י"ד, ט"ו וט"ז בניסן, ובאותה שנה לא אכלו כלל לביל הסדר, ויש אומרים שהתענית היתה בחודש אדר. ביום ט"ו בניסן עשתה אסתר את המשתה הראשון למלך והמן, ובביל ט"ז בניסן נודדה שנת המלך. ביום ט"ז בניסן הרכיב השני את מרדכי ברחובות שושן, ולאחר המשתה השני נתלה המן לעת ערב. בכ"ג בסיון ג'ת"ד כתב מרדכי את האגרת השנית, וקבע את יום י"ג באדר ג'ת"ה להרוג את האויבים בכל מלכות אחשוורוש, וב"ד בו הרגו את האויבים אשר בשושן. ב"ד באדר ג'ת"ו נכתבה המגילה, ובשנת ג'ת"ו מלך דרוש בן אסתר.

בשלטון בלי מצרים שלט האים המסלמי של תימן על אזורי מדינתו, כשהוא עושה בכספי המלוכה כטוב בעיניו. לצדו עמד השיח' אברהים, שהיה ידוע כשונא ושראל מבהק. הוא התנפל אליהם בכל עת מצא, דרש מהם מסים מפרזים והצר את צעדיהם. האים היה רדוף אחר הטפה המרה, דבר האסור למסלמי מאמין, והשיח' היה מנצל את שכרותו כדי לעשות בממלכה כאת נפשו. ימים ארוכים עברו, עד שהשיח' היה לו לאים לזרא, והוא החליט להפטר ממנו בהקדם. ביום ששי אחד, כשהאים נשא את דרשתו באזני מאמיניו, החל לשבח את השיח' הנאמן שעומד לימינו ומשרת אותו בנאמנות זמן רב, ולאחר מכן פנה אליו ואמר: "מפיון שכבר שנים ארבות הקד עוסק בעניני הכלל והנה הגעת כבר לגיל זקנה, משחרר אני אותך מתפקידיך הרבים ומעניק לך רשות לנהל מעתה חיים שלווים ורגועים בחיק משפחתך. פאות תודה על מסירותך, אני מעניק לך אחזה רחבת ידיים עם משרתים וגמלים לרב, ומעתה לא תדע דאגות עד יומך האחרון". השיח' העמיד פנים שוחקות לשמע נדיבותו של האים, אבל בתוכו לבו רתח מצעם והבין כי אדונו מבקש לסלקו מתפקידו ולמנות יועץ אחר במקומו. חמתו של השיח' בערה בו שבעתים, כאשר נודע לו כי במקומו מנה יהודי צעיר בשם מרדכי, שאף אבותיו שמשו במשך שנים כיועצי המלך. מאידך, כשנודע דבר מנויו של היהודי לתפקידו הרם, התמלאו יהודי תימן בשמחה גדולה, וקויו כי הדבר יהיה לטובתם והיועץ יהיה להם לעזר ואחיסטך בארמונו של האים.

ימים קשים של פעם וחורן עברו על השיח', והוא ישב כל העת וטפס עצה כיצד להפטר מהאים, ולנקם את נקמתו ממרדכי היועץ ומכל יהודי תימן כאחד. באותה עת, היתה תימן פלה שרויה בבצרת קשה, כאשר השמים היו שחונים ואף טפת גשם לא ירדה ארצה. הבצרת נמשכה שלש שנים, וסכנת צמא איומה על המדינה פלה, שהלכה וקמלה ללא מקורות מים. בזכרוננו של השיח' עלה פתאום ספור אותו שמע מאביו, כי גם בימיו ארעה בתימן בצרת ארפה של שלש שנים, ולאחר שהחכם היהודי התפלל, החלו לרדת גשמי ברכה. "הנה, זאת ההזדמנות שלי", אמר השיח' בלבו. מדי יום ששי, נהג השיח' לשאת דרשה באזני הנוכחים, ובתקופת הבצרת היה מוכיח את המאמינים המסלמיים, כי בעון שתינת הין האסור נענשו מן השמים בבצרת, ואף מים פשוטים אין להשיג. בדרשתו הקרובה, החל השיח' להתקוף את היהודים הפופרים באסלם, וטען כי הללו הצליחו להשתלט על המדינה וסופם לגרש את כל המאמינים המסלמיים. קבוצה גדולה של פורעים מוסתים התלכדה סביב השיח', והוא יצא בראש המחנה אל ביתו של מרדכי היועץ. "פתחו את השער", קרא השיח' לעבר שומרי הסף, "אחרת יבלע לכם רע". עד מהרה נכנסו השומרים אל היועץ וספרו לו על הפורעים שצרים על הבית, והאדון בקש מהם להודיע לשיח' כי הוא מוכן להפגש עמו ביחידות. "יודע אתה היטב", אמר השיח' לאחר שנכנס אל הבית, "כי ימי האים ספורים, שכן רכזתי מסביבי מאמינים רבים שלפי הוראתי מוכנים להתיר ברגע אחד את ראשו ולהכריז על הפיכה במדינה. מוכן אני לותר על תכנית, בתנאי שתסכים לחתם בחותמתו של האים על גבי שני גלילי קלף אלו ותכתב בהם כפי דברי". בדברו, שלף השיח' שני גלילי קלף. בעין המגלות עליהן היו כותבים את צוי השלטון, כשהאחד נראה עתיק וימין והשני חדש וטרי. על הקלף העתיק צוה השיח' על היהודי לכתב פדברים הבאים: "וזאת לעדות, כי אחרי שהבורא קבע גשם מהארץ שלש שנים, חולל החכם היהודי גם גלוי ובוכותו ירדו גשמים, כי מפתחות הגשמים מצויים בידי היהודים". בתחתית השטר צוה השיח' ליהודי לכתב תאריך קדום שלפני מאה שנה, וסמוך לו לחתם בחותמת העתיקה. על השטר השני הצטוו היהודי לכתב, כי האים מודיע כי הוא מתפטר מתפקידו עקב חטאיו המרבים, ועל מקומו הוא ממנה את השיח' אברהים.

היועץ היהודי שקע בהרהורים, ולבסוף אמר: "אני מסכים לבצע את המשימה", כשהוא נוטל את מגלות הקלף ופונה לחדר עבודתו. לאחר שעה קלה, יצא היועץ עם המגלות והשיח' בדך את חקנו וראה שהן עשויות ללא דפי. מבית היועץ מהר השיח' אל המסגד, שם הטמין את המגלות בכד חרס עתיק והניח אותו בפנה נסתרת. ביום ששי, כנס השיח' את מאמיניו, בעוד מרדכי היהודי מבקש מרגם של היהודים להכריז על תענית ואמירת סליחות, עקב גזרה קשה שתלויה על צוארם מבלי לפרט את תכניה. בדרשתו החל השיח' לספר כי נביאם התגלה לפניו וגלה לו את הסוד כי מפתח הגשמים נמצא אצל היהודים, ובדברו שלף את הכד העתיק והוציא ממנו את הגליל הישן כשהוא מבקש מאחד האישים הנכבדים להקריא את תכנו. למרבה הפלא שמע השיח' כיצד האיש קורא מתוך הכתב כי עתיד לקום אדם בשם השיח' אברהים שינסה להוליך אותם שולל ולהסית נגד היהודים, אולם שקר בפיו והוא שקרן נאלח. מהומה קמה במקום, והשיח' התקשה להאמין למשמע אזניו. במהירות שלף את הקלף השני, אף גם שם נכתב שוב כי הוא רמאי המוליך את מאמיניו שולל, ואף מבקש להדיח את האים הגדול מתפקידו. עד מהרה צוה האים לתלות את השיח' הבוגד בכר העיר למען ישמעו וייראו, וכשהאים בקש ממרדכי היהודי הסברים, גלה לו הלה כי הוא כתב את המגלות בכתב סתרים שמתגלה רק לאחר שעות מספר, וכך הצליח להפיל את השיח' בפח היוקשים ולהעבירו מן העולם, וליהודי תימן היתה אורה ושמחה וששן ויקר. ♦

משבח

מטעם

(אסתר א.א.)

הוא אחשוורוש
בטעמי מנח רביעי, לרמו לדברי תרגום שני, שאחשוורוש היה מארבעה מלכים שמלכו מסוף העולם ועד סופו, והם שלמה ואחאב, נבוכדנאצר ואחשוורוש. וכן לרמו לנאמר בילקוט שמעוני שאחשוורוש היה מלך חמ, שהרג את ושלתי בשביל המן אוהבו, ואחר כך הרג את אוהבו בשביל אשתו, והחנפים הם אחד מארבע כתות שאינם מקבלות פני שכינה, שהם הפיגונים, החנפים, השקרנים ומקבלי לשון הרע.

(תפוז חיים)

לקחה מרדכי לו לבת

(ז.ב.)

בטעמי דרנא תביר, לרמו לדברי חז"ל במסכת מגלה, אל תקרי לבת אלא לבית, והנינו שנישאתה לאשה. ואמרו חז"ל ביבמות, נחית דרנא וקסיב אתתא, ופרש רש"י לא תקח אשה חשוכה ממה שמה לא תתקבל עליה, ולכן התבות מטעמות בדרנא תביר, לרמו כי מרדכי קם בנושאיו עם אסתר את דברי חז"ל האלו. (הסורושכח)

עשרת בני המן

(ט.י.)

תבת עשרת בתלישא גדולה, כדי להפסיק תבה זו מהתבות הבאות אחריה ולהמשיכה לתבות שלפניה שבהן מנויים שמות עשרת בני המן, ולרמו לדברי חז"ל במגלה, שמעשרת בני המן עד עשרת, צריך לומר בנשיקה אחת. (פילתא בטעמא)

מדגש

המנהג הרווח ברב הקהלות, לקרא את התבות "להיות בל-איש שרר בבית" שבמגלה בש"ן שמאלית, מלשון שררה, וכפי שאמרו במסכת מגלה שאפילו הנדרי יהיה נגיד בביתו. כך עולה מהתרגום, וכן משמע מהמסורה בה נכתב 'לית כתיב ש"ן', דהינו שאין עוד תבה דומה בתנ"ך שנקתבה בש"ן שמאלית אלא בסמ"ך שמופיעה חמש פעמים, וכן הברו הד"ק עם הפסוק "כִּי־תִשְׁתַּרְרַע עֲלֵינוּ גִם־הַשְׁתַּרְרָה". אולם יש הנוהגים עלי-פי דברי חסד שלום מכלל, לקרא בש"ן ימנית והוא מלשון ראייה והשגחה, עלישם הפסוק "אֲשׁוּרֵנוּ וְלֹא קְרוּבוֹ", ורבים תמחו על מנהג זה מפני המקורות שהובאו לעיל, וגם מכך שהיה לו לומר שר בביתו, כי אשורנו משרש שור שהוא מנח"י ע"ו, ויש שכתבו בצחות, שמי ששמו בחלקו ומשורר בביתו, אז הוא גם שורר ומולך בו...

ממלך

עני פקח אחד, הסב בביתו של עשיר אחד בסעדת פורים, ובשחישו יין משבח לשתיה מזג לו האדמה כוס גדולה מלאה ביינ. הציץ בו המארח בעין צרה, ואמר לו: "שמע לעצתי, ואל תלגם מן הכוס עקמה, שכן הינו חזק מאד, אלא טבל את פתך בו ואתכלהו". מה עשה האדמה? נטל פת רבה והספיג בה את כל תכולת הכוס עד תמה. ויהי אפו של המארח ואמר לו: "אלו היו יוצאי מצרים ממוה, היו מנבישים את הים עלייך טבול, ולא היו נזקקים לקריעת הים". ויהי האדמה הפקח ואמר: "שבתך, ידידי, שבספח אוכלים מצות, ומאין היו לזקוקים אפוא פת רבה?..."

בסעדת פורים שבביתו של רבי יעקב אורנשטין, רבה של לבוב ובעל "ישועות יעקב", הסבו פעם תלמידיו, יחד עם רבני הקהלה ופרנסיה. אחד מחשובי התלמידים היה רבי אהרן משה טויבש בעל "תועפת רא"ם", ולצדו ישב אחד מפרנסי הקהלה בשם משה נחמן הרצברג, שהיה ממנה על רשום פנקסי הלוואות והפטריות של קהלת לבוב הגדולה. עינו של פרנס זה היתה צרה זה מכבר ברבי אהרן משה, ותדיר היה מקניטו ומשפילו. במהלך הסעודה, קם אותו פרנס והציע למרא דאתרא, כי יש למנות רב של-פורים, כדי לשמח את המסבים בדברים משמחים ומחזקים כדת היום. נענה לו הרב, והפרנס הציע למנות לכה את רבי אהרן משה טויבש, שנקח שב כעלוי מפלג ולמדן ותיק. קבל רבי אהרן משה את המנוי, ועל-אתר החל לשאת את דרשתו בבדיחות הדעת: "בראשית דברי, רוצה אני להודות לפרנס הנכבד שפזכותו קבלתי את המנוי החשוב לשמש כרב של פורים על מקומו של מורנו הנערץ, ולא עוד אלא חשיבות יתרה נודעת לו לפרנס זה בפורים, שהרי ראשי התבות של שמו עולים בשמו של המן, ועל אף זאת לא מצא תלמיד נאה ממני למשרה נכבדה כל-כך... ועכשו רוצה אני להציג בפניכם דבר-מה שהעליתי במחשבתי, כי הגעתי למסקנה שגם המן הרשע היה אף הוא ממנה על פנקסי הלוואות והפטריות כמו מידענו הפרנס ששמו בשמו, שהרי המן בחר דוקא בחדש אדר להרג בו את כל היהודים, ולמה דוקא באדר? מפני שבחדש זה נפטר משה רבנו, ומהיכן ידע מתי נפטר משה? אלא על-כרחך צריך אתה לומר, שהמן היה ממנה על רשימות השמות וספרי המתים היו פתוחים לפניו. אף מיד עולה התמיהה, אם היו פנקסי השמות תחת ידו, הרי היה צריך גם לדעת שמשה רבנו גם נולד בחדש אדר, ולא רק נפטר בו? אלא שכבר נאמר בתורה 'ותרא אותו כִּי־טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים', מכאן אפוא שמשה נרשם בפנקס הלוואות רק בחדש סיון, ולא ידע המן את חדש הולדתו האמתי שלו אל נכון, ואין זה סותר אפוא את המסקנה שהמן היה מנהל את פנקסי הלוואות". רבי אהרן משה סים את דרשתו המחודדת לשמחת הקהל, ופני הפרנס חפו.

שנה אחת, הכינו תלמידיו של הסבא מנובהרדוק מחזה על ספור המגלה, והציגו את דמיותיהם של מרדכי ואסתר, וכן את המן ואחשוורוש ושאר דמיות המגלה. לאחר שסימו את המחזה, אמר הסבא: "את תפקידו של המן הרשע כל יותר להציג מאשר את תפקידו של מרדכי היהודי. שכן, בכל אחד מאתנו מצויות מדות מנוגות מעט, פעין מדותיו של המן הרשע. אולם את מדותיו וסגולתיו של מרדכי הצדיק, קשה לחקות, ולזה צריך מאמץ מיוחד, ורק מי שבאמת בדרגות גבוהות כמוהו, יכול להציג את דמותו של מרדכי היהודי".

ה'שר שלום' מכלל, היה נוהג לקרא בעצמו את המגלה בפני הקהל, ובשעת קריאתו היה מחזיר יראת שמם בלבות השומעים. עוד בשחר ימיו, כאשר הסתופף בצל החוזה מלכלין, בכו רבו בקריאת המגלה, ולאחר הקריאה אמר החוזה: "את המעשה הזה כבר שמעתי פעמים רבות, אולם כפי שמספר אותו אברך זה, עוד לא שמעתי מעולם". שנה אחת, התעכבו בני השר שלום, רבי יהושע ורבי אלעזר, בדרום, וכשהגיע ליל פורים נאלצו ללון בכפר קטן על אם הדרך ושם שמעו את המגלה מאדם פשוט. לאחר קריאת המגלה, הצטער רבי אלעזר על שלא זכה לשמע את המגלה מאביו כמו בכל שנה, והצטרף לשמע מאיש פשוט, עד שלא הרגיש שום רגש של קדושה. אמר לו אחיו רבי יהושע: "אדרבה, אני שמח על כך שמחה גדולה, שכן בכל שנה שבה אני זוכה לשמע את המגלה מאבינו, אין הפננה בשלמות לשם מצוה, שהרי כל דבור שלו מתוק מדבש, ואני שם לבי אל המלים במקום לעצם המצוה, אבל היום כששמעתי את המגלה מאדם פשוט, זכיתי לקים את המצוה בהלכתה ממש ללא שום פניה כלל, ולכן אני שמח מאד על-כך".

בשלהי מלחמת העולם הראשונה, הפלה משלל הצאר הרוסי ויהודי רוסיה נשמו מעט לרוחה אחרי דכוי של מאות בשנים. ה"חפץ חיים" שהיה אז יחד עם תלמידיו ישיבתו בעיר אחת, נחמד עמו הסב לסעדת פורים כדת היום. כשהיטיבו התלמידים את לבם, בקשו לצאת במחול, אולם רבם בקש מהם שלא לרקד, מפני שבאותה עת התקרו מאד מחירי העור עקב המלחמה, והנעלים שהפכו למצוד יקר מאד, עלולות להקרע ולהשחק בשעת הרקוד. קבלו התלמידים את דבריו, אולם נפשם השתוקקה מאד לרקוד כמצות היום. קם אחד התלמידים בשם הרשל מקמניץ וחלץ את נעליו, ואף חבריו עשו כן. לרקד אפשר גם בלי נעלים, והעקר להיות בשמחה.

בפורים שנת תרצ"ג, שהה רבי אברהם אלימלך מקרלין בירושלים, וכאשר חלתה בתו של אחד מחסידיו ואביה יצא להזעיק את הרופא, נכנס בדרך לספר לרבו על מה שארע לו. נענה הרבי ואמר: "האם בפורים צריך רופא? והרי פורים הוא המשקה המרפא את הכל". נתן לו הרבי מעט יין מכוסו, והורה לו להסיף בפי בתו את היין, וברכו שהבת תחלים בלי שיזדקק כלל להזמין את הרופא. יצא החסיד באמונה שלמה ועשה כדברי רבו, ובדרך גם התרפאה הבת כליל.

"ורצוי לרב אחיו" - כל רצונו של מרדכי היהודי היתה, שתתברר האהבה בין אחיו בני ישראל. וזהו באור הכתוב: ורצוי - זה היה רצונו, לרב - שתתברר ותגדל, אחיו - האהבה והאהבה בין איש לרעהו, וזו הדרך שהנהיג לנו ולכל הדורות. (הבית אהרן" מקארלין)

זכר מאמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פזרים תשפ"ה שנה י | גליון מס' 573

ת.ד 102 בני ברק | פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

רזי אמונים

רמזי אמן במגילת אסתר

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

נס פזרים -
בזכות עניית אמן!

ואסתר, היו מכחה של עניית אמן. ומעטו של חכם אחד מקוראינו הנאמנים שמענו רמז נאה לכך במלה 'אמן' עצמה, שכן היא ראשי תבות: "נס מרדכי ואסתר..."

ואכן, מפליא לראות כי ב'יוצרות' לפרשת זכור מדגיש הפיטן את כחה של עניית אמן, באמרו: "לשווערי ולשווערי מננים, כל היום וכל הלילה מזמנים, להזכיר קדשת נוצר אמונים, להעריץ זכירת גוי שומר אמונים, ובשם ישראל מתכנים".

לאור האמור יתכן כי פנה כאן הפיטן את הקדוש ברוך הוא "נוצר אמונים", ואלו את ישראל "גוי שומר אמונים", כדי לרמז כי נס חג הפורים ארע מכת עניית אמן, שנוצר הקדוש ברוך הוא לישראל את כחה של עניית אמן של מרדכי ואסתר, והגנה זכותם להנצל מיד המן האגני.

לאור זאת מובנים היטב דברי בעל "קב הישר", שיום פטירתו חל בשושן פורים, כי אותם אורות מפלאים שלהם זוכה המזדרז לענות אמן - הם אלו שהאירו על מרדכי ואסתר והושיעו את ישראל, ואשר לזכרם אנו מרבים בהזדקקת גרות פזרים (ראו להלן במדור 'שערי גן עדן'). כי כן, האור והשפע של עניית אמן הוא שרש ההצלה שעמדה לאבותינו בימי מרדכי ואסתר.

אחים יקרים! לכמה רחמים זקוקים אנו בימינו כדי להושיע מגויי הארצות הצרים וקמים עלינו! אם נאמנים עלינו דבריו של אליהו הנביא, כי בזכות המשפכים לענות אמן נפרע הקדוש ברוך הוא מאויבי ישראל, הבה ונשכים מדי יום לעניית אמן אחר ברכות השחר, ונזכה אף אנו לראות כיצד מתגשם לעינינו הכתוב (שם ח טו): "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר".

בקריאת "להעריץ

זכירת גוי שומר אמונים!"

פזרים שמח,

278 213 מכוולל"ן.

ימי הפזרים הם ימי שמחה והודיה על הנס המפלא שארע לאבותינו בימים ההם בזמן הזה. נס הפזרים מתחד בכך שאינו לחזות בהצלה נסית משלמות, שבה לא נפגע אף לא יהודי אחד ממזמנתו של המן הרשע. נהפוך הוא. המן בקש להשמיד את כל היהודים, מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, ולבסוף התהפכה גזרתו על ראשו - היהודים הרגו רבבות משונאיהם ומבקשי רעתם, ומקרבם לא נפגע אפלו אחד.

הזכרתי כבר פעמים רבות את דברי אליהו הנביא זכור לטוב (תנ"א רבה י) על כחה של עניית אמן להגן עלינו ולהנצל מפני מבקשי נפשנו: "ב[זכות] מי הקדוש ברוך הוא נפרע להם לישראל מן הגוים? ב[זכות] בני אדם שמשפכים ומעריבים לבית הכנסת ולבית המדרש ועונים אמן".

אף את נס הפזרים, שבו כאמור חזינו כיצד 'נפרע להם לישראל מן הגוים' באפן כה משלם, נתן לתלות בכחה של עניית אמן. את הכתוב (אסתר ב ז): "ויהי אמן את הדסה היא אסתר", מפרש רבי אליהו הכהן האיתמרי בעל השבט מוסר' כך: נקט הכתוב "אמן" בכתוב חסר - אותיות "אמן", ללמדנו שמרדכי חנף את אסתר להקפיד על עניית אמן (מנחת אליהו פרק לב). חשבתי להוסיף על פי דבריו כי הפסוק (שם ט): "ואת מאמר מרדכי אסתר עשה כאשר היתה באמנה אתו", מורה כי גם לאחר שגללקה אסתר מבית מרדכי, המשיכה לשמר בקפדנות על עניית אמן.

ומכל מקום נתן לומר על פי דבריו, שלכך מזכיר הכתוב את עניית אמן בתחלת דבריו על מרדכי ואסתר, כדי ללמדנו את שרש הצלתם של ישראל. כפי שלמדנו אליהו הנביא על מלחמת סיכרא, כך גם הנסים הגדולים שלהם זכינו בימי מרדכי

מרדכי חנף את אסתר לעניית אמן

"ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דוד כי אין לה אב ואם והנערה יפת תאר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת" (אסתר ב ז)

על השאלה מאיזה גיל זוכה תינוק קטן מישראל שנפטר לחיי העולם הבא, משיב התנא רבי מאיר (סנהדרין קי ב): "משעה שיאמר אמן". לפיכך פוסק הרמ"א (או"ח סכד ז): "וילמד את בניו הקטנים שיענו אמן, כי מיד שהתינוק עונה אמן, יש לו חלק לעולם הבא".

לאור זאת, כך דרש רבי אליהו הכהן מאימיר בעל 'שבט מוסר':

נקט הכתוב "ויהי אמן את הדסה" - בכתוב חסר - אותיות "אמן" (אסתר ב ז), ללמדנו כי מרדכי למד את אסתר מיד בקטנותה לענות אמן. וממשיך הכתוב ומבאר שנהג מרדכי כך "כי אין לה אב ואם". כיון שלאסתר לא היו אב ואם שילמדוה לענות אמן, לפיכך מלא מרדכי את מקומם - "ויהי אמן את הדסה" (מנחת אליהו פרק לא, ענין פזרים).

בספר 'נוטרי אמן' (ח"ב עמ' רעט) כותב על דברי השבט מוסר' הללו כך: "והנה יש לנו לשים לב לעבדה המפלאה שמרדכי ואסתר בזכותם את המגלה ברוח הקדש, ראו לנכון לכתב את המלה 'אמן' את הדסה בכתוב חסר, כדי להשיענו שחונכה הטהור והקדוש של אסתר ביד מרדכי היה על ידי שהרגילה לענות אמן".

הנוטרי אמן אף מסביר מדוע נתן מרדכי דגש לקיום הלכה זו, לפי שראה שבחנף עניית אמן יעלה בידו לבסס בלב אסתר את האמונה הטהורה, אשר בכחה תוכל לעמד בכל נסיון שיבוא עליה בחייה. ואכן אסתר עמדה בנסיונות הרבים שעברו עליה והצדיקה על עצמה דין שמים באמונה בכל מה שהתרחש עמה.

עוד מוסיף הנוטרי אמן (שם) ומבאר כי הקפדתה של אסתר על עניית אמן אף הגנה ושמירה עליה גם מבחינה גשמית, בכל המאורעות שעברו עליה בעת שגללקה לבית אחשוורוש. לכך התכוננו בעלי התוספות (תוספות השלם' אסתר ב ז) בדורשם את הכתוב: "ויהי אמן את הדסה", כך: "אמן בגימטריה מלאה, כאלו אומר שהמלאך גדלה". כלומר, אותם מלאכים שנוצרו מעניות אמן של אסתר הם שגדלוה ושמרו עליה בכל צעדיה, וכפי שדרשו חכמים (מדרש תהלים לא) את הכתוב (תהלים לא כד): "אמונים נצר ה'", על אלו המקפידים לענות אמן.

ברכות השחר בהלכה

במקור בבונה בחברותא

באותה שנה שבה התרחש ספורנו, אחר שנים את מסכת בקוריו, פנה הרבי בשקט לגבאי ובקש לערוך עוד בקור אחד. הגבאי התענין: "אצל מי?" והרבי השיב: "אצל ר' זושא".

באותה תקופה כבר שמע ר' זושא פראש ישיבה בישיבת באבוב, וכששמעו החסידים שהרבי עומד לבקרו נדרכו בסקרנות. הם ידעו היטב על מצוקתו של ר' זושא אשר חלפו כתשע שנים מיום נשואיו וטרם זכה להפקד בפרי בטן. כאשר הודיע הרבי על פגעתו לבקרו בביתו, הבינו החסידים כי הוא מבקש למשוך ישועה לביתו.

שוב התישבו החסידים סביב השלחן. גם הפעם פרס הרבי מן העוגה שהנחה לפניו ופניו האירו באור מחד. כאשר נגש ר' שמיל, הגבאי המסור של הרבי, לקבל את חלקו, בקשו הרבי להכין בעבורו כוס תה.

הבקשה לא היתה שגרתית, שכן כאמור, הרבי הקפיד ללגום אך מעט בבתים שבהם בקר. הגבאי הנאמן מהר למלא אחר בקשת הרבי.

לאחר שנים הרבי לחלק פרוסת עוגה לכל אחד מהנוכחים, קרא שוב לר' שמיל. סברו החסידים כי הרבי שכן שר' שמיל כבר קבל את חלקו ומהרו להעיר על כך לרבי, אך הרבי אמר: "הוא צריך עוד". ואכן הגבאי הנאמן היה זקוק לעוד... בן יחיד היה לגבאי הנאמן והוא יחל לזכות לילדים נוספים.

עתה התפנה הרבי לכוס התה שכבר הספיקה להצטנן. הוא נטל את הכוס בידו, ברוך ולגם את מחציתה. לאחר מכן נתן את עיניו בר' זושא ובר' שמיל וברך בקול רם, ברגש ובשמחה ברכה אחרונה.

"בזאת נפשות רבות..." הדהדו המלים בחלל החדר והרטיטו את הלבבות.

הרבי היה שרוי בעולמות עליונים. פניו להטו באש קדש ועיניו היו עצומות בסלוידין. עיניהם של החסידים היו מרתקות לרבי ההוגה בהטעמה מיוחדת את מלות הברכה בזו אחר זו עד לסיומה.

משהסתמה הברכה נשמעה מפי כל הנוכחים אמן בקול רם ובכונה עצומה.

לאחר מכן פנה הרבי לשוב אל המושב עבודת יומו, אך הספור לא נשכח מזכרונם של החסידים.

שנה לאחר מכן חבקו ר' שמיל ונות ביתו בן נוסף, וזמן לא רב אחריהם התברכו ר' זושא ונות ביתו בבת ראשונה.

כעשרים שנה לאחר מכן היו רבי שמיל ורבי זושא למחתנים, כשבנו של ר' שמיל ובתו של ר' זושא באו יחדיו בברית הארוסין. בסדור קדושין בחתנתם כבד הרבי, ויהי הדבר לפלא.

מלה אחת - אמן, עמ' 165

הברית ישיבה קדושה ברוח חסידות באבוב המפארת, ואף טבעי היה כי התלמידים הראשונים בישיבה שיקים יהיו שלושה עשר התומים הללו. התלמיד האמריקאי הראשון 'מבטן ומלדה' שהצטרף לישיבה, היה בחור בן שש עשרה ששמו זושא. הוא היה בן לאחת מאותן משפחות חסידיות באבוב שהתיישבו בארצות הברית מעט לפני פרוץ המלחמה. עד אז למד זושא בישיבת 'תורה ודעת' שבניו יורקסבורג, וכשהוקמה ישיבתו של הרבי, העבירוהו הוריו ללמוד בה.

זושא היה כאמור הראשון שהצטרף, ואחרי הצטרפו לישיבה עוד רבים וטובים. וכן, הישיבה החסידית, שבתחילה היתה נראית כתופעה מוזרה על אדמת החליץ של אמריקה, גדלה וישגה עד מאד.

בשנים הראשונות נהג הרבי לסעד בקרבת תלמידיו הישיבה, והיה שתף מלא לכל בעיותיהם ולבטיהם. כך נוצר קשר חם בינו לבין תלמידיו הראשונים, ובפרט לראשונים שבראשונים - זושא כמובן ביניהם.

שנים רבות חלפו מאז.

מנהג מיוחד היה לרבי מבאבוב, לחגג את יום שושן פורים בקרב חסידיו בשמחה ובהתלהבות כביום פורים עצמו. בבקרו של יום שושן פורים לאחר התפלה, נהג הרבי לבקר את בני משפחתו הקרובה, ובהמשך נהג לפקד את בתייהם של כמה מחסידיו, כשאליו מתלוים כמה חסידים יחידים סגלה.

הרבי הכיר היטב את צרכיהם ומצוקותיהם של חסידיו, ובבקורים הנדירים הללו היה מרעף ברכות ומעניק עידוד לאותם חסידים שהיו זקוקים לכך. רבים מהם זכו לראות ישועה גדולה לאחר אותם בקורים.

הרבי נהג בהפנסו לבית לקרא בהתלהבות "גוט יום טוב! גוט יום טוב!" כשכלו קורן משמחה פנימית ומאהבה. בעודו מוסיף לפזם "אגוט יום טוב, אגוט פורים", היה הרבי מתניב לצד השלחן. בעל הבית היה מגיש עוגה ומשקה, וכשסיים, היו החסידים שהתלוו לרבי מתניבים סביב השלחן. הרבי היה פורס פרוסה מן העוגה, מוזג מן המשקה שלפניו לכוסות, וכל אחד מן החסידים היה נקרא בתורו לקבל את חלקו.

לאחר שנים הרבי לחלק לכל הנוכחים את מנותיהם, היה מברך בקול, החסידים ענו אמן בכונה, והרבי היה לוגם בעצמו מהמשקה, לגימה קלה בלבד, כדי לא להפנס לספק חיוב ברכה אחרונה. לאחר קריאת "לחיים" היו פוצחים כל הנוכחים בשירה ובקריאות שנמשכו דקות ספורות, ואחר משיכים לפתבת הבאה...

לאחר השוואה האיקמה שבה אבד כמעט את כל משפחתו, שב האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב אל עיר מוכרתו. הוא בקש למצא בה שרידים לחסידות המפארת שעד פרוץ המלחמה נהלה ברמה על ידי אביו הקדוש, האדמו"ר רבי בן ציון מבאבוב הי"ד, ובשנות השוואה נכחדה כמעט לחלוטין.

שלושה עשר יתומים צעירים היו כל שמצא

לאחר שנים הרבי לחלק לכל הנוכחים את מנותיהם, היה מברך בקול, החסידים ענו אמן בכונה, והרבי היה לוגם בעצמו מהמשקה, לגימה קלה בלבד, כדי לא להפנס לספק חיוב ברכה אחרונה. לאחר קריאת "לחיים" היו פוצחים כל הנוכחים בשירה ובקריאות שנמשכו דקות ספורות,

האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זצ"ל

הרבי בעירתו. יתומים אמללים שבדרך לא דרך הצליחו לשרד. הרבי, שאבד בשוואה את הוריו ואחיו, רעיתו ושני ילדיו, ונותר לבדו עם בנו הצעיר וממשוץ דרכו לימים האדמו"ר רבי נפתלי צבי, החליט לפרס את חסותו על אותם יתומים רפים ולשמש להם כפאב וכאם.

בהמשך, כאשר נענה הרבי לקריאתה של קבוצת חסידים אשר הספיקה להמלט לארצות הברית עוד לפני המלחמה, לבוא להנהיגם ולהקים את ממלכת באבוב מחדש על אדמת ארצות הברית, נטל הרבי עמו את שלושה עשר היתומים שאמץ.

הרבי שאף להקים על אדמת ארצות

טוב רגע אחד של תפלה מאלף השתדלויות
 "ותבואנה נערות אסתר וסריסה ויגידו לה ותתחלחל המלכה
 מאד ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו
 ולא קבל" (ד ט)

יש להבין את הנהגתו של מרדכי: הלא לכאורה ההשתדלות
 הטובה ביותר שהיה עליו לעשות כדי להביא לבטול הגזרה,
 היא להביא לידיעת אסתר את זממו של המן כדי שתשפיע
 על המלך לבטלה. ואלו מרדכי לא רק שלא נהג כן, אלא אף
 כשבקשה ממנו אסתר להסיר את שקו מעליו כדי שיוכל לבוא
 לפניו - סרב. מדוע?

באר רבי אברהם ישראל משה סלומון, הרב מחרקוב:

חשש מרדכי שמא כאשר יראו אחיו היהודים כי הוא מסיר את
 שקו כדי לשוחח עם אסתר המלכה, יתלו את יהבם באסתר
 ויסיוח דעתם מהתפלה ומהתשובה. לפיכך בפר להעביר לה
 את הידיעה על הגזרה בסתר, באמצעות התך (נתיבות הקדש)
 עה"ת ומוצדים עמ' קכה).

עוד באר המשגיח רבי חיים פרידלנדר:

ידע מרדכי שכדי לבטל את הגזרה - טוב רגע אחד של תפלה
 יותר מההשתדלות הטובה ביותר, ועל כן סרב להסיר שקו
 מעליו אף לשעה קלה כדי לבוא לפני אסתר ולדבר עמה. לכה
 אף כון הגר"א בבאורו לפסוק, שכתב על התבות "ולא קבל"
 כך: "לא רצה לבדל משקו אפלו רגע אחד" (שפתי חיים מוצדים
 ב' עמ' קפ).

להתחזק בתפלה עד גמר הישועה

**"אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל
 לו כי נפול תפול לפניו" (י ו)**

פרש המלבי"ם, כי כך אמרו להמן זרש אשתו ואוהביו:

כיון שמרדכי מזרע היהודים, הרי הוא משגח בהשגחה פרטית,
 ואם כן בודאי "אשר החלות לנפל לפניו" לא ארע במקרה,
 אלא משום שהוא עסוק בתפלה ותענית. לפיכך "לא תוכל
 לו", אלא אם כן: "נפול תפול לפניו" - עשה עצמך כאלו נפלת
 לפניו לגמרי, וכאשר יסבר שנושע מצרתו ויחדל מתפלתו,
 אזי תוכל לשוב ולנצחו, "אבל כל עוד שתלחם בו, כן ירים ידו
 בתפלה - והיה כאשר ירים מרדכי ידו וגבר ישראל".

ספר הצדיק רבי זאב אייזלמן:

"היה זה בעצומה של מלחמת תש"ח. באחד הימים השגה
 הפוגה בין הצדדים הלוחמים. הגר"י מבריסק נצל את ההפוגה
 כדי לצאת מביתו ולשאף קמעא מאוירה הצח של ירושלים.

בדרך פגש באחי. כשהתעניין מפיו על המצב השורר בעיר,
 נענה כי אמנם יום האתמול היה קשה במיוחד, שכן ההפגזות
 היו בו חזקות מתמיד, אך היום, ברוך ה', טוב יותר...

מששמע זאת הגר"י הגיב ואמר: 'אתמול אכן היה המצב נורא,
 אך דוקא היום זקוקים אנו לרחמים מרבים. שכן בעוד אתמול
 הכל התעוררו להעתיק בתפלה בעקבות המצב הקשה,
 הרגיעה השוררת היום מסיחה את דעת ההמון וגורמת להם
 לשוב לסדר יומם. מכך באמת יש לדאג...'.

הוסיף ואמר הגר"י: "זהו מנהגו של עולם: כאשר רוח לאדם
 קמעא מצרותיו, הרי הוא נרגע ושמח, אולם באמת אל לו

לשמח בטרם תבוא עליו הישועה השלמה. שהרי כך נהג אף
 מרדכי היהודי - אף כי רוח לו בשעה שהחל המן לפל לפניו,
 בכל זאת לא שש ושמח, אלא המשיך להתפלל בשק ובתענית
 עד שהשלמה הישועה, כפי שדרשו חכמים (מגלה טז א) על
 הכתוב (לעיל ו יב): 'וישב מרדכי אל שער המלך' - 'ששב לשקו
 ותעניתו' (ישאל אביו וגדך ח"ג עמ' ק).

תפלתו של מרדכי נענית מיד

**"אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל
 לו כי נפול תפול לפניו; עודם מדברים..." (י ו יד)**

דרש רבי משה חיים אפרים מסדליקוב:

במסכת תענית (כה ב) מבאר כי שבח הוא לצבור כאשר תפלתם
 נענית מיד עם סיומה, וזאת אשר הבהירו חכמי המן זרש
 אשתו: "אם מזרע היהודים..." לא תוכל לו, ומדוע? משום
 שחביבותו כה גדולה לפני המקום, עד: "כי נפול תפול לפניו -
 עודם מדברים" - ישועתם באה אליהם מיד עם סיום תפלתם
 (דגל מחנה אפרים דרוש לפורים).

אסתר בקשה על עמה

**"ותען אסתר המלכה ותאמר אם מצאתי חן בעיניך המלך ואם
 על המלך טוב תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי" (א י)**

בשתי דרכים פרש המהר"ם שיף את בקשתה של אסתר
 בכתוב זה:

א. במסכת בבא קמא (צב א) אמרו חכמים: "כל המבקש רחמים
 על חברו והוא צריך לאותו דבר - הוא נענה תחלה". אף כאן
 אמרה אסתר: בזכות מה "תנתן לי נפשי בשאלתי"? בזכות:
 "ועמי בבקשתי" - שאני כוללת את עם ישראל בבקשתי.

ב. תפלה הנאמרת שלא בכונה אינה מתקבלת. אולם אין היא
 נאבדת חלילה, אלא ממתינה עד שיתפיל הצדיק בכונה,
 ותפלתו תעלה עמה את התפלות שלא נאמרו בכונה. לכה
 רמזה אסתר: "תנתן לי נפשי בשאלתי" - כשהתפללתי כראוי,
 "ועמי בבקשתי" - יחד עמה יעלו כל התפלות שהתפללו
 ישראל בלא כונה (דרושים נחמדים למהר"ם שיף, נדפס בסוף פרושו
 למסכת חלין).

תפלת אסתר כוללת כל דרכי התפלה

**"ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך ותפל לפני רגליו ותבך
 ותתחנן לו להעביר את רעת המן האגגי ואת מחשבתו" (א ח)**

הגר"א באר, שכל דבריה של אסתר לפני המלך היו תפלה
 שהתפללה לפני ה', כסדר תפלת שחרית הנאמרת בכל יום
 יום:

"ותוסף אסתר" - כנגד פסוקי דזמרה שהוסיפו חכמים על עקר
 סדר התפלה; "ותדבר לפני המלך" - כנגד קריאת שמע שבה
 נרמזו עשרת הדברות (ירושלמי ברכות א ה), שנפתחים בכתוב
 (שמות כ א): "וידבר אלוקים את כל הדברים האלה"; "ותפל לפני
 רגליו" - כנגד תפלת "נפילת אפים"; "ותבך" - כנגד תפלת
 שמונה עשרה שצריכה להאמר בכונה, ועקר הפונה הוא
 בדמע. "ותתחנן לו" - כנגד תפלת "אלתי נצור", שבתוכה אנו
 מתחננים: "וכל החושבים עלי רעה, מהרה הפר עצתם וקלקל
 מחשבתם" - בבקשת אסתר: "להעביר את רעת המן האגגי
 ואת מחשבתו" (באור הגר"א על מגילת אסתר).

אור הפורים - כאורה של אמן

כך כותב המקביל האלקי רבי צבי הירש קווידינבור בספרו 'קב הישר' (פרק צו), על השפעת הנפלא שלו זוכה המקפיד על עניית אמן, וחלילה להפך:

"כי כל העונה אמן בכונה וממהר לרוץ לבית הכנסת בשביל עניית אמן - זוכה לאלו שלוש מאות ושבעים נהורין על ידי עניית אמן. וכל המבזה אמן, וקל בעיניו עניית אמן - מקדימין לנשמתו שלוש מאות ושבעים קלפות, ורחמנא לצלן. ומוליקין אותו לחדרי חשך וצלמות, ועליהם אמר הנביא (ישעיה נ ט): "עש יאכלם".

ה'קב הישר' ממשיך ומבאר כי אותם שלוש מאות ושבעים נהורין האירו על אסתר המלכה, וכרמז לאותו אור גדול מרבים אנו להדליק גרות בפורים ולהאיר באור יקרות את בתי הכנסיות, ועל זה כתוב (אסתר ח טז): "ל'יהודים היתה אורה..."

כונה מיוחדת בעניית אמן

ה'קב הישר' (פרק צו) אף גלה כונה מיוחדת שיש לכוון בעניית אמן, ואלו דבריו:

"בכל מצוה ומצוה שאדם עושה, נולדים ונבראים מלאכים קדושים ממנה; ולכל מצוה שנגברים ממנה מלאכים, הם נקראים מחנה של מצוה זו. וזהו פשוט שבכל מצוה שמברכים עליה מתכנסים עליה אותן המלאכים, ועומדים סביבות המברך ושומעים הברכה ועונים אמן. ורמז לדבר: "מלאך" הוא גימטריה "אמן". ולכן כשישראל עונים בברכה או בקדוש ואומרים אמן, יכונו לאותם המלאכים שיענו אמן, כי אמן הוא גימטריה מלאך".

ה'קב הישר'

ט"ו באדר תע"ב

רבי צבי הירש קווידינבור נולד בסביבות שנת ת"י בוילנה לאביו רבי אהרן שמואל, בעל 'ברכת הנחם'. בבחרותו קנה את תורתו מפי אביו הגדול, ואף למד תורה מפי רבי יוסף מדבנא, בעל ה'סוד יוסף'.

שרידי מצבות בבית העלמין היהודי בפרנקפורט

עקב פרעות הקוזקים נאלץ לנדוד

עם אביו, ומשעב לוילנה החל לעסוק במסחר וראה ברכה בעמלו. בעקבות עליית שוא נכלא לזמן קצר, ומשהשתחרר עבר לפרנקפורט ובה התמנה למשרת רבנות.

בפרנקפורט חבר את ספרו הנודע 'קב הישר', שבמהלך השנים הדפיס בעשרות מהדורות ונחשב לאחד מספרי המוסר החשובים. בהקדמת ספרו הוא מסביר את משמעות השם שבחר לספרו: "ה'ישר' הן אותיות שמו 'הירש', ו'קב' - על שם ק"ב פרקי הספר וכמנון הגימטריה של שמו 'צבי'.

כחו הרב בתורת הנסתר מתגלה מתוך ספרו. המגיד מקוויניץ היה אומר שלמוד מאמר זה מתוך הספר 'קב הישר' מסגל לעורר את נשמת האדם יותר מאשר למודו מתוך ספר הזהר עצמו ('מאיר עיני חכמים', פרשת אמור).

ה'קב הישר' נפטר בפרנקפורט בט"ו באדר ב' שנת תע"ב ובה מנוחתו כבוד.

ל'יהודים היתה אורה ושמחה ושישון ויקר כן תהיה לנו

את הפסוק שאמרה דבורה הנביאה בשירתה, לאחר נצחונם של ישראל במלחמת סיסרא: "בפרע פרעות בישראל - בהתנדב עם ברכו ה'" (שופטים ה ב), דרשו חכמים (תנ"א רבא יא) כך:

"מה נתנבאה דבורה לישראל? אלא כך אמרה להם: בזכות מי הקדוש ברוך הוא נפרע לישראל מאמות העולם? בבני אדם שהם משכימים ומעריבים לבית הכנסת ולבית המדרש ועונים אמן..."

האדמו"ר רבי משה יחיאל מאז'רוב באר כי כאשר נדיק בלשון הפסוק "בהתנדב עם ברכו ה'", נראה שעקר סגולת אמן היא כאשר האדם מתנדב לשמע ברכות שאינו מחייב בהן, כדי לענות אמן אחריהן, כאותם "בני אדם שמשכימים לבית המדרש" כדי לענות אמן אחר המברכים (באר משה' שופטים עמ' קסה).

יהודים יקרים!

כמה רחמי שמים צריכים אנו כיום להושע מגויי הארצות הקמים עלינו לבלותינו! עד כמה זקוקים אנו לעת הזאת שיפרע הקדוש ברוך הוא משונאי ישראל לבלתי השאיר מהם שם ושארית!

נאמנים עלינו דבריו של אליהו הנביא, כי בזכות עניית אמן נפרע הקדוש ברוך הוא משונאי ישראל. נשכים אס פן לעניית אמן אחר ברכות המברכים ברכות השחר בבית הכנסת, וישיב הקדוש ברוך הוא לשונאנו שבעתים אל חיקם.

"ואנחנו בשם ה' אלקינו נזכיר - המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד".

ברכות השחר כהלכה

בקול בכונה בתברותא

וּאֲרָטִים

נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׁאֵלָה לָמָּה לֹא הִבָּאנוּ פָּסוּק עִם
אוֹתוֹ בְּקוֹד, כִּמּוֹ לַמֶּשֶׁל "וַיֹּאכְלוּ אֶת הַמֶּן"?

וְהָמָן לֹא הִסְתַּפֵּק בְּכָל הָעֶשֶׂר שָׁלוֹ, אֲלֵא הוּא גַם רָצָה
שִׁמְרֵדְכִי יִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וְלֹא הִסְתַּפֵּק בְּמוֹעֵט, וְגַם אָדָם הָרִאשׁוֹן
לֹא הִסְתַּפֵּק בְּכָל הַפְּרוֹת שֶׁהָיוּ בְּגֵן עֵדֶן, אֲלֵא רָצָה גַם מַעַץ
הַדַּעַת, וְשֶׁהִגָּם שְׁאֵלָה: "הָמָן מִן הַתּוֹרָה מִיָּן" הִיא חִפְּשָׁה
אֶת הַמִּקּוֹר לַמִּדָּה שֶׁל רָצוֹן לַעֲוֹד.

הלא גם בפרשת משפטים נאמרה מצוות עליה לרגל, ולמה לא הבטיחה שם התורה: "ולא יחמד איש את ארצו?"

לפִּיכָךְ, בְּפִרְשֵׁת מִשְׁפָּטִים לִפְנֵי חֹטֵא הַעֲגָל, לֹא הָיוּ מִתְּנִירָאִים מִפְּנֵי אִישׁ וְלֹא הָיוּ צְרִיכִים שׁוּם הִבְטָחָה. אֲבָל כָּאן אַחֲרֵי שִׁבְרֵת הַלּוּחוֹת, הָיוּ צְרִיכִים לַהֲבִטָּחָה מִיַּחַדָּת מֵאֵת ה' יִתְבָּרָךְ: "וְלֹא יִחַמַּד אִישׁ אֶת אֲרֻצָּךְ בַּעֲלֹתָהּ לֵרְאוֹת אֶת פָּנָי ה' אֱלֹהֶיךָ שְׁלֹשׁ פַּעֲמִים בַּשָּׁנָה"

ᐱᓂᓴ ᖃ: „ᐱᑦ ᑕᑦ ᓵᓚ ᑭᓴᓴᓴ“ (ᑎᑲᑦᓴᓴ ᐱ, ᑕᑕᑕᓴᓴ ᓴ).

מציאו למה מרמזים הציורים בהקשר למגלת אסתר

הלכות פורים

כיון שכל הנס היה על ידי היום, כל מפלגתה של ושתי היה במשפחה היום ואז באה אסתר במקומה, וכן ענין המן ומפלגתו היה על ידי יון, לכן חיבו חכמינו זכרונם לברכה להשתכר ביום, ואמרו "חייב איניש לבסומי בפורי'א עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", ולפחות ישטה יותר מהרגלו כדי לזכר את הנס הגדול וישן, ומתוך שינון אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי. ואולם מי שהוא חלוש בטבעו, וכן מי שיועד בעצמו שעל ידי בן יזלזל חס ושלוש באיזה מצוה, בברכה או בתפלה או שיבא חס ושלוש לקלות ראש, מוטב שלא להשתכר וכל מעשיו יהיו לשם שמים.

(קיצור שולחן ערוך סימן קמ"ב)

נושא השבוע

מעלת התפלה ביום הפורים

כתב ה"פלא יועץ": נשגבה עד מאוד מעלת פורים וקדשותו, כי בכל הימים לא כל תפלה ראויה היא שתתקבל, אך ביום הפורים כל המתפלל בכונה בוקעת תפלתו ורקיעים ומתקבלת לפני כסא הכבוד. ורמז לדבר, הוא שכתוב במגלה: "ובואה לפני המלך", וידוע כי כל "מלך" המזכר במגלה הכונה היא באמת למלך מלכי המלכים ה' יתברך שמו. אך זאת בתנאי שיבקש באמתות לבבו, ואפלו אם מתפלל ביחידות, בקשתו באה לפני ה' ונענית.

מקבל מפי גדולי הצדיקים, שסגלה עצומה היא להשכים בבקר היום הקדוש ולהרבות בתפלה לפני ה' על כל הנצרך: הן על בני, חיי ומזוני, והן על שאר דברים, מאחר וכל העולמות בשמחה ביום זה.

מרבים בשמחה

הפאת הפנימי

מנין לומדים מהמגלה שיש להכות את בניו של המן? שנאמר "בני הרמכים", בני הרע - מכים..

פאדאי עי

אדם פנה למלצר: "שלום, אני מזמין לחמניה עבשה, סלט מלוח מדי, תפוחי אדמה ישנים, וקפה שחצי ממנו שפוף על האכל".

"אני מצטער", משיב המלצר בפליאה, "אין אצלנו אכל כזה!"

"בואי שיש", אומר האיש, "לפני שבוע קבלתי מנה כזאת בדיוק!"

עם אלני

ילדון: "אמא, מתר לי לשחק בחוץ?"

אמא: "עם אֲנִים מלכלכות?"

ילדון: "לא, עם חברים שלי".

לתרומות, הנצחות ולקבלת העלון במייל:

hidushey.haparasha@gmail.com

נערך ונלקט ע"י
יצחק דויטש.
וועלוועל בלאק.

העלון מוקדש לרפואת שמואל בן שרה,
חן אריאל בן אילנית, רפאל יונה בן רינה,
נחמן בן רינה, ודוד בן זיוה, בתושח"י.

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

בין המלאכים אין לקב"ה מה לעשות עם הסליחה

ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך ה' ילך נא ה' בקרבנו כי עם קשה ערף הוא וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו (לד, ט)

דברים אלו שאמר משה רבנו לפני הקב"ה, בארם המגיד מדובנא זצ"ל בהקדם משל נפלא, כדרכו:

רוכל יהודי אחד עני מרוד עסק במכירת טלאים של משי. היה קונה מהחייטים את שירי בדי המשי בפרוטות מועטות, והיה מסבב בעירות ובכפרים למכרם. מי שהיה ברשותו בגד משי שנקרע, היה קונה ממנו טלאי, ומסליא על הקרע. כך הסתובב לו הרוכל, ומצא פרנסתו בדחק רב.

פעם אחת הגיע לעירה אחת. כדרכו, עמד בכפר העירה והכריז על מרפלתו. לאחר מכן סובב בין הבתים המטים לפל ונסה למכר את סחורתו, אך להפתעתו אף אחד לא התעניין בה. כלם דחו אותו באדיבות. באשר הביע פליאתו, הסבירו לו בני המקום: כאן, בעירה עניה ודלה זו, לובשים רק בגדי פשתן וצמר. אין כאן וולו אחד שיכול להרשות לעצמו בגדי משי. מבין אתה שאם אין בגדי משי, אין צורך בטלאי משי...

הנמשל: משה אומר לקב"ה: שמעתי את י"ג מדות הרחמים. אתה א-ל רחום וחנון, ארך אפים ורב חסד. אבל, בסביבתך, בשמי מרום, אין קונים 'לסחורה' שלך. המלאכים אינם חוטאים ואינם זקוקים לרחמים. "אם נא מצאתי חן בעיניך ילך נא ה' בקרבנו כי עם קשה ערף הוא". אצלנו, עם קשה ערף, יהיו לה קווחות בשפע. אנו זקוקים לטלאי המשי שלך כדי לתקן את פגמינו. אנו זקוקים למדות הרחמים שלך על כל צעד ושעל, וסלחת לעווננו ולחטאתנו.

(רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א)

ההתרוממות שלאחר הנפילה

וחנתי את אשר אחז ורחמתי את אשר ארחם (לג, יט)

בני ישראל נפלו בחטא החמור ביותר מאז ומעולם, חטא העגל. לכאורה היה נראה שזו נפילה שאין ממנה דרך חזרה, אך מחמת כך זכינו לקבל מתנות נפלאות: יום הכפרים נקבע ליום תשובה סליחה ומחילה עד סוף כל הדורות, קבלנו י"ג מדות של רחמים, וגלת הכותרת: המשכן וכליו וכל עבודת הכהנים, הקרבנות והקדשה שהגיעה מהם לעולם. לכל הדברים הללו זכינו מכח הנפילה הגדולה ביותר שנפלטנו בה!

לאור זאת נתן להבין דבר נוסף. הקב"ה מצוה להניח את שברי הלוחות בקדש הקדשים. לכאורה צריך להבין: מה כל כך חשוב בשברים הללו שמקומם בקדש הקדשים? הרי כבר קבלנו לוחות שניים.

אלא - אומר המשגיח של ישיבת "עטרת ישראל" רבי חיים ואלקין שליט"א - התורה חותמת את חמשת חמשי תורה במלים: "ולכל היד החזקה וכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל" (דברים לד, יב). מפרש רש"י שהכונה היא למעשה שבירת הלוחות על ידי משה.

בכך רוצה התורה לומר: תראו כמה חמור היה חטא העגל, עד שהלוחות שהיו מעשה אלקים וכל התורה היתה כתובה עליהם נשתברו, והפסדנו הפסדים רותניים גדולים ועצומים. השברים הללו הם ספר מוסר. אף היכן צריך להניח אותם? בקדש הקדשים. מדוע? משום שרק בזכותם זכינו לו! העוצע שהיה לעם ישראל כשראו עד היכן הדרדרו - הוא שהרים אותם לשמי שמים!

*

רבי יעקב גלינסקי זצ"ל הגיע פעם למשפחת נדיבים המתגוררת במקסיקו, לאסוף כספים לטובת ישיבתו. באותה עת ערכו בני המשפחה חגבת הבית לווילה החדשה שלהם, וכשראו אותו בפתח, הזמינו אותו להכנס ולהסב עמם.

הוא נכנס לחצר כשכלו אחוז תמהון למראה הווילה הגדולה. הוא לא

הכיר דברים כאלה... כך הוא המשיך ללכת עוד מספר פסיעות, ולפתע מעד ונפל הישר אל ברכת השחיה הגדולה!

בני המשפחה מהרו אליו והוציאו אותו מהברכה, והוא יצא כשבגדיו נוטפים מים. הם נסו לחפש עבורו בגדים חלופיים, אך מפני שהיה נמוך ביותר, לא נמצאו כאלה עבורו, והתוצאה הסוריאליסטית היתה שהוא עמד עם הפראק והמבורג, בחברת המיליונרים בתוך הווילה המפארת שלהם, כשכלו נוטף מים...

"רבותי, זו הפעם הראשונה שאני טובל במקוה לפני הדרשה", אמר בבדיחות. מה קרה בהמשך? הם הרגישו אי נעימות גדולה על מה שארע, ונתנו לו תרומה כפולה ומכפלת!

לאחר מכן אמר הרב גלינסקי: "כאשר נפלתי לברכה, חשבתי לעצמי: נסעתי במסירות נפש עד סוף העולם כדי לאסוף כסף עבור עמלי תורה, ומה אני מקבל בתמורה? בזיונות נוראים! ומה האמת? הקב"ה רצה לחסוך לי בזיונות גדולים הרבה יותר, ובמקום לכתת את רגלי במשך חדש ולקושש נדבות, קבלתי ברגע אחד סכום שלא חלמתי כלל לקבל!"

גם בשעת הנפילה יהודי צריך לדעת לא להתנאש, כיון שהיא רק נדמית לו כנפילה. גם אם המצב נראה לו שחור משחר, עליו לדעת שכשם שלאחר חטא העגל זכינו למתנות נפלאות, כך דווקא לאחר הנפילה נתן לזכות לדברים נפלאים!

(רבי גואל אלקריי שליט"א)

לאמה קדושה שלא כדת

כדת מה לעשות במלכה ושת"י (א, טו)

במדרש (אסתר רבה ד, ה) מובא: "אמר רבי יצחק: לחזרתה כדת, ולאמה קדושה שלא כדת, אלא באכזריות".

כדי לבאר את דברי המדרש, נקדים הקדמה קצרה: ושת"י בזתה את אחשוורוש קבל עם ועולם. כל המלכים ראו איד ושת"י מצמצפת עליו. במקום לעשות את צויו, היא שולחת להזכיר לו שבתפקידו הסדום הוא היה עובד בארוה, ונראה שנשארו לו כמה הרגלים מגנים מאותה תקופה.

מה מנע ממנו להורות מיד על הוצאתה להורג? הרי הוא היה במצב של שכרות, שבו אדם לא חושב מה'ראש' אלא מה'בטן'! למרות זאת אנחנו מגלים אצלו שליטה עצמית: הוא קורא לחכמים ובדק אתם איזה ענש מגיע לושת"י.

וזה לא נגמר שם. גם בהמשך, כשבא אסתר אשתו ואמרת לו: "מרדכי שמע שני סריסים מתכננים להרעיל אותך", מה הוא עושה? "ויבקש הדבר". אחשוורוש לא מצוה בחמת זעם להתיז את ראשם במקום, אלא מקים ועדת בדיקה. מגישים לכלב לאכל, הכלב מת, ואז יש סבה להרג אותם. הם רצו לשלח יד במלך!

והנה כשבא המן ושטח את טענותיו ומענותיו על עם ישראל, שנה אחשוורוש מהנהגתו.

"אתה צודק", אמר להמן. "קח את השבעת ותעשה מה שאתה רוצה!" מה השתנה? כשנשתי חטאה כנגדך, ישבת לדיון מעמיק עם גדולי החכמים. כשבנתן ותרש רצו להרג אותך, הסמת ועדת חקירה. והנה המן מציע להשמיד אמה שלמה, ואתה מקבל את הצעתו ללא שום דיון?

זהו שאומר המדרש: אחשוורוש, אתה לא מתבייש? "להדא חזרתא כדת" - לחזרה הזו, ושת"י, אתה יושב ובדק "כדת מה לעשות", ולאמה קדושה שלא כדת - ולאמה קדושה, היא ישראל, אתה מתנהג שלא כדת, והולך להרג אותם באכזריות, ללא רגע של מחשבה!

(רבי שלמה לונשטיין שליט"א - מתוך האור מורים ב')

ר'אש ש'ל יהודי' לעמ'ת ר'אש ש'ל גוי

ויקבצו את כל נערה בתולה (ב, ג)

יש אנטישמים ששואלים: מדוע ליהודים יש כל כך הרבה כסף? באמת זו שאלה טובה, אבל התשובה טובה עוד יותר: היהודים לא מבזבזים את כספם על כל מיני דברים שהגויים מבזבזים, ולכן יש להם יותר כסף מהם!

מי שרוצה המחשה לכך שזה לא משהו חדש, יכול למצא אותה במגלה... אחשוורוש התחיל את מלכותו כשהוא מיליארדר וסיום אותה כשהוא מרושש לחלוטין, כמו שדרכו חז"ל (מגלה יא ע"א): "וישם המלך אחשוורוש מס (א) סתר (א) שנעשה רש". לעמ'תו יוסף הגיע למצרים כשהוא עבד והגיע לגדלה.

מדוע האחד נהיה מיליארדר והשני יצא עני ואביון? אומר בעל הטורים (בראשית מא, לד): גם אצל אחשוורוש וגם אצל יוסף נאמר: "ויפקד פקידים ויקבצו", אך יחי ההבדל... היכן הראש מנח!

אחשוורוש התנהג כמו גוי ממצע, ונצל את המנגנון הפקדוני לצורך רבוי תאוותו, כמו שנאמר (ב, ג) "ויפקד המלך פקידים בכל מדינות מלכותו ויקבצו את כל נערה". לפיכך הוא נעשה רש, כמו שאמר שלמה המלך (משלי לא, ג) "אל תתן לנשים חילך". לעמ'ת זאת יוסף עבד עם הר'אש היהודי, והשתמש במנגנון הפקדוני כדי לאסוף כמה שיותר אכל, כמו שנאמר (בראשית מא, לד-לה) "ויפקד פקידים על הארץ... ויקבצו את כל אכל". בהמשך הוא בנה מחסנים אדירים לאחסון המזון. על ידי כך הפך את מצרים לספקית המזון העולמית בשנות הרעב, ולקטש אליה את כל הכסף שבעולם!

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור מורים ב')

ח'רבונה באותה עצה היה

ויאמר ח'רבונה (ו, ט)

אמרו חז"ל (מגלה טו ע"א): "אף ח'רבונה רשע באותה עצה היה, כיון שראה שלא נתקמה עצתו - מיד ברח".

נשאלת השאלה: מדוע לומר כך? הרי בפשטות נראה שהוא בא לדבר כנגד המון!

מתרץ המגיד מדובנא במשל: לפני עור היה נער שהלך עמו והנהיגו בדרך. פעם אחת בלכתם בדרך, הרגיש העור שכספו נאבד, והחל לבכות על רע מזל.

נכמרו עליו רחמי הנער, והוא אמר לו: "למה לבכות? הנה, מצאתי את עשרים השקלים שאבדו לך!"

כששמע זאת העור, תפס את הנער והחל להכותו מכות נמרצות.

"איך מתבייש?" צעק הנער. "הרי זו ממשי כפיות טובה! החזרתי לך את אבדתך, ובמקום להודות לי, אתה מכה אותי?"

"דום!" אמר העור בכעס. "אתה הוא שגנבת ממני, שאם לא כן, כיצד ידעת כמה כסף היה לי?"

והנמשל: כשח'רבונה מוציא את דבתו של המון באזני אחשוורוש, הוא יודע לספר את כל הפרטים המדויקים. המון הקים עצ, העץ נועד למרדכי, והוא גבה חמשים אמה.

מגין לו לדעת את כל זה?

בהכרח שגם הוא היה באותה עצה!

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור מורים ב')

הח'ק שחוקק המון הביא לתליתו

גם הנה העין אשר עשה המון (ו, ט)

אחשוורוש נמצא בכעס גדול על המון, ואז מגיע ח'רבונה ונותן את המ'פה בפטיש: "גם הנה העץ אשר עשה המון למרדכי אשר דבר טוב על המלך עומד בבית המון גבוה חמשים אמה". אחשוורוש הנרגז לא צריך יותר מזה. "ויאמר המלך תלוהו עליו!"

והפלא הוא עצום: תגיד המון, אתה בסדר? למה השארתי את העץ? הרי כבר ראיתי שהקערה התהפכה על פיה, ובעוד מרדכי עלה מעלה מעלה - אתה הפכת לבלו, ספר וברז המכריז לפני מרדכי, ולקנוח גם חספת מקלחת מי שופכין מבתך המנוחה. אם כן, כיצד לא חשפת להשאיר את העץ? אולי גם זה יתהפך עליך לרעה! הדבר הראשון

שהיית צריך לעשות לאחר שבאת הביתה מהסיבוב ברחבי העיר, הוא להוריד את העץ ולהשמיד כל רציה למזמה לחסל את מרדכי! אלא, שהנה כאשר שב המון הביתה וספר לאשתו ולחכמיו את כל שעבר עליו, הם אמרו לו (ו, י): "אם מורע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפנינו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו".

ודבריהם אינם מובנים! הוא הרי בקש מהם עצה, והם בדבורים שלהם רק זורקים אבן אחר הנופל ומבהירים לו שמצבו אכן ביש!

אומר הגאון מוילנא שפונתם היתה כך: עם ישראל אינו מתנהל על פי חסי השבע. כשהם נופלים - הם נופלים עד לעפר ואפס לדרוך עליהם, אבל כשהקצ"ה מרים אותם למעלה - מסכן להתחיל אתם.

אמרו לו זרש וחכמיו: 'היום ראית שברגע הם במצב של עליה, והראיה - שהרבת את מרדכי על הסוס, דבר שלא היית חושב עליו בחלומותיך השחרים ביותר. לכן, כל העצות שנתנו לך עד עתה בשלות ומבטלות, והעצה היחידה שאנו יכולים לתת לך היא: חתך מיד את העץ, ואחר כך לך אל מרדכי, תפל לרגליו ותבקש רחמים. אולי זה יועיל!'

אף המון בשל את דבריהם. 'ויספר המון לזרש אשתו ולכל אהביו את כל אשר קרהו' - כל זה היה רק במקרה. אי אפשר ללמד מזה על שנוי מגמה!

לאחר רגע נפתחה הדלת, וסריסי המלך באו להבהיל את המון אל המשטה שעשתה אסתר. בהמשך הצביע ח'רבונה על העץ, והמון נתלה עליו.

שואל רבי משה שמעון וינטרובי: בסדר. הבנו שהמון הוא עמלק, וכך היה לא מסגל לראות מציאות של השגחה גם כשהוא עומד לפל. אבל למה זרש וחכמיו לא הורידו את העץ מיד לאחר שסריסי המלך יצאו עם המון מהבית? הרי היא הבינה שיש כאן מהלך אלוהי!

מה התשובה? לאחר חטאה של ושת, חוקק המון חק: "להיות כל איש שרר בביתו" (א, כב).

אם הבעל החליט - האשה לא יכולה לעשות הפוך מהחלטתו!

על זה בדיוק נאמר (תהלים ג, טז): "בור כרה ויחפרהו ויפל בשחת יפעלו!"

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור מורים ב')

לא ידע אם הוא מהנותנים או מהמקבלים

חכמינו אומרים: "ח'ב איניש לבסומי בפוראי עד דלא ידע בין ארור המון לברוך מרדכי".

ראיתי מישהו שמפרש:

"ארור המון" - צועקים העשירים! אלו שבאים לאסוף מהם כספים... הם מקבלים את המון: 'כמה כסף אנוחם מפסידים בגלל המון הרע הזה'...

"ברוך מרדכי" - צועקים האביונים! 'כמה טוב שיש לנו את מרדכי! לכל הפחות יש, בזכותו, יום אחד בשנה, שכל הפושט יד נותנים לו'...

העשירים מקבלים את המון, והעניים מברכים את מרדכי.

ובפורים - "ח'ב איניש לבסומי", עד כדי כך שהוא לא ידע אם הוא מהנותנים האומרים "ארור המון", או מהמקבלים האומרים "ברוך מרדכי"...

(רבי מאיר צימרוש שליט"א - דורש טוב מורים)

הלואי ויסתים הסייט הזה

ויקח המון את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי וירכיבוהו ברחוב העיר ויקרא לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו (ו, יא)

בספר "פניני רבי יחזקאל" לרבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל מובא המעשה הבא:

שנה אחת, לביל פורים בזמן קריאת המגלה, סבלה הרבנית מאד מכאבי שנים, עד כדי כך שלא היתה מסוגלת להתרצו בקריאת המגלה.

רק בשעה אחת בלילה, כשנרגעו כאביה, קרא לה רבי יחזקאל את המגלה. כשסיים לקרוא את המגלה, שאל אותה: "ריזל, אולי את יודעת מה חשב מרדכי כשהוא ישב למעלה, על הסוס של המלך, והמן צעק ברחובות בקולי קולות: 'ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו'? מה עבר לו בראש אז?"

כך שאל רבי יחזקאל אברמסקי את אשתו הרבנית.

והיא השיבה לו, כי מרדכי מן הסתם חשב: 'מי צריך את הכבוד המטפף הזה? הלואי ויסתים לו כבר הסייט הזה, ואשוב לדרך הגמרא'...

(רבי יעקב שיש שליט"א - דורש טוב מגילת אסתר)

פֿרשֿת פֿי תשׂא
פֿורֿים דִּמְקַפֿין
תשפ"ה
גיליון ת"צ

אור החינוך

מאָרצוֹר שֶׁל מוֹדֵנוּ וְרֵבֵנוּ רַבִּי אֲשֶׁר זיע"א

לאורו נלך

בְּכָל חֹדֶשׁ אָדָר נִזְכָּרִים מֵהַנֶּסֶס שֶׁל פִּזְרִים בּוֹ הִיָּתָה יְשׁוּעַת ה', וְעַל זֶה אָנוּ שׂוֹמְרִים, וּמִתּוֹךְ כֶּךָ אָנוּ מִתְחִילִים לְהַרְגִּישׁ פֿי תַּמִּיד אָנוּ חַיִּים בְּנִסִּים וּנְפִלְאוֹת מֵהַשָּׁמַיִם, וְכֶךָ אָנוּ צְרִיכִים לְהִיָּת בְּשִׁמְחָה פֿי הוּא שׂוֹמֵר עָלֵינוּ תַּמִּיד.
("אמרי אשר")

אור הפרשה לקח טוב מפרשת השבוע

לפֿי זֶה מוֹבֵן מִדּוּעַ כְּתוּב "לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה", שֶׁכֵּן לֹא מִסְפָּר כָּאֵן רַק עַל אוֹתוֹ מִרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי שֶׁלֹּא כָּרַע בְּפָנָיו הָקֵן, אֲלֵא מִדְּבָרִים גַּם עַל כָּל יְהוּדִי, שִׁילֵא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה! לְעוֹלָם אֲנַחְנוּ לֹא נִכְנַע לְאוֹתוֹ הָקֵן הַרְשָׁע שֶׁטָּמֹן עִמּוֹ בְּלִבּוֹ וּמִנְסָה לְשַׁכְנַע אוֹתָנוּ לְהִכְנַע לְפָנָיו. אֲנַחְנוּ מוֹדִיעִים לוֹ בְּצוּרָה גְלוּיָה: לֹא נִכְרַע לְפָנָיו וְלֹא נִשְׁתַּחֲוֶה, לֹא נִכְנַע לְפָנָיו וְלֹא נִפֵּל לְרַגְלָיו. אֵתָה לֹא תִשְׁלֹט עָלֵינוּ, אֲלֵא אֲנַחְנוּ בָּךְ.

אָבֵל, אִם חֲלִילָה וְחַס כְּרַעַנּוּ פִּעַם וּנְפִלְנוּ בְּפַח הַיּוֹקָשִׁים שֶׁהִטְמִין לָנוּ אוֹתוֹ 'הָקֵן', עֲדוֹן אֲנַחְנוּ מוֹדִיעִים וּמְגַלִּים דְּעֵתָנוּ כִּי "לֹא נִשְׁתַּחֲוֶה!" כְּלוּמָר, גַּם אִם קָרָה לָנוּ, וְלִמְרַבָּה הַצָּעַר זֶה קוֹרָה לָנוּ מִדֵּי פִּעַם, שֶׁאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וְנוֹפְלִים לְפָנָיו שֶׁל הַ'הָקֵן' הַפְּנִימִי שֶׁלָּנוּ, עָלֵינוּ לְקוּם מִיָּד וְלֹמַר: "וְלֹא נִשְׁתַּחֲוֶה!" עִם הַנִּגּוֹן שֶׁל טַעַמֵי הַמִּגְלָה: "וְלֹא נִשְׁתַּחֲוֶה וְלֹא נִפֵּל וְלֹא נִכְרַע..."

אֵל יְאוּשִׁי, יְהוּדִים. כְּרַעַנְתָּ נִפְלַתָּ? קוּם וְהִתְעוֹדֵד! אֵל תִּשְׁאָר אֲרָצָה בְּפִשׁוּט יְדִים וְרַגְלִים, בְּהִשְׁתַּחֲוֶה מִחֻלָּט בְּפָנָיו הָקֵן הַרְשָׁע. זֶה הַכֹּחַ וְזֶה הַסּוּד שֶׁל מִרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי שֶׁהִנְחִיל לָנוּ. לֹא לְהִתְיָאֵשׁ אִם פִּעַם מַעֲצָמוֹ, וְגַם כְּאֲשֶׁר "יִכְרַע", נִמְשָׁךְ עִם וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה.

מִסְפָּר, כִּי פִּעַם נִכְנַס יְהוּדִי אֶחָד בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה לְרַבִּי נַחוּם דָּב כְּעַר מִסְדִּיגֵרָא. שֶׁאֵל הַרְבֵּי: "אִמּוֹר נָא לִי, מִדּוּעַ מִתְחִילִים הַיּוֹם לְקַרֵּא אֶת פֿרִשְׁת בְּרֵאשִׁית? וְהֵלֵא הַיּוֹם הוּא יוֹם סִיָּם הַתּוֹרָה, וּפִרְשַׁת בְּרֵאשִׁית תִּהְיֶה רַק בְּשַׁבַּת הַבָּאָה. מִתְאִים הִיא אִפּוֹא לְקַרֵּא הַיּוֹם אֶת פֿרִשְׁת וְזֹאת הַבְּרָכָה, וְלִסִּים אֶת הַתּוֹרָה. וְרַק בְּשַׁבַּת הַבָּאָה יִתְחִילוּ אֶת פֿרִשְׁת בְּרֵאשִׁית?"

הַחֲסִיד לֹא הִשִּׁיב, שֶׁכֵּן יָדַע כִּי הַרְבֵּי רֹצֵחַ לְהַעֲבִיר לוֹ מִסֵּר חֲשׁוֹב, וְאָכֵן, לְאַחַר כְּפֹה רַגְעִים שֶׁל מִחְשָׁבָה, נַעֲנֶה הַרְבֵּי: "אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁהִסְפָּה לָמָּה קָבַעוּ לְקַרֵּא אֶת פֿרִשְׁת בְּרֵאשִׁית מִיָּד לְאַחַר סִיָּם הַתּוֹרָה, הִיא כְּדִי לְעוֹדֵד אֶת אוֹתוֹ יְהוּדִי שֶׁנִּכְנַס עֲכָשׁוּ לְבֵית-הַכֶּנֶסֶת וְרוֹצֵחַ כִּי־צַד כָּלֵם שְׂמָחִים בְּשִׁמְחַת הַתּוֹרָה. וְאֵן נִפְלַת רִחוּ עָלָיו, וְהוּא נִכְנַס לִיאֹשׁ וְדִכְאוֹן, שֶׁכֵּן הוּא מִכִּיר אֶת הַמַּצָּב הַפְּרִטִי שֶׁלּוֹ וְיֹדַע עַד כְּפֹה לֹא לִמַּד הַשְּׁנָה, וְעַד כְּפֹה הוּא רְחוּק מִשְׂמַחַת הַתּוֹרָה לְרַגֵּל סִיָּמָה. וְלִכֵּן מִתְחִילִים מִיָּד אֶת פֿרִשְׁת בְּרֵאשִׁית, כְּדִי לֹמַר לְכָל אֶחָד: לֹא לְמַדָּת עַד כֹּה? אֵל תִּתְיָאֵשׁ! תִּפְסַע עֲכָשׁוּ אֶת הַהִזְדַּמְנוּת וְהִתְחַל מִחֲדָשׁ!"

וְכִפֵּה מִסֵּר זֶה לְכָל יְמוֹת הַשְּׁנָה, וְלֹא רַק לְשִׁמְחַת תּוֹרָה... "בְּכָל יוֹם יִהְיֶה בְּעֵינָיו כְּחֲדָשִׁים" - כָּל יוֹם הוּא יוֹם חֲדָשׁ, כָּל רִגְעַת הוּא רִגְעַת חֲדָשׁ, וְאֵין יְאוּשִׁי! תַּמִּיד קָמִים וּמוֹתְגַבְּרִים שׁוֹב, וּמִתְחִילִים מִחֲדָשׁ. "נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף, קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל!"

הָקֵן הַרְשָׁע מִתְחַלֵּף בְּחֻצוֹת שׁוֹשֵׁן הַבִּיָּרָה, מְדַשֵּׁן עֲנָג וְכָלֵא אוֹמֵר גִּאָּוָה. כָּל הַעוֹבְרִים וְשׁוֹבִים מִמִּהְרִים לְכַרַע וְלִהְיוֹת שְׂחֻחוֹת לְפָנָיו, וּמִכְרַע לְרִגְעַת הוֹלָכָת גִּאָּוָתוֹ וְגִדְלָה, וְכָלֵא בְּלוֹן נִפְוִחַ שֶׁל גִּאָּוָה סְרוּחָה. הוּא מְגִיעַ אֶל שַׁעַר הַמִּלָּה, שֶׁם יוֹשְׁבֵים הַשָּׂרִים הַחֲשׁוּבִים עַבְדֵי הַמִּלָּה, וְגַם שֶׁם מִמִּהְרִים כָּלֵם לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָיו הָקֵן, וּכְמוֹכֵן שֶׁהַדְּבָר מוֹסִיף גִּאָּוָה לְגִאָּוָתוֹ. אִם הֵנָּה הוּא רוֹאֶה אֶת מִרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב עַל מְקוֹמוֹ, וְלֹא קָם וְלֹא זָע מְקוֹמוֹ.

מִרְדֵּכִי לֹא כּוֹרַע וְלֹא מִשְׁתַּחֲוֶה, לֹא חוֹשֵׁשׁ וְלֹא מִתְיָרָא. הַאֲנָשִׁים שֶׁפִּסְסִיבּוּ מִתְרַעֲמִים בְּאֵזְנֵי מִרְדֵּכִי מִדֵּי יוֹם: "לָמָּה אֵינָה מִשְׁתַּחֲוֶה לְהָקֵן? מִדּוּעַ אֵתָה עוֹבֵר עַל מִצְוֹת הַמִּלָּה?" אִם מִרְדֵּכִי "לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה".

וּמִכָּאֵן מִתְחִילָה הַעֲלִילָה לְהַתְגַּלְגֵּל, הָקֵן מִבְּקֵשׁ לְהַרְגֵּא אֶת כָּל עַם מִרְדֵּכִי, הוּא מִשְׁכַּנֵּעַ אֶת אַחֲשׁוּרוּשׁ לְהִטִּיל גִּזְרֵת הָרָג וְאֶבְדֵן עַל כָּל יְהוּדִי הַמְּלִכּוּת, וְהַקֶּבֶץ הַמְּלִכּוּת אֶת הַמִּתְרַעֲמוֹת עַד לְנֶס הַגָּדוֹל, וְנִהְפָּךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלֹטוּ הַיְּהוּדִים הַקְּהָל בְּשִׁנְאֵיהֶם.

אֲלֵא שֶׁמִּשְׁוֶה בְּנִסַּח הַפִּסּוּק "לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" מַעוֹרָר לְכֹאֲרָה תַּמִּיָּהָ. רֵאשִׁית, יֵשׁ כָּאֵן בְּעִיָּה תַּחֲבִירִית, שֶׁהִרִי "יִכְרַע" וְ"יִשְׁתַּחֲוֶה" הֵם בְּלִשׁוֹן עֵתִיד, וְהִירִי כָּאֵן מִדְּבָרִים עַל מִרְדֵּכִי, וְהִירִי מִתְאִים אִפּוֹא לֹמַר: "וּמִרְדֵּכִי לֹא כְּרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה".

שְׁנִית, נִתְבַּוֵּן נָא בְּסִדֵּר הַדְּבָרִים. מַהִי כְּרִיעָה? כִּיפּוֹי הַבְּרָכִים, כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים בְּתַפִּלַּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה. וּמַהִי הִשְׁתַּחֲוֶה? פִּשׁוּט יְדִים וְרַגְלִים, כְּפִי שֶׁאֲמָרוּ חֲזוֹ"ל בְּמִסְכַּת מְגִלָּה.

וְאִם כֵּן, מַה קוֹדֵם לָמָּה? הַכְרִיעָה קוֹדֶמֶת לְהִשְׁתַּחֲוֶה. וְאִם מִרְדֵּכִי אִפְלוֹ לֹא כְּרַע, אִפְלוֹ לֹא טָרַח לְכּוֹפֵף מַעַס אֶת בְּרָכָיו כְּפֹד לְהָקֵן הַרְשָׁע, אִזֵּי עַל אֶחָת כְּפֹה וְכְפֹה שֶׁלֹּא הִשְׁתַּחֲוֶה מִלּוֹא קוֹמָתוֹ אִפְסִים אֲרָצָה! לְשֵׁם מַה אִפּוֹא הִיא צָרָה לְהוֹסִיף בְּפִסּוּק שֶׁמִּרְדֵּכִי גַם לֹא הִשְׁתַּחֲוֶה לְהָקֵן? וְהִירִי דְבָרִים קָל וְחֲמֹר: אִם לֹא כְּרַע, בּוֹדָאִי שֶׁלֹּא הִשְׁתַּחֲוֶה?

לְמַד מִכָּאֵן הַ"שְׂפַת אִמָּת" שְׁנֵי יְסוּדוֹת חֲשׁוּבִים. רֵאשִׁית, כְּשֶׁמִּדְּבָרִים עַל "מִרְדֵּכִי", מִדְּבָרִים גַּם עָלָיו, בְּעֵצָם גַּם עָלָיו וְעָלָיו, וְעַל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַדּוֹרוֹת.

בְּשֵׁם "מִרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי" מִתְבָּנִים לְכָל אֶחָד מֵאֲתָנוּ, וְהַמְגִלָּה כְּפֹה הִיא הוֹרָאָה לְדוֹרוֹת לְכָלֵנוּ.

אַבוֹת וּבָנִים בְּגִירוּזֵי יֶסֶק - שְׁעָה לְפָנָיו זְמַן הַדְּלָקַת נֵרוֹת

חֲכִיבַת תְּהִלָּים בְּשַׁבַּת בְּבֵית מוֹרֵר רַבִּי אֲשֶׁר זיע"א - בְּזְמַן הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת

לְשִׁיטַת הַגֵּר"א וּבְעַל הַתַּנְיָא: 8.45

סוּף זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע לְשִׁיטַת הַמַּגֵּן אַבְרָהָם: 8.02

אזרות

בי"ב, בי"ג, בי"ד ובט"ו. משום כך נכתבו שתי הפעמים הראשונות בכתוב כלא "פורים", שי"ד וט"ו הם עקר תקנת ימי הפורים, ואלו שלש הפעמים הנוספות נכתבו בכתוב חסר "פורים", ששאר הימים נתקנו לפני הכפרים ואינם פורים רק לגבי קריאת המגלה בלבד.

בשלושה מועדים בשנה נותנים מתנות לאביונים: 1. ביום פסח - בפסח - 2. בפסח - קמחא דפסחא. 3. בפורים - מתנות לאביונים. וסמך "דחם", סופי תבות: פסח, פסח, פורים.

עשרת בני הקן נתלו משום שהיו יוצאים להקן, וכל אחד נתן חלקו לעשרת אלפים פסח. ונשאלת השאלה: מנין לו לזוהר פסח השוטה חכמה? ומנין לו לדלפון הקצוץ פסח? אלא בשעה שרוצים לאבד את היהודים, נעשה וזוהר חכם ודלפון נעשה עשיר. (המגיד מקעלם)

מלך על 100 מדינות ביבשה וי"ב בים. (הגר"א)
דרש טוב לעמו (י, ג) - מרדכי הצדיק לא רק שעשה טוב וחסד, אלא גם חפש אחר אנשים שאפשר לעשות להם טוב. (אבן עזרא)

סכום אותיות המגלה הן י"ב אלפים מאה ועשר, ואם נספר מספר זה מהא"ף של בראשית התבה הראשונה בתורה, נגיע לאות סמ"ה, נספר שוב במנין הזה ונגיע לאות תי"ו, ולאחריה לאות רי"ש, ביחד אסתר.

שמו של מרדכי מרמז בתורה בדברי חז"ל בתבנות "מרדור" (שמות ל, כג) ומתרגם מ'ירא דכ'א, אם נספר משם אותיות במנין הנזכר נגיע לאות רי"ש, ואחר כך לדל"ת, לך"ה וליו"ד, פשם מרדכי. (תורת חסד)

5 פעמים מופיעה במגלה המלה "פורים", בנגד 5 הימים בהם נקראת המגלה: בי"א,

"ואת פרשנדתא" (ט, ז) - לפני כל שם משמות בני הקן מופיעה המלה "ואת" שהיא בגימטריא "ארור" (407), כלומר: ארור פרשנדתא, ארור דלפון, וכן הלאה.

והשתיה בדת אין אנס בייבן יסד המלך...
לעשות פרצון איש ואיש (א, ח) - אדם שלומד תורה שנקראת אבן שתיה, בדת מתוך אהבה פראוי ונכבון, אין אנס רק מרצונו הטוב, וזאת מפני שכן יסד המלך מלכו של עולם, אזי **לעשות פרצון איש ואיש**, הקב"ה ממלא רצונו וכל משאלותיו. (רצ"ה מרימינוב)

אמר עשהפסר ישוב מחשבתו הרעה (ט, כה) - סגלה למחשבות זרות בתפלה, להתפלל מתוך הסדור ולהביט באותיות הקדושות. ומרמז בפסוק זה, **עם הפסר**, אזי ישוב **מחשבתו הרעה**. (הגר"א מוילנא)

מס עליהארץ וא"י הים (אסתר י, א) - מס בגימטריה 100, וא"י גימטריה 27, אחשוורוש

אזר יקרות

ארצה והתפארו לכל עבר...
 פקיד הבנק פלם נחלצו מיד לעזר ללקוח החשוב, התכופכופ וקרעו פלם כדי לאסף את השטרות והמטבעות, ומנהל הבנק עומד וצופה במקומו אחר כל המלה שמסביב.

והנה הוא רואה, כי גם הלקוח עצמו, אותו עשיר מפלג שלרשותו מיליונים רבים, משתטח אף הוא ארצה, גוחן מתחת לפסאות ולשלחנות, לא חס על בגדיו ועל פבדו, ובלהיטות הוא אוסף כל מטבע ושטר, כדי שחלילה וחס לא יפסיד אף פרוטה אחת...

והמנהל עומד ומביט, ומחפש לראות האם יש פאן מישהו שלועג לאותו עשיר? האם אחד הפקידים מגחך לראות אדם כה מכבד כיצד הוא גוחן ארצה, עומד פניו פלו ובגדיו מקמטים ומרשלים? לא! אף אחד לא מגחך ולא לוועג. להפך, פלם מתאמצים לסייע ללקוח, ומנסים להרגיע אותו ולהשיב את רוחו.

וכאן 'נפל האסימון' אצל מנהל הבנק. לפה אף אחד לא לוועג לאותו לקוח? מפני שכלם מבינים כי יש ערך רב לפסו, ומבינים שאין מה להתבייש באשר אוספים את הפסו שנפל ארצה.

"ואם כך", אמר מנהל הבנק לעצמו, "למה עלי להתבייש באשר אני רוצה לברך לפני שאני מכניס לפי את מזונו של הפורא יתברך? מדוע עלי לחשוש מפני אנשים חסרי דעת שיגחכו לעמתי? וכי הברכה שלי שוה פחות מהפסו שנפל לאותו לקוח?!" והרי כל ברכה שוה עשרת מונים מפסו חמרי וגשמי!"

ועם החלטה נחושה זו, יצא המנהל לדרפו התדשה, דרך היהדות בלי פחד ומורא, בלי לחשוש מה יאמרו ומה יגידו.

וזרפו של מרדכי היהודי, שלא יכרע ולא ישתחוה להקן.

והקן אינו דוקא אחד כמו אותו הקן הרשע של המגלה. אלא זה יכול להיות חבר שלועג לנו אם אנחנו רוצים להתחיל ללמוד בהתמדה, להתפלל בכונה ולהקפיד על המצוות. גם הוא יכול לגחך וללעג לנו, אבל אנו לא מתביישים ולא חוששים, לא פורעים ולא משתחווים!

באחת מערי הארץ התגורר יהודי אחד, שגדל במשפחה שאינה שומרת ומצות, ולא הכיר כלל את בוראו ואת תורתו. היה לו תפקיד בכיר בתור מנהל בנק, משפחתו הייתה פמוכן מכבדת, ולא היה חסר לו דבר.

והנה התעוררו בקרבו רגשי התעוררות להפיר את בוראו, הוא החל להרהר ולהתעמק מה תפקידו בעולם, בדר והתענוג, ואט-אט החל להתקרב לדרך התורה, הניח תפלין ושומר שבת, ומיום ליום התחזק יותר.

בקר אחד הוא נכנס אל הבנק כהרגלו, התישב על פסאו המרפד, והעוזר שלו הניח לפניו פוס קפה ועוגה פדרכו. והוא נקלע למבוכה. הוא כבר הספיק לדעת שאסור לאכל ולשתות בלי ברכה, וכל האוכל ושותה בלי ברכה הריהו גזול את הקב"ה, אף מאידך הוא גם למד שאי אפשר לברך בלי פסוי על ראשו. ואף שעדין לא הלה בקביעות עם פפה, כי היה קשה לו לחולל שנוי כה גדול ובולט, אבל הוא הקפיד שלא לברך בלי פסוי.

אך מה עושים עכשו? איך יגיבו כל עובדי הבנק כשיראו את המנהל המכבד שלהם, שפתאום בגיל לא צעיר, הפך להיות שומר מצות?

כך הוא ישב והתחבט בעצמו, ולא מצא את האמץ לקום ולעשות מעשה בלי להתבייש מאף אחד. להניח פובע על ראשו ולברך.

והנה נכנס אדם מכבד, לקוח מעדף של הבנק, שהנו עשיר מפלג ומפקיד בבנק סכומי פסו גדולים, ובגדו שקית גילון תפוחה מלאה בחבילות של שטרות ומטבעות. הוא בקש פנארה להפקיד את הפסו בחשבון שבבנק, ומשום-מה לא מצא תיק מתאים כדי להניח את השטרות, אלא בתוך גילון פשוט... אולי הוא עשה כן כדי ששודדים לא ישימו לב לפסו הרב שבתיקו, ולא יעלו על דעתם כי בשקית גילון פשוטה יש סכום עצום, אבל זה מה שהיה.

לפתע, נקראה השקית, וכל השטרות והמטבעות הרבים נפלו

מאורות החיים משגים ידיעות הלכות ומנהגים

"שואלים ודורשים בעניניו של יום"

פידוע לכל, היהודים היושבים בערים המקומים חומה מימות יהושע בן נון, עושים בכל שנה את הפורים ביום ט"ו לחודש אדר. בשנה זו, חל ט"ו ביום שבת, מחלקים את מצות הפורים, ביום ששי מקימים מצות קריאת המגלה ומתנות לאביונים, וביום ראשון משלוח מנות ומשתה ושמחה.

ביום השבת קוראים בתורה פרשת ויבוא עמלק, ומזכירים בתפלה בברכת המזון ועל הנסים.

אמנם יש הלכה הידועה פחות השיכת גם היא במיוחד ליום שבת קדש זה, והוא מה שאמרו בגמרא "אומר רבי יהושע בן לוי פורים שחל להיות בשבת שואלים ודורשים בעניניו של יום". והובאה הלכה זו למעשה בפוסקים. בשלחן ערוך לא מובאת הלכה זו, אך בטור מגן אברהם ומשנה ברורה זה בן מובא.

טעם הדבר שדוקא ביום הפורים שחל להיות בשבת, יש

חיוב לדרש בענינו של יום, מפני שפשחל פורים בשבת אין קוראים בו ביום את המגלה, אז אפלו שקוראים ויבוא עמלק ומזכירים על הנסים עדן חוששים שמה שכתב זכר הפורים הוא פרוסום הנס ביום ובזמנו, ועל ידי שדורשים בענין היום זכרים ומפרסמים את הנס שעשה השם לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

מה הפנה בענינו של יום שיש לדרש בהם? בזה שתי שיטות בדברי הראשונים והפוסקים:

יש סוברים שהדרשה צריכה להיות בעניני הגדה בתקף גדל הנס שנעשה ביום הזה, ובלמוד ודרישת פסוקי המגלה, שענינם בעקרי השתלשלות נס הפורים.

יש סוברים שהדרשה צריכה להיות בהלכות חג הפורים. ויש להחזיר עטרה לישנה לקיים חובה זו, ומי שלא יכול לבוא לבית הכנסת לשמע דרשה או כשאין מי שידרש מוטל על כל אחד ללמוד לעצמו מענינים אלו או ללמד את ילדיו בשלחן שבת דוקא בעניני החג.

אזרחות זו תורה

מדברי חז"ל וגדולי ישראל

"כל העושה המצות בשמחה, יש לו שכר אלה ידות ממי שהמצות עליו למשא."

(אזרחות צדיקים)

עמלק מן העולם. (לחיות בנעם)

וזה טעם השמחה התמידית שיש לאיש ישראל, מה שנוצר יהודי ונשע תוך מטע ה' להתפאר זרע יעקב, דזו שמחה שאין עצב עמה ואין שום דבר חוצץ ומעכב בעד שמחה זו, מה שאבה להיות לו חלק באלקים חיים. (רבי צדוק הכהן מלובלין)

"ויבוא עמלק וילחם עם ישראל בפרדים". בפרדים הוא אותיות בפרדים, הינו מחמת שהיה לבני ישראל פרוי לבבות, ולא היה להם אחדות, לכן היה בכח עמלק להלחם נגד ישראל. "ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים", בחר הוא אותיות חב"ר, לנו היא נטריקון לב נשבר ונדקא, כי עלידי עונות זוכה אדם להתחברות ואחדות, והנה לכן המצוה בפרים לשלח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, כי באותם הימים יכל האדם להכניע את כחו של עמלק כמו בימי מרדכי ואסתר, ולכן המצוה להיות לבני ישראל אחדות ואהבה, ובהו יוכלו להכניע כחו של עמלק. (חסד לאברהם)

להסביר, על פי הידוע, שלעולם צריך להקדים סוד מרע לעשה טוב, כמו שנאמר בתהלים "ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חסן". אבל בזמן קדוש כמו פסח, בליל הסדר, מקדימים עשה טוב. ולכן בא הקיז קדש ואחר כך ויחם. וכן היה במעמד הר סיני שפסקה זהמתן שאמרו ישראל נעשה בבחינת עשה טוב, ואחר כך נשמע בבחינת סוד מרע. וזה הפרוש בפנים "חייב אדם לבסוגי בפניו עד דלא ידע", שלא ידע שום חלוק בין ברוך מרדכי הינו עשה טוב לבין ארור הקון הינו סוד מרע, ויכול להיות קדם ברוך מרדכי לעשות מצות ומעשים טובים. (זרעא חייא)

פורים הוא יום אהבה של כלל ישראל, כמו שכתב מהר"ל שפורים הוא יום האחדות להיות עם אחד עלידי מעשי אחדות ואהבה ורעות, ועלידי זה אנו מביעים את אחדות השם יתברך ששמו אחד ואנחנו עמו, הפך זרע עמלק שגורם קרירות ביחוד השם יתברך, ולכן אין שמו אחד עד שיתקנה שם

בימי הפורים יש שתי ישועות, מפלת עמלק ומפלת התורה. ויש לשמח בשני הדברים, ארור הקון - מימדם סוד מרע, ואחר כך ברוך מרדכי. וגם בכל שנה מתעוררים שני הדברים עלידי הקיזה מלמטה, כמו שכתוב נזכרים ונעשים. (שפת אמת)

ועוד פרוש לקח נאמר "לא יכרע ולא ישתחוה" בלשון עתיד, משום שמרדכי לא רק שלא השתחוה להקון כשעבר לפניו, אלא שהיה עושה פעולות ותחבולות שאינו משתחוה להקון, ואם לפעמים היה מרדכי כפוף לצרף כלשהו, אזי מיד כשעבר הקון לפניו התנער מיד מרדכי, וכן כשראה אנשים שפוערים ומשתחוים לו, היה מיד בא ועומד לפניו, רק כדי להודיע לכלם שאין לו מורא מפניו והוא חזק באמתותו בלי פחד ומונא. (אמרי אליהו)

אמרו חז"ל במגלה: "חייב איניש לבסוגי בפניו עד דלא ידע בין ארור הקון לברוך מרדכי". יש

המאור שבתורה

מאוצר ספורי חז"ל

כדי להצדיק את פריקת העל וגדרות המוסר והתורה, באמתלה שדופה שכל אחד יכול להיות פראות עניו, וזו היתה עצתו של אחשוורוש הרשע.

נדוקא מסבה זו יש ענין מיוחד בפנים להגיע למצב של "עד דלא ידע בין ארור הכן לברוך מרדכי", דהינו שהאדם צריך להגיע למצב שלא יהיה במצב בינים, של הפוסח על שתי הסעפים בין הכן למרדכי, "יום אחד א מלאך ויום אחד א גלח" כפתגם השגור, אלא לדעת את הדרך הנכונה של "מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה", מתוך דרך ברוכה ונהירה, סלולה וישרה, של הליכה בדרך התורה והמסורה, ובלי הליכה אחר רוחות מזדמנות, מצויות ושאינן מצויות. ועל פי זה גם נבין מדוע הזכרה התכלת דוקא כמדתו של מרדכי, כפי שאומרים בפזמון: "בראותם יחד תכלת מרדכי". כי על התכלת אמרו חז"ל במנחות שהוא נעשה מדמיו של החלזון, והצבע הזה אינו משתנה לעולם. וכך גם מדתו של מרדכי, שצבעו אינו משתנה ואי אפשר למוחקו ולטשטשו, לעמת קלא אילן של אחשוורוש שאינו אלא שקר ואין לו רגלים.

הכן ידע היטב את מדת ההפכפכות של אחשוורוש, ולכן הכין מיד עץ גבוה לתלות את מרדכי, כדי שאחשוורוש לא יספיק להתחרט, אבל לבסוף הכין הכן לעצמו את העץ שעליו נתלה, "בור כרה ויחפרוהו ויפל בשחת פעל", ובאותה הפכפכות של אחשוורוש, עזב את הכן וצאה לתלותו על העץ, וקרב אליו את מרדכי ואסתר.

ואם נשים לב, נראה דבר מענין. קלפת הכן ואחשוורוש הם כקלפת לבן ועשו. עשו הוא האויב הישיר כמו הכן, ואילו לבן הוא האויב הסמוי והעקיף כמו אחשוורוש, איש רמאי ושקרן, שמציג את עצמו כלפי חוץ כצדיק, ובפנים זומם מזמות רשע. ולעתים צריך להשמר דוקא מאנשים צבועים כאלו שעושים מעשה זמרי ומבקשים שקר כפינתס, ולאו דוקא מאנשים צבועים, אלא גם מהיצר הרע הצבוע והרמאי שמכשיל את האדם ומספא את עניו, כפתחו ללכת אחר שרירות לבו באמתלאות שוא, ולפעמים מציג את עצמו כצדיק אין פעלץ, ועל האדם מוטלת החובה לדעת להבחין בין ארור הכן לברוך מרדכי, בין תכלת לקלא אילן, בין אמת לשקר, בין דרך עקלקלה ופתלתלת של ספקות ובלבולים, לבין דרך האמת הברורה והנכונה.

שתי דמיות שליליות מופיעות במגלה, והן הכן הרשע ואחשוורוש המלך. לעתים אנו מתחסים בטעות רק אל הכן הרשע, ושוכחים את אחשוורוש, ומביטים עליו כעל מלך טפש בלבד, אך באמת כל מהותו היתה רשע ואכזרית, כמו שדרשו חז"ל במגלה: "הוא אחשוורוש - ברשעתו מתחלה ועד סוף". ומשל נפלא המשילו חז"ל על השתפות האכזרית והמרשעת של הכן ואחשוורוש. מעשה בשני אנשים שהיו גרים בסמיכות זה אצל זה, וכל אחד מהם נסה להפטר מצרה שהיתה לו. לראשון היתה ערמה גדולה של עפר בשדהו, ולשני היה חריץ גדול בקרקע באמצע שדהו שהפריע לו להלך בשדה, מפני שהשש כל רגע שעומד לפל בתוך החריץ. ישבו השנים וטכסו עצה מה לעשות, והנה יצאו שניהם לשדותיהם ופגשו זה את זה. ספר כל אחד לחברו על הענין המעיק עליו, ולפתע אמרו זה לזה: "הרי יכולים אנו לסייע זה לזה, אמה תפנה את העפר מהערמה המיתרת שלך, אל תוך החריץ שלי, וכן שנינו נפטר מהענין המעיק עלינו". כך בדיק היו הכן ואחשוורוש, ששניהם שגאו את עם ישראל שגאו עזה ובקשו להפטר מהם, וכאשר נפגשו זה עם זה, עשו שתפוח ביניהם להשמיד להרג ולאבד חלילה, את עם ישראל, עד שהקפ"ה רחם עליהם ופדאם מרדת שחת.

אולם בספר "אורה זו תורה", מנתח להפליא את אישיותו של אחשוורוש והוא מוציא בו את המדה המשחחת והרעה של הפכפכות וחוסר יציבות נפשית ברוה. וכבר הדגישו זאת חז"ל ואמרו במדרש שאחשוורוש "הרג את אשתו בשביל אוהבו", דהינו הרג את וסתי בגלל עצתו של הכן, ומאידך "הרג את אוהבו בשביל אשתו" - הרג את הכן בשביל אשתו אסתר... ומדה פסולה זו של חסר עקביות, היא שהיתה בעקבם של בני ישראל בדור ההוא, כאשר הלכו ונהנו מסעדתו של אותו רשע, ולא הצליחו לעמוד מול הפתוי של אחשוורוש. ובאמצעות הנהגה קלוקלת זו פגש אחשוורוש להחטיא את ישראל, בכך ששכנע אותם להתנהג בדרך של "לעשות כרצון איש ואיש", כל אחד יכול לעשות מה שהוא רוצה, מעין הפתגם השדוף שהמציאו פורקי העל בימינו "איש באמונתו יחיה", פתגם שאין לו שום בסיס במקורותינו. כי בספר הנביא חבקוק נאמר "וצדיק באמונתו יחיה", דהינו שהצדיק חי באמונה וממנה כל חיותו, ואילו אותם כופרים קבעו ואמרו "איש באמונתו יחיה",

וואס הערט ביך אין חייבר

היהודים נעשה שני הטבע בעולם, ובמקום לכולת ולהשמיד את עם ה' השמידו היהודים באותו היום גוים רבים ותלו את עצרת בבי הכן ואותו גם יחד.

נתן לראות מזה שעל ידי הכנעתו של האדם זו ישותו.

גם מובא שדוד המלך שתק לשמע בן גרא, ולא הרגו על כך שהוא מרד במלכות וקלל את דוד בקללה נמרצת. שמעי, יש אומרים שהוא היה סבו של מרדכי הצדיק, אם דוד המלך היה הורגו לא היה הנס של עם ישראל קורה. רואים מכאן שהתאפקותו והתגברותו של דוד המלך לא לפעל מטבעו ורגשות נקם, אלא רצון ה' יעשה והשם ידאג לטפל במורד במלכות, בכך השאיר את הנס דרך נכדו מרדכי הצדיק.

עד כאן מדברי חברינו היקר רבי יהודה פרוש שליט"א, שהמשיך לתאר ולשיר יחד עם הילדים את שירי הפורים בשמחה ובהתרגשות וברוח רוממה, והסביר להם את ההבדל הגדול בין שמחה להוללות בין שמחה להפקרות, על אדם שרואים עליו שמחה של מצוה, אז באמת כשמגיע הזמן של משלוח מנות מקרא מגלה ברכת המזון תפלת שחרית מנחה נכר עליו שהוא בן תורה, נכר עליו שהוא רציני וירא שמים. אדם שהוא נמצא בהוללות בהפקרות שזה הפך השמחה והפך ההכנעה בפורים, זו לא תורה וזו לא דרך של יראי שמים, ואין זה ראי ומתאים לתלמידים של מו"ר ר' אשר זיע"א.

"שואלים ודורשים בעניני החג קדם שלשים יום"

שלשה ימים לפני חג הפורים שמחו ילדי החיידר כתות ו' - כתה מכינה לשיבה קטנה בבואו של הרב יהודה פרוש שליט"א לדרש בפני הילדים בעניני פורים המשלש. רבי יודל דבר דוקא על הנושא של ההכנעה שלמד ושלמדנו כלנו ממו"ר רבי אשר זיע"א, אשר ראינו בכל הנהגותיו בימים יום, ובפרט בחגים, את הפשטות ואת ההכנעה לזולת ולסבות הנשלחות לו ממעל.

נתן לראות גם כן בפורים את ההכנעה, שהיא זו שהצילה את עם ישראל מכליה ומשמד ומארג ואבדון, הכן הרשע שכנע את אחשוורוש ששון לו וכדאי וראוי להרג את העם המפסד בין כל העמים, שממילא אינם מקשיבים ומצייתים לחקי הממלכה. לא היתה שום דרך מלוט, אלא הוצאה להורג על פי הצו שכתב נתן ככתוב במגלה, ואת הנעשה אין להשיב... "כי כתב אשר נכתב בטבעת המלך אין להשיב".

אם כך מה הציל את עם ישראל מידי של אותו רשע ומהגזרה הקשה שטעמד עליהם? התשובה היא הכנעתם לקבל את מרותו של גדול הדור מרדכי הצדיק, וכשהסכימו לקבל שזה שהם לא הקשיבו לו, בזה שהוא אמר לא ללכת לסעדה, ובכך שהוא דבר אתם לא להשתחוות לאותו רשע הכן, והם הגורמים שהביאו את הצרה עליהם. כשקבלו זאת בהכנעה גמורה ובהבנה אמיתית שהם הם האשמים במצב, אזי על ידי שני הטבע שנעשה אצל

ספורי צדיקים, הליכות ועבודות מאלפות

מאורות הצדיקים

כל הפושט יד נותנים לו

רגיל היה הסבא קדישא רבי ישראל מרז'ין לומר, כי יום הפורים הוא יום גדול ונשגב ואפשר לפעל בו ישועות בכל הענינים, שכן נפסק בהלכה ש"כל הפושט יד נותנים לו". הוסיף על כך חתנו רבי יצחק מסקווירא, שפורים הוא גם זמן גבוה לעשות תשובה, שכן הקב"ה בעצמו הוא גם מפושטי היד כביכול, כפי הנאמר בתפלה "ימינו פשוטה לקבל שבים".

להציג את תפקידו של מרדכי היהודי

שנה אחת, הכינו תלמידיו של הסבא מנובהרדוק מחזה על ספור המגלה, והציגו את דמיותיהם של מרדכי ואסתר, וכן את המן ואחשורוש ושאר דמיות המגלה. לאחר שסיימו את המחזה, אמר הסבא: "את תפקידו של המן הרשע קל יותר להציג מאשר את תפקידו של מרדכי היהודי. שכן, בכל אחד מאתנו מצויות מדות מגנות מעט, כעין מדותיו של המן הרשע. אולם את מדותיו וסגולותיו של מרדכי הצדיק, קשה לחקות, ולזה צריך מאמץ מיוחד, ורק מי שבאמת בדרגות גבוהות כמוהו, יכול להציג את דמותו של מרדכי היהודי".

אורה זו תורה!

ספר האדמו"ר רבי נפתלי צבי מבובוב, כי בהיותו בחור צעיר לימים ולמד בארץ ישראל, נכנס בעצומו של יום הפורים לבקר את רבי שלום משא, והתפלא לראותו יושב ומתעמק בלמודו במסכת נדרים עם פרוש הר"ן, וכל-כך שקוע בתורה. הדבר היה לו לפלא, שכן אם היה לומד מסכת מגלה או שאר עניני דיומא, אבל מסכת נדרים ביום הפורים? ראה רבי שלום את תמיהתו ואמר לו: "דע לה, כי קבעתי לעצמי הנהגה טובה. בכל הזמנים והעתות שהצבור טרוד ואינו לומד, אני משקיע את עצמי בלמוד. וכך אני נוהג בימי ששי ערב שבת קדש או בערב המועדים, וכן בשאר זמנים כאלו שהעולם שמים בלי תורה, דוקא אז אני קובע לעצמי שעורים קבועים".

משלוח מנות מסוג אחר

ספר תלמידו של רבי משה חיים רוח, ראש ישיבת 'אהל מועד', כי שנה אחת בערב פורים, כאשר התלמידים התכוננו לקראת ימי השמחה ונדברו ביניהם להכין משלוח נאה לרבם האהוב, קרא לו הרב ואמר לו: "ממה אני מצפה למשלוח מנות מסוג אחר. המשלוח שלך יהיה שתעשה בביתי סיום מסכת, וזו תהיה המתנה החשובה ביותר בעבורי". ואמנם, התלמיד עשה כדבריו, וכאשר ערך את סיום המסכת, עודדו הרב לשאת דרשה בפני חבריו כדי להרגילו לדרוש ברבים.

העקר היא הברכה

מתנגד אחד שאל את רבי נפתלי מרופשיץ: "מה טעם נוהגים החסידים ללגום תמיד לגימית י"ש, הן בשעת שמחה והן בשעת אבלות, חלילה? ממה נפשך, אם הי"ש משמח את הלב, אין ללוגמו בשעת אבלות, ואם הי"ש מעצב את הלב, אין ללוגמו בשעת שמחה?" השיב רבי נפתלי: "עליך להבין, כי אצל החסידים כל עקרה של הלגימה אינה אלא הברכה שמברכים עליה. וכבר אמרו חז"ל 'חבי אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה'. הוסיף המתנגד ושאל: "אם כן, למה דוקא י"ש? הרי יכולים לברך אותה ברכה גם על מים?" "הגע עצמך", השיב רבי נפתלי בחיוך, "אדם מישראל שיש לו מדה נאה כזאת, לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה, כלום אינו רואי שילגום לגימה של י"ש?"

מאור ההפטרה

הפטרת פי תשא

פורים המשלש

בני המקפים אשר להם חג הפורים מחלק לשלשה ימים, קוראים ביום השבת את הקריאה של פורים המתחילה במלים 'ויבוא עמלק'. ומוציאים שני ספרי תורה, בראשון קוראים לשבעה קרואים בפרשת פי תשא, ובשני קוראים למפסיר את הקריאה של פורים.

תכן הדברים של קריאה זו היא, ספור מעשה עמלק שהגיע להלחם עם ישראל ברפידים, וה' עזר לעם ישראל לנצח אותו.

מפסירם באותה ההפטרה של שבת קודמת - שבת זכור, העוסקת בענין שקראנו בקריאת מפסיר, מצות מחית עמלק. [כדי לראות בהרחבה את ספור ההפטרה, עין במדור 'מאור ההפטרה' בגליון קודם].

הסבה שעוסקים בשבת שלפני פורים ובפורים במצוה של מחית עמלק, הוא בגלל שבפורים חוגגים בני ישראל את ס מפלת הק ובניו, שהיו מצאצאי אגג [המזכר בהפטרה] שהיה מצרע עמלק.

ש לצן לדבר הפודש המבא מדוע הקדוש ברוך הוא צוה להשמיד עם שלם, אפלו שלכאורה יש בהם גם חפים מפשע. "מה ראה הקב"ה לנהוג במדת אכזרים 'תמחה את זכר עמלק', 'והמתה מאיש עד אשה מעלל ועד יונק?' אלא אמר הקב"ה: אקדים לו מפה שעתידי [המן] לעשותה, גלוי וידוע לפני האדם הוא עתיד לגור, מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, לכה [גזרתי] 'והמתה מאיש עד אשה', 'תמחה את זכר עמלק'. התשובה ברורה היא: אין זאת רחמנות נכונה לרחם על עם שירשתו היא תרבות של שפיכות דמים.

מהדרכותיו והנהגותיו של מו"ר רבי אשר זי"ע א"א אשר לאורו נלך

לאורו נלך

"טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון".

המחשבה שעל-ידי הנגינה נוכל לקרב את הגאולה.

וכן היה פעמים רבות, כאשר היו נזקקים לישועות בכלל ובפרט, היה רבי אשר שר עם החברים שעות ארוכות ברגש עלאי. וכשעברו על אחד מהחברים שנים מספר מחתונתו ועדין לא זכה לילדים, שאל את רבי אשר מה הוא יכול לעשות בשביל לזכות להנשע, ונענה: "זיי פריילאך, זינג און טאנץ" - היה בשמחה, תשיר ותרקד. וכל הנגינה היתה אצלו דרך של קבלת יסורים וקבלת על מלכות שמים, שכל מה שהקב"ה עושה צריך לקבל באהבה. וגם כשסבל יסורים, ראו את רבי אשר מרבה בנגינה, וביום שעבר ארוע מחי והפניסה אליו לא התאפשרה, ספרו הגבאים כי רבי אשר יושב ושר ומקבל יסוריו בשמחה.

כחה של הנגינה והשפעתה הגדולה כדי להביא לדבקות בה' ותורתו ופועלת לישועות, נמצאים רק בתנאי שהשירים הלחנו על ידי צדיקים או "ערלעכע מענטשן", אנשים יראים ושלמים, אבל אם המקור של הנגון הנו חלילה לא טהור ונקי, גם כשה מנגן בידי אנשים שנקראים חרדים, הם מחזיקים את נפש של האדם מעבודת השם וטהרת המדות שיהודי חייב להיות זהיר בהם.

וכן ראינו אצל רבי אשר זי"ע, כמה היה סולד מנגונים שהלחנו על ידי אנשים שעשו שירים לא בטהרה, ופעם כשראה את אחד החברים שמקשיב לשירים כאלו, התענין אצלו לאילו שירים הוא מאזין, וכאשר הציג הלה לרבי אשר להאזין לאותם שירים, נרתע מיד לאחוריו כנשון נחש, אחרי שהאזין זמן קצר מאד, ודחה את הנגונים מתוך שאט נפש והסתייגות, כי נפשו הטהורה סלדה מכך.

עבודת הנגינה והשירה בזמרה לה' יתברך, היו עבודת הקדש אצל הצדיקים והחסידים במשך כל הדורות, ועם השירה היו מתקשרים ומתעלים אל השם יתברך, ואף היו פועלים לישועות, כי השירה היא בטוי של הנשמה, על ידי געגועים והשתפכות הנפש לה', וככלי של תפלה ותחנונים על מצרי הנפש שנמצאת כבולה על ידי היצר והטבעים הרעים, והיא מתחננת ואומרת "קרבה אל נפשי גאולה", לזכות להיות בידי של הבורא עולם בעצמו בבחינת "כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי". בכל הנגינה מבטא האדם את השבח וההודיה לה', על כל הטוב שעשה עמו, ובזה משריש האדם בלבו את ההכרה שכל הטוב שיה אף ורק למי שהוא טוב ומיטיב לכל, ורק לו יש להודות, ואין לאף בריה שום שיכות לטוב, כי הטוב והמיטיב שיה רק לחי עולמים.

אצל מו"ר רבי אשר זי"ע, היתה נחשבת עבודת הנגינה כאחת העבודות החשובות שבמקדש, הן בנגינה של תפלה ותחנונים, והן בשבח והודיה לקב"ה, והנגינה היתה אצלו גם ככלי לפעל בו לישועות וככח המשפיע כדי לקרב את הגאולה.

כשרבי אשר זי"ע, הנהיג שיצאו לשדה עם תזמורת וכלי נגינה כדי לשמח את החברים, אמר: "אנו צריכים להודות ולעבד את ה' בכל דרך שהיא, כמו שנאמר בתהלים 'הללו את ה' בתקע שופר, הללוהו בגבול וכנור הללוהו בתוף ומחול". והוסיף רבי אשר ואמר: "דער אייבערשטער האט מיר געגעבן די געדאנק אז אדורך דעם זאל מען מקרב זיין די גאולה" - הקב"ה הכניס בקרבי את

ברכת מלא טוב!

נשגור בזאת ברכת מול טוב חמה ולבבית לתלמידינו היקרים

דוד כהן נ"י - כחה ח'	ישראל כץ נ"י - כחה ד'
אפרים צבי נאדל נ"י - כחה ח'	פסח זאב ברזסקי נ"י - כחה ב'
אשר צמרת נ"י - כחה ז'	אברהם כהן - כחה א'
משה קיי נ"י - כחה ה'	

לרגל יום הולדתם בשעתו"מ ולמזל טוב

פרותיה מתוקים צלה נאה אמת המים עוברת תחתיה, ותזכו ללכת בדרך האמונה הפשוטה הסלולה לנו ממו"ר רבי אשר זי"ע דרך כל הצדיקים האמתיים של כל הדורות ותעשו נחת רוח לבורא יתברך שמו ולהוריהם ולתפארת עם ישראל

עֲרָכִים לִילָדִים

טְרִיבּוּיָה

לע"נ האישה החשובה מרת דבורה פרומר ע"ה בת ר' אברהם שמואל ז"ל

חידון טריבוייה א-ב לפרשת השבוע. שאלות קלות ומאתגרות כדי שכל בני המשפחה יוכלו להשתתף, ליהנות ולהצליח!

פנינים לפורים

"לַיהוּדִים הֵיטָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׁשׁ וִיקָר"

(אסתר ח, טז).

מִסְפָּרִים עַל הַרְה"ק רַבִּי מֵאִיר'ל מְפָרֵימְשֵׁלָאן זי"ע, שְׂבָאֲמָצֵעַ יוֹם הַפּוּרִים הִגִּיעוּ אֵלָיו שְׁנֵי סוֹחָרִים בּוֹכִים וּמְתַחַנְנִים. הֵם סִפְרוּ שֶׁהִגִּיעוּ לְעִיר עִם הַרְבֵּה עוֹרוֹת כְּבָשִׁים, שֶׁבָּהֶם הִשְׁקִיעוּ אֶת רֶב כֶּסֶף, וּלְצַעֲרָם פְּתָאוּם יָרַד מִחֵיר הָעוֹרוֹת וְהֵם קְרוֹבִים לְהִפָּסֵד גָּדוֹל.

מָה עָשָׂה רַבִּי מֵאִיר? בִּקֵּשׁ מִכְּנִי בֵּיתוֹ לְהִבְיָא לָהֶם הַרְבֵּה יָנוּ עַד שֶׁהִשְׁתַּכְּרוּ וְהִתְחִילוּ לִרְקֹד בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְשִׁכְחוּ מִכָּל הַדְּאָגוֹת.

אָז אָמַר לָהֶם רַבִּי מֵאִיר - אֲנִי מִבְּטִיחַ שֶׁעֲכָשׁוּ יַעֲלֶה הַמִּחְיָר וְהָעוֹרוֹת יִתְּקַרוּ וְתִצְלַיְחוּ לְמַכּוֹר אוֹתָם בְּרוּחַ! כִּי כְּתוּב בַּמִּגִּלָּת אֶסְתֵּר: "לַיהוּדִים הֵיטָה אוֹרָה" - לַיהוּדִים הָיוּ עוֹרוֹת, וְדָאָגוּ מִהַמְחִירִים הַנִּמּוֹכִים, אָבֵל כִּינּוֹן שֶׁקִּיָּמוּ מִצֻּנָּת הַיּוֹם לְהִיּוֹת בְּ"שִׂמְחָה וְשִׁשׁוֹן" - אָז "וִיקָר" - הִתְּקַרוּ הָעוֹרוֹת...

וְכָךְ בְּאַמֶּת הָיָה - כָּכָר לְמַחֲרַת עָלוּ הַמְחִירִים וְהֵם מָכְרוּ אֶת הַסְּחוּרָה בְּמִחְיָר טוֹב...

כְּשֶׁאֲנַחֲנוּ שְׂמִיחִים שִׂמְחָה אֲמִתִּית, אָז גַּם כְּשֶׁקָּשָׁה, לְשִׂמְחָה יֵשׁ אֶת הַכֹּחַ שֶׁל "וְנִהַפֵּךְ הוּא" וְהַשִּׂמְחָה תִּהְיֶה שְׂלֵמָה, אָמֵן!

דרש ומדרש

"בלילה ההוא נדדה שנת המלך", מה היה הגורם לכך?

המן רצה להרוג 22,000 תינוקות שלמדו לפני מרדכי, אימותיהם הביאו להם אוכל, שיאכלו לפני שימותו, אמרו התינוקות: נמות מתוך תעניתנו, געו בבכייה עד שעלתה שוועתם למרום. שמע הקב"ה את בכייתם, ובאותה שעה קרע הקב"ה את האיגרות והפיל על אחשוורוש בהלה, לכן נדדה שנת המלך.

(אסתר רבה, ט)

על איזה סוג עץ נתלה המן, ומדוע?

על עץ 'קוץ', מפני שבאו עצי בראשית וכל אחד אחד מעלתו, שעדיף שייתלה המן עליו, עד שבא עץ ושמו 'קוץ', ואמר: אני אין לי במה לתלות, שאני קוץ והוא קוץ, ונאה שיתלה קוץ על קוץ.

(אסתר רבה, ט)

א מי היה אבא של אסתר המלכה?

ב מה שלחה אסתר למרדכי דרך התך?

ג מהי משמעות המילה 'פור'?

ד אחד מבני המן (רמז: שמו מרמז על אדם שמצבו הכלכלי לא מזהיר)?

ה לאסתר המלכה היה עוד שם, והוא...?

ו המלכה שסירבה לבקשת המלך:

ז אשתו של המן הרשע:

ח הוא זכור לטוב:

ט כל גזרות המלך אחשוורוש נכתבו ונחתמו ב...?

י כאשר ניצלו היהודים קבעו את י"ד בט"ו באדר ל...

כ אחד משבעת הסריסים שנתבקשו להביא את ושתי המלכה?

ל השלם את הפסוק: "ככה יעשה..."

מ מהן ארבע המצוות המרכזיות של חג הפורים?

נ מה קרה "בלילה ההוא"?

ס כיצד נקראים משרתי המלך במגילה?

ע מה הכין המן למרדכי?

פ חג פורים נקרא בשם זה על שם...?

צ מה ביקשה אסתר ממרדכי ומכל היהודים שיעשו לפני שהלכה למלך?

ק איזו מצווה מבצעים גם בליל פורים וגם בבוקר פורים?

ר מי יצאו דחופים בדבר המלך?

ש מה הושיט המלך לאסתר המלכה?

ת אחד מסריסי המלך שביקשו לשלוח יד באחשוורוש?

תשובות:

א. אבא של אסתר המלכה: אבא. ב. מה שלחה אסתר למרדכי דרך התך: שתי כותונות. ג. מהי משמעות המילה 'פור': פור - פורק. ד. אחד מבני המן (רמז: שמו מרמז על אדם שמצבו הכלכלי לא מזהיר): אגשיתא. ה. לאסתר המלכה היה עוד שם, והוא: אסתר. ו. המלכה שסירבה לבקשת המלך: אסתר. ז. אשתו של המן הרשע: אסתר. ח. הוא זכור לטוב: אסתר. ט. כל גזרות המלך אחשוורוש נכתבו ונחתמו ב: ספר. י. כאשר ניצלו היהודים קבעו את י"ד בט"ו באדר ל: חג פורים. כ. אחד משבעת הסריסים שנתבקשו להביא את ושתי המלכה: אגשיתא. ל. השלם את הפסוק: "ככה יעשה...": ככה יעשה המלך. מ. מהן ארבע המצוות המרכזיות של חג הפורים: קריאת מגילה, מסיבות, שילוח מן, וזמן. נ. מה קרה "בלילה ההוא": נדדה שנת המלך. ס. כיצד נקראים משרתי המלך במגילה: אגשיתא. ע. מה הכין המן למרדכי: כוס יין. פ. חג פורים נקרא בשם זה על שם: פורק. צ. מה ביקשה אסתר ממרדכי ומכל היהודים שיעשו לפני שהלכה למלך: שילוח מן. ק. איזו מצווה מבצעים גם בליל פורים וגם בבוקר פורים: זמן. ר. מי יצאו דחופים בדבר המלך: אסתר המלכה. ש. מה הושיט המלך לאסתר המלכה: זמן. ת. אחד מסריסי המלך שביקשו לשלוח יד באחשוורוש: אגשיתא.

משל ותבונה

"ועתה אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת" (שמות לב, לב).

דברי הסנגוריה של משה רבנו

משל

לאחד השרים היה קרוב משפחה שמדי פעם היה גונב מאוצר המלך. השור, מפאת קרבתו למלך הצליח פעם אחר פעם לסגור על אותו קרוב משפחה ועל ידי כך הוא הציל אותו מענש חמור המיעד לגונבים מאוצר המלוכה. אולם פעם אחת ארע שאותו קרוב גנב סכום כסף גדול מאד. שוב אי אפשר היה להתעלם מהגנבה, והשר ידע שדברי הסנגוריה הרגילים, שהועילו עד כה להציל את קרובו מענש, לא יועילו לנכח הגנבה הגדולה. השר אהב את קרובו וחפץ היה מאד להצילו, לכן, הוא הרבה בלבד כיצד הוא יוכל להציל אותו מהענש המיעד לו.

רעיון עלה במוחו והוא נגש למלך ואמר: מלכי, הנני מבקש אותך שתפטור אותי ממשרתי ותוריד אותי מהמעמד הגדול והמכבד שלי.

המלך שאהב את השר וחפץ שהוא ימשיך בתפקידו, שאל אותו מפני מה הוא רוצה להתפטור. ועל כך ענה השר: כידוע למלך, יש לי קרוב משפחה שנכשל בגנבות. חושבני שהסבה שהוא אינו לומד לקח והוא ממשיך בדרך הנלוזה היא העבדה שהוא סומך עלי וחש תמיד שיש בבית המלך מי שיגן עליו. אולם אם אתפטור ממשרתי הוא שוב לא יעז לגנב ובאפן זה אוצרות המלך לא יפגעו. המלך הבין את דברי השר, ומרב אהבתו הוא החליט גם הפעם לחן ולרחם על הגנב, ובלבד שהשר ישאר בתפקידו וימשיך לפעל למען המלוכה.

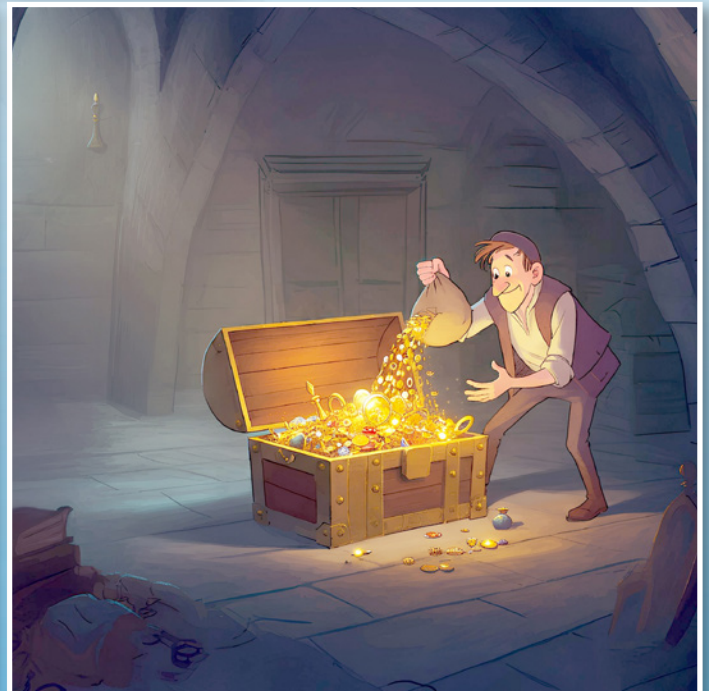
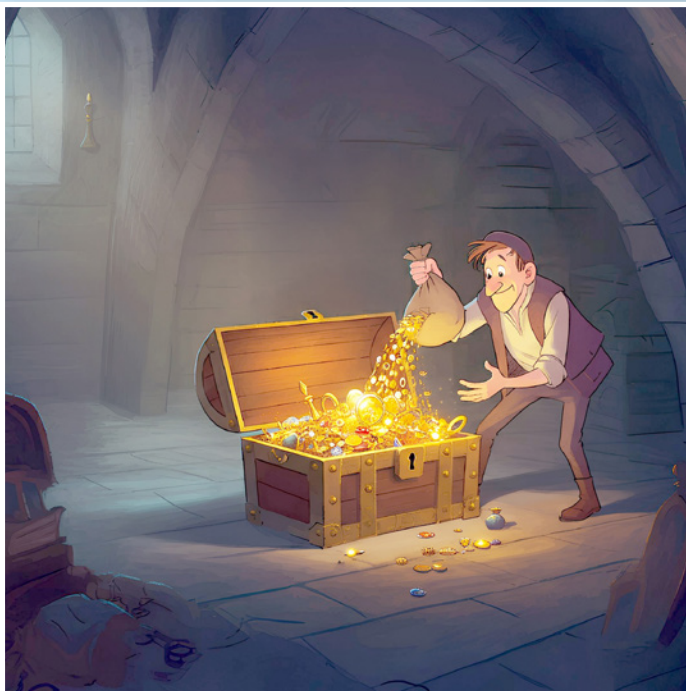
תבונה

על פי משל זה מסביר המגיד מדובנא את דברי הפסוק: "אם תשא חטאתם, ואם אין, מחני נא מספרך אשר כתבת". לאחר חטא העגל משה רבנו חש ששוב לא יועילו דברי הסנגוריה הרגילים כדי לגונן וללמד זכות על עם ישראל. לכן הוא פנה להקב"ה ובקש: "מחני נא מספרך אשר כתבת". באפן זה שוב לא יחטאו בני ישראל, כי הם לא יסמכו על השתדלותי עבורם. הקב"ה שמע את דברי משה ובטל את גזרתו על העם.

מתוך הספר 'אוצר המשלים על התורה'

מצאו את 10 ההבדלים

דְּבָרֵי יִשְׂרָאֵל

פְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ לַעֲרֵי הָעֶזְרָא

גליון ת"מ 440

ערוך ע"י ישראל שלום דבורץ
בהוצאת מכון דברי יושר

פּוּרִים וּמַגֵּלַת אֶסְתֵּר תשפ"ה

מַגֵּלַת לְדוֹרוֹת

דְּבָרִים שְׁלוֹמֵדִים מֵהַמַּגֵּלָה

הִרְצוֹן לְכָלוֹת אֶת הַיְּהוּדִים בְּדֶרֶךְ
זוֹ, דּוֹמָה לְרִצּוֹנָם שֶׁל אַחֲשׁוּרוֹשׁ
וְהֶמֶן, אֲשֶׁר רָצוּ לְכָלוֹת אֶת
הַמְּצִיאֹת וְאֶת הָרוּחַ הַיְּהוּדִית,
אֲמָנָם הֵם חֲשָׁבוּ לַעֲשׂוֹת זֹאת עַל
יְדֵי הַשְּׁמֵדַת הַגּוֹיִם, אֲבָל אַחֲרֵיהֶם
קָמוּ וְקָמִים כָּאֵלוּ שֶׁהִבִּינוּ
שֶׁהַשְּׁמֵדַת הָרוּחַ הַיְּהוּדִית בְּלִי הַגּוֹף הִיא נִרְאִית כִּיּוֹתֵר
אֶפְשָׁרִית רַחֲמָנָא לִיצְלוֹן, וּבְכָל כָּחֵם הֵם מְנַסִּים לְהַגִּיעַ
לָזֶה.

וּכְבֶּר הִזְהִירוּ אוֹתָנּוּ חַז"ל עַל כֵּן כִּי גָדוֹל הַמַּחֲטִּיאוֹ יוֹתֵר
מֵהַהוֹרֵג.

שְׁמוֹ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל לֹא מִזְכֵּר בַּמַּגֵּלָה כָּלֵל, מִזְכֵּר עִם
מִרְדְּכִי, מִזְכֵּר יְהוּדִים, אֲבָל לֹא הֵשֵׁם יִשְׂרָאֵל.

הַמַּגֵּלָה מְסַפֶּרֶת אֶת סִפּוּרוֹ שֶׁל עַם שֶׁנִּבְדַּל מִכָּל אֲמוֹת
הָעוֹלָם, וְשׁוֹנָה מֵהֶם בְּכָל מִכָּל כֹּחַ וְאֵינּוּ מְנַסֶּה לְהַדְמִיּוֹת
אֲלֵיהֶם כָּלֵל, וְהָעַם הַזֶּה מִכֵּנָה "יְהוּדִי".

אֲנוּ מוֹצְאִים שְׁנֵי סוּגֵי שְׁנָאָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ שְׁנָאָה
אֶחָת כָּלִפִּי הַיְּהוּדִים - אֵלּוּ הַמִּתְנַהֲגִים עַל פִּי דַת יְהוּדִית
וְשׁוֹמְרִים תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְיֵשׁ שְׁנָאָה כָּלִפִּי כָּל מִי שֶׁהוּא
מִזְרַע יִשְׂרָאֵל יִקְרָא.

הַשּׁוֹנְאִים אֶת הַיְּהוּדִים, שׁוֹנְאִים אֶת הַמְּצִיאֹת בָּהּ יֵשׁ
אֲנָשִׁים שְׁשׁוֹמְרִים תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְהַשּׁוֹנְאִים אֶת זֶרַע
יִשְׂרָאֵל, אֵינָם מוֹכְנִים לְסִבֵּל מְצִיאֹת שֶׁל בְּנֵי אֲבִרָהֶם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב עַלִּי אֲדָמוֹת.

בַּמַּגֵּלָה יֵשׁ לָנוּ אֶת שְׁנֵי סוּגֵי הַשּׁוֹנְאִים.

אַחֲשׁוּרוֹשׁ הִרְשָׁע רָצָה בְּכָל כָּחוֹ לְהַטְמִיעַ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל
בְּתוֹךְ אֲמוֹת הָעוֹלָם וּלְהַעֲבִיר אֶת כָּל הַיְּהוּדִים מִדָּתָם,
וְעַל כֵּן, אוֹמֵר הַבַּיִת הַלּוֹי, כְּאֲשֶׁר הֶמֶן בָּא אֵלָיו עִם
הַהֲצָעָה לְאַבֵּד אֶת הַיְּהוּדִים, הִבִּין אַחֲשׁוּרוֹשׁ אֶת מַה
שֶׁהוּא רָצָה לְהַבִּין, שֶׁהֶמֶן יִצְלִיחַ לְהַטְמִיעַ אֶת הַיְּהוּדִים
בְּתוֹךְ הָאֲמוֹת וְכֵן הֵם יֵאָבְדוּ.

מִבְּחִינַת אַחֲשׁוּרוֹשׁ אֵין צָרֵךְ לְהַשְׁמִיד אֶת הָעַם, אֲלֹא דִי
בְּלֵאבָדּוֹ, שְׁלֹא יִמָּצֵא אָדָם שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְעַל כֵּן
שֶׁשׁ וְשִׁמְחָה לְהַסְכִּים לְהַצָּעַת הֶמֶן.

מַגֵּלַת אֶסְתֵּר הִיא מַגֵּלָה שֶׁהִנָּסְתֵּר בָּהּ
יוֹתֵר מֵהַגִּלּוֹי וְהִיא מְלֵאֵת רִמְזִים
וְסוּדוֹת שֶׁחֵלֶק מֵהֶם הִתְגַּלּוּ לָנוּ עַל
יְדֵי חַז"ל וְרַבּוֹתֵינוּ הַקְדָּמוֹנִים.

לֹא הָפֵל נִכְתֵּב בַּמַּגֵּלָה, אֲלֹא רַק מַה
שֶׁנִּצְרָךְ לְדוֹרוֹת, וּמַה שֶׁצָּרִיךְ לְדַעַת
לְדוֹרוֹת זֶה לֹא הַסִּפּוּר הַהִסְטוֹרִי

שֶׁהִיָּה כְּבֵר, אֲלֹא דְבָרִים שֶׁמִּבִּיאִים תּוֹעֵלַת וְצוּי לְכָל
הַדּוֹרוֹת שֶׁהֵיוּ וַיְהִיו אַחֲרֵי נִסַּי הַפּוּרִים.

עַד כִּדִּי כֵן שֶׁחֵלֶק מִלְּשׁוֹן הַמַּגֵּלָה נִכְתֵּב בְּלִשׁוֹן הוֹנָה אוֹ
עֲתִיד, מִמֶּשׁ לֹא כִסְפּוּר שֶׁכְּבֵר הָיָה אִי פַעַם.

בְּסִתְרֵי הַמַּגֵּלָה רְמוּזִים רִמְזִים אֲשֶׁר מִתְגַּלִּים לְלוֹמְדֵי
הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים שְׁעִינֵיהֶם, לִבָּם וּמַחֲשַׁבְתָּם טְהוֹרִים,
כִּיִּצַּד לְהִתְנַהֵּג בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

כִּי בְּכָל דּוֹר בְּזִמְנֵי הַגָּלוּת קָמִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל וְעַל
לוֹמְדֵי הַתּוֹרָה בְּפָרֶט, רְשָׁעִים כְּאַחֲשׁוּרוֹשׁ וְהֶמֶן, אֲשֶׁר
בְּדֶרֶכֶם שׁוֹנוֹת וּמִשְׁנוֹת וּבִמְעֻשִׁים מְגוֹנִים, מְנַסִּים
לְהַשְׁמִיד לְהַרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים טַף וְזָקֵן, אֲנָשִׁים
וְנָשִׁים.

יֵשׁ רְשָׁעִים הַחוּרְשִׁים מְזִימוֹת כִּיִּצַּד לְהַרוֹג וּלְרַצֵּחַ יְהוּדִים
וְיֵשׁ כְּאֵלוּ הַשּׁוֹקְדִים יוֹמָם וְלַיְלָה לְשַׁכְּלֵל מְזִימוֹת בְּסִתְרֵי
וּבִגְלוֹי, כִּיִּצַּד לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל הַמַּהוּת שֶׁל הַיְּהוּדִים מִנֶּעַר
וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים, וְאֵם לֹא בְּיוֹם אֶחָד, אֲזִי הֵם מִמְתִּינִים
בְּסִבְלָנוֹת לִכְמָה שָׁנִים.

חַז"ל בְּמִדְרַשׁ רַבָּה עַל הַמַּגֵּלָה כּוֹתְבִים מִפְּרֵשׁ שֶׁהִתְאַר
יְהוּדִי, אֵינּוּ תֹאֵר אוֹטוֹמָטִי לְכָל מִי שֶׁנּוֹלַד לְאִמָּא שֶׁהִיא
מִבְּנֵי אֲבִרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אֲלֹא הוּא בָּא לְתֹאֵר אָדָם
שֶׁמִּיחָד אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, וְאֵינּוּ
כּוֹרֵעַ וְאֵינּוּ מִשְׁתַּחֲוֶה לְשׁוֹם דְּבָר אַחֵר!

לָכֵן מִקְבֵּל מִרְדְּכִי אֶת הַתֹּאֵר אִישׁ יְהוּדִי, אֶפִּילוּ שֶׁהוּא
מִשְׁבֹּט בְּנִימִין.

כְּאִמּוֹר, בְּכָל דּוֹר וָדוֹר קָמִים עֲלֵינוּ לְכָלוֹתָנוּ, וְיוֹתֵר
מִשְׁקָמִים לְכָלוֹת אֶת הַגּוֹף, קָמִים עֲלֵינוּ לְכָלוֹת אֶת הָרוּחַ
הַיְּהוּדִית שֶׁמִּיחֲדָתָהּ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּעוֹלָם וְאֵינָהּ כּוֹרֵעַת וְאֵינָהּ מִשְׁתַּחֲוֶה לְשׁוֹם דְּבָר אַחֵר.

מגלה לדורות

דברים שלומדים מהמגלה

לדעת שאין שום דבר בעולמנו שהוא "בדרך הטבע", אפילו נס כזה של מגלת אסתר, אינו טבע, כלשון הרמב"ן.

אין ספק שאם כלנו גדולים וקטנים, נערים וזקנים, נחיה בארץ חיים כזה, נאמין בזה, נזכה שיעשה לנו נסים כמו שעשה לאבותינו בימים ההם, בזמן הזה.

מגלות מגלות של גלויים ולמודים נכתבו ונאמרו בפרושי המגלה על ידי רבותינו בכל הדורות, אחד הלמודים ממגלת אסתר מביאים בשם החפץ חיים זצ"ל.

כל הנסים שנעשו לישראל בכל הזמנים רשומים היה נפרק בעת שכלם ראו בחוש וממש משו בידים את הנס. אבל האמת הוא שכל נס ונס מסדר מגלגלי מארעות שונים שקדמו לו בזמן, אבל מאחר שכל מארע הוא רק חלק מהנס, לכן אין אנו יכולים לראותו ומכל שכן שאין אנו יכולים למשו בידים.

עינינו רואות ואזנינו שומעות רק בעת בו יופיע פרק המארע האחרון, ואז מתלכדות כל חליות המארעות שקדמו ונעשו לאחדים, והנס בשלמותו מופיע בכל זהו וגדלו.

הנה לפנינו, למשל, נס פורים, ראשיתו במארע שאיש לא שם לב אליו, המארע שבגתו ותרחש שני סריסי המלך אחשוורוש בקשו לשלח יד במלך ולמרדכי היהודי שינע שבעים לשון נודע הדבר והציל את חיי המלך.

המארע כשלעצמו לא היה בו אף שמץ נס לישראל. וכן הדבר, כאשר נדדה שנת המלך, גם בזה לא נראה כל רמז על נס כי הלא מעשים שבכל יום שמפני סבה זו או אחרת, השינה נודדת וכיון שנודדת שנת המלך השתדלו עבדיו לקרא לפניו ספורי מעשיות מימים עברו, ובדרך "מקרה" הוציאו מארון הספרים את ספר הזכרונות שהיה כתוב שם המארע הראשון עם מרדכי.

וכאשר שאל המלך מה נעשה יקר וגדולה למרדכי על זה, ענהו הנער המשרת לפי תמו, שלא נעשה עמו דבר וגם בזה אי אפשר לראות רמז על איזה נס.

מתי ידעו הכל כי נס גדול קרה?

כאשר התלכדו כל המארעות יחד, אז הבינו כולם, כי הנס התחיל מעת ששמע מרדכי את דברי בגתו ותרחש, וכל המעשים שקרו אחרי זה, הם היו החוליות של השלשלת הארקה הזאת ששמו הוא נס פורים.

בעצם, אם מתבוננים בדברי החפץ חיים, אנחנו חוזרים שוב ונזכרים בדברי הרמב"ן שהבאנו למעלה, כי הם בפעל מכונים לדבר אחד.

פורים שמח!

המן הרשע לא היה מוכן להסתפק בכך, כי ידע המן שישראל אף על פי שחטא - ישראל הוא, ויום אחד יתעורר הניצוץ היהודי והוא יחזר למוטב, וישוב בתשובה לקים את התורה והמצוות, שאחת מהם היא מחית עמלק.

על כן הרשע הערמומי הזה לאחר שקבל את הסכמת אחשוורוש לאבד את היהודים, הוא שולח מכתבים בהם הוא מתרגם את הסכמת המלך, לגזרת השמדה והריגה לכל אשר בשם ישראל יכנה.

הרמב"ן בסוף פרשת בא אומר שאנחנו צריכים לדעת ולחיות על פי המציאות הזאת, שאין לאדם חלק בתורת משה רבנו, עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריחנו ענשו, הכל בגזרת עליון!

אין לאדם חלק בתורת משה, אלא אם כן הוא יאמין שהכל בגזרת עליון, וזה תלוי במעשיו של האדם, אם יעשה מצוות יהיה לו שכר ואם לא, רחמנא ליצלן, נכרת. זאת אומרת שכל מעשה המגלה מתחלתה ועד סופה לא היה נס מיחד, אלא הכל היה תלוי במעשיהם של היהודים שבאותו הדור.

לא שבגלל שאחשוורוש היה רשע והמן היה צורר, לכן הם גזרו להשמיד ולהרג ולאבד את כל היהודים.

אלא בגלל שהיהודים שבאותו הדור עברו עברה חמורה, לכן נגזר עליהם בשמים ענש כזה חמור.

וכאשר הם שבו בתשובה שלמה, הם נצלו מהענש.

גם הענש הוא נס, וגם ההצלה היא נס, אותו נס מתחלת המגלה ועד סופה.

הנס הזה שמוביל את עם ישראל מאז היותו לעם, הוא מתחיל בתחלת המגלה וממשיך עד סופה, והוא לא נגמר שם, הנס הזה, המציאות הזאת ממשיכה לדורי דורות, גם בזמן הזה.

אם מישהו קם עלינו לכולותינו, אם זה כלוי הגוף, ואם זה כלוי הנפש, זה הכל בגלל המעשים שלנו.

זה מה שאנו למדים מהמגלה, שאין זה טבע, אלא נס, נס נסתר, אבל נס, והנסים הנסתרים הם יסוד התורה כלה!

נתבונן בפסוקי המגלה, במדרשיה הנפלאים, בפרושיה הרבים ונשכיל להבין ולדעת כי ההסתר שבמגלה מגלה לנו דרך חיים של יהודי.

מה היא אותה דרך חיים?!

יהודי - ליחד שמו יתברך בעולם ולא יכרע ולא ישתחוה לשום דבר שאינו ביסוד יחוד שמו של הקדוש ברוך הוא.

גליון 672
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

להעמיד הצדיק הזה דיינו

פעם הלכו רבי אליעזר בן הורקנוס ורבי יהושע בן חנניה לרומי, באו למקום אחד אצל יהודי אחד, מכל מאכל שהביא לפניהם הלך תחילה לחדר אחד, ואח"כ הביא לפניהם המאכל, חשדו שמביא את המאכל לפני ע"ז והם אוכלים זבחי מתים, שאלו אותו למה הוא עושה כן? השיב להם שיש לו אב זקן והוא נדר נדר שלא יצא מן החדר עד שיראה חכמי ישראל, אמרו לו שיאמרו לאביו שיבוא לפניהם, כשבא שאלו אותו למה נדרת הנדר? אמר להם אבקשם שתתפללו על בני שאין לו בנים שיוליד, אמר רבי אליעזר לרבי יהושע שהיה בקיא בכישוף, ראה מה תעשה להסיר הכישוף, כי חשד שכישפו את היהודי, אמר רבי יהושע שיביאו לו זרע פשתן, הביאו לו, הוא זרע את הזרעים על גבי לוח, וצמח מיד פשתן, התחיל לתלוש הפשתן עד שהוציא מכשפה אחת בשערה, אמר לה שתתיר כישוף שעשתה, אמרה שאיננה רוצה להתיר, אמר לה שאם לא תתיר או ימסור אותה למלכות, אמרה שאינה יכולה להתיר, לפי שזרקה את הכישוף לים, גזר רבי יהושע על שר הים ופלטו ליבשה. התפללו עליו שיוליד בן, נולד רבי יהודה בן בתירה, אמרו אילו לא עלינו אלא להעמיד הצדיק הזה דיינו.

(ירושלמי סנהדרין ז' - יג)

לע"נ הגה"ק
רבי יוסף חיים זוננפעלד זיע"א
ב"ר אברהם שלמה
נלב"ע י"ט אדר תרצ"ב
תנצב"ה

פרשת השבוע

ונתנו איש כופר נפשו (ל' י"ב)

מסופר על הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זיע"א, ששמו יצא להתילה גם בשל רוחב לבו ורוב מעשי צדקתו שנעשו בהתלהבות קודש. עוד בימי עלומיו בראשית ישיבתו בטשערנוביל, למד מדרכי חותנו זקנו הרה"ק רבי אהרן מטשערנוביל זיע"א, ואף הוא החל להתעניין בגורלם של עניי המקום. על אף שקידתו בתורה, נענה לכל עני ומר נפש בממון ובעצה, עמד לימין כל נצרך וחיזר על פתחי נדיבי העיר והחסידים שבאו להסתופף בצל רבי אהרן. וקיבץ כספים לטובת הנצרכים הגלויים והנסתרים. פעם סיפר רבינו להרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זיע"א, שפעם אמר לו הרה"ק רבי אהרן הבה ואלמדך כיצד לגבות צדקה, ואמר לו בזה הלשון: שתקח בכוח כמה שאתה יכול, ומדוע, לפי שכתוב בתורה "ונתנו" (שמות יב) ומפרש שם בעל הטורים אם תקראנו למפרע יהיה ג"כ ונתנו, לומר לך כל מה שהאדם נותן לצדקה, יחזור אליו ולא יחסר לו

בשביל זה כלום, וביאור הענין הוא כך הנותן צדקה יש לו נגיעה ואינו רואה אלא מה שנותן עבשיו, ומה שיתנו לו חזרה אינו רואה מחמת הנגיעה, אך לך אין נגיעה, ולכן קח בכוח מפני שברור לך הדבר שיתנו לו בחזרה.

זה יתנו (ל' י"ג)

מסופר על רב אחד שביקר פעם את הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא זיע"א, ונתגלגלה השיחה ביניהם על המצב החומרי של היהודים, והרב שאל את רבי מרדכי'לה מה לעשות עם העולם? בני ישראל צריכים פרנסה והדור הולך הלך וחסר, והפרנסה לקויה מאוד. השיבו הצדיק אין עצה אלא לעשות תשובה, כי תחת כסא הכבוד יש אוצר גדול של כסף, והראיה ממחצית השקל כמו שנאמר במדרש תנחומא (כי תשא סימן ט' ט') אמר רבי מאיר כמין מטבע של אש הוציא הקב"ה מתחת כסא הכבוד והראהו למשה, ואמר לו "זה יתנו" כזה יתנו, ועל התשובה הרי אמרו בגמרא (מסכת יומא דף פ"א א') גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, וכשכבר יהיו אצל כסא הכבוד יוכלו בנקל לקחת גם מהכסף של האוצר הגנוז שם.

זמני השבת

זמני כניסת השבת

ירושלים: 5:11 ת"א: 5:26

פרשת כי תשא

זמני יציאת השבת

ירושלים: 6:24 ת"א: 6:26 ר"ת: 7:01

אולי יהודי אשר יומו תקף עליו הזיל על ידו דמעות

ליומא דהילולא של רבה של ירושלים ת"ו (י"ט אדר)

הרה"ק רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א

סיפור זה התרחש בירושלים של מעלה לפני מאה שנה ויותר, מאירקה שטיינר הרוקח היה יהודי מוכר בירושלים, רבות מן הישישות בירושלים היו מזכירות את שמו בסילודין, כאשר אינן שוכחות להצמיד לו את התואר 'פרופ' מדיציני'. ולא היה כל פלא בכך, בגלל המחסור ברופאים ובעטיין של המחלות שהשתוללו בירושלים של הימים ההם, שנות תר"ס תר"צ, ניתן היה לקנות בקלות תואר זה, על ידי האבקות והמשחות שהעניק מאירקה למשפחות וילדיהן ביד רחבה, תמורת פרוטות שחוקות.

מי היה מאירקה זה? למעשה לא היה לו כל שיג ושיח בהרכבת תרופות וקל וחומר ברפואה, אלא מאי, מוצאו היה מקיוב שברוסיה, ועל פי חוקי המדינה שם, הוכרח ללמוד בילדותו בבית הספר הנכרי, ומתוך כך ידע את השפה הרוסית על בוריה. בהגיעו עם ביתו לירושלים, התחיל מבקר בספריה הרוסית שהוקמה אז מחוץ לחומה, שאל שם כמה ספרי רפואה זולים על המחלות המצויות, נזלת האף, דלקת עיניים ואזניים, טחורים ונקבי שיניים, תרגמם לאידיש שפת אם, והדפיסם בעלונים, נשי ירושלים שתו את דבריו בצמא, ובכך קנה לו את הדוקטורט ואת הפרופסוריה גם יחד, וביסס לו פרנסה קטנה.

מאירקה הגיע לירושלים יחיד מכל בית אביו ברוסיה, אשר ידעו כל ימיהם חולי ומחסור, הגאון רבי אברהם יעקב בורכוב בעמח"ס 'חבל יעקב', שהיה רב ברוסיה ועלה בשנים ההן לירושלים, היה מספר כי משפחה זו נענשה, מכיון שזקנם עסק בקבלה מעשית, בחכמת הפרצוף וכדומה לשם פרנסה, ולא היה ראוי לכך. אחד מגדולי החסידות שלח להזהירו על ענין זה, וכיון שלא שעה לדבריו נענשו הוא וכל משפחתו.

גם על מאירקה עצמו עברה כוס התרעלה. עשרה ילדים. נולדו לו בירושלים, איתרע מזלו ומתוך עיסוקיו הרפואיים, פגע פעם באברך ירושלמי חשוב בר אבהן ובר אוריין, והלה

בצר לו, הוריד דמעות עשר חמות, ומאז החלה מדת הדין פוגעת במשפחתו של הרוקח, וגם הוא עצמו נשתתקה ידו, עד ששוב לא היה מסוגל לתרגם את ספרי הרפואה הרוסיים, ולא הצליח להמשיך ולהוציא את עלונו המדיציני. מאירקה התחיל להבין שדבר שמיימי קורה פה, הוא פשפש במעשיו, הרבה בתעניות ובצדקה, וחזר בתשובה מתוך חרטה על העבר וקבלה על העתיד, אך ללא הועיל, הישועה לא הגיעה אליו. או אז החל רץ לחכמי וצדיקי ירושלים ואין פותר,

רק אחרי כשלש שנים של יסורי איוב אשר פקדו אותו ואת משפחתו, רמז לו אחד מחכמי עיר הקודש את סיבת מקור צרותיו, היה זה מי שהיה אחר כך רבה של ירושלים הרה"ק רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א, אשר לבו הטהור נמס בקרבו למראה צרותיו של הרוקח המדומה, מי יודע, סח לו פעם רבי חיים, אילו עיניים הורידו על ידך דמעות. רבי חיים המשיך לפרש לו, חז"ל אמרו 'שערי דמעות לא ננעלו' גם תשובה ומעשים טובים אינם מכפרים על עבירות שבין אדם לחברו עד שירצה את חברו.

מאירקה שיסוריו הספיקו להפכו לאדם רציני, עד שגם הקפטן שלו, הלבוש הירושלמי שהיה לובשו תמיד בתליה ולא תליה על כתפיו, היה חופת בו עתה את כל גופו, וחגור באבנטו כחסידיים ואנשי מעשה, שמע את דברי הרב בכפיפת ראש ובנמיכות קומה, ואילו רבי חיים שם ידו על כתפו ומנסה לנחמו: איתא בספרים הקדושים שבין אדם לחברו אין הקב"ה ממתין לאדם עד לאחר מותו, והוא משלם על כך בעולם הזה. אולי ייזכר רבי מאירקה, מנמיך רבי חיים את קולו, אם פגע פעם במישהו, אולי יהודי אשר יומו תקף עליו הזיל על ידו דמעות, ורבי חיים מסיים את דבריו בגניחה ארוכה, 'ויצילנו מן השעות הרעות'.

כמוכה הלם נזכר הרוקח בצערו של האברך לפני כשלש שנים, שבור ורצוצן סיפר לרב כל אותו מעשה, ורבי חיים האיץ בו לילך מיד לביתו של האברך ולרצותו. כחץ מקשת רץ מאירקה לביתו של האברך, כאשר רבי חיים קורא אחריו, מאירקה, אמנם איחרת הרבה, אבל טוב מאוחר מלא כלום.

משל ונמשל

עת רצון בעת סעודת מלוה דמלכה

בסעודת מלוה דמלכה יכולים לפעול ישועות על בני ישראל יותר מסעודות שבתות וימים טובים. והמשל על זה משל הרה"ק רבי אלעזר מליזענסק ב"ר אלימלך (יומא דהילולא כ"א אדר) זיע"א:

משל למדינה אחת שהיתה סובלת מהמס הכבד שהטיל עליהם המלך. פעם אחת הגיעה אליהם ידיעה כי המלך בכבודו ובעצמו יבא לשכון במדינתם לכמה ימים, בהגיע יום הגיע המלך, לבשו כולם בגדי חג ויצאו לקראת המלך בשמחה, בתופים ובמחולות, וכל הימים שהמלך ישב איתם, עשו לכבודו סעודות גדולות ושמחו על הזכות הגדולה שנפלה בחלקם. ביום שהמלך ביקש לנסוע ולהיפרד מהם, נתקבצו כל אנשי המדינה ונפלו לפני רגלי המלך ויאמרו: אדוננו המלך, אמנם כי כל הימים ששכנת בתוכנו היינו שמחים מאד על הכבוד הרב שנפל בחלקינו, ולא הודענו לך את צרת נפשנו, כי לא רצינו להדאיב את ביקורו של המלך ולהכאיב את הוד מלכותו. אבל כעת לפני נסיעת המלך, מוכרחים אנו לגלות למעלת כבודו, כי כשל כוחנו בעקבות רוב המיסים אשר העמסת עלינו, ומבקשים להקל מעלינו את עולו הקשה. דבריהם מצאו חן בעיני המלך וימלא את בקשתם בחפץ לב.

הנמשל: כן אנחנו בני ישראל, כאשר איש ישראל סובל מדאגות עול הפרנסה ועול הגלות, ועם כל זאת כאשר יגיע יום שבת קודש, לובש בגדי כבוד, ומכבד שבת מלכתא בתפילות ובלימוד תורה, ובשלוש סעודות בשירות ותשבחות, ואין מעלה על שפתיו שום בקשה אישית, כאשר אסרו חז"ל לשאול צרכיו בשבת. אבל בהגיע סעודת מלוה מלכה, אז האיש המשכיל יכול לבוא לפני המלך, לשפוך את נפשו ולבקש את בקשתו, ואז בודאי השם יתברך ימלא כל משאלות לבנו לטובה.

רך לבב ושפל ברך היה האברך, והוא סלח לו על אתר, מאירקה גם הציע לאברך שיקבל ממנו סכום כספי גדול כפיצוי על הצער אשר גרם לו, (עלוניו הרפואיים ותרופותיו הכניסו למאירקה כל השנים כספים רבים) אך האברך סירב לקבלם, דבר אחד ביקש האברך ממאירקה, אלא יעלה דבר זה על הכתב, למען ידעו הדורות הבאים כמה חמור הוא צערו של יהודי, ומה גדול כוחן של עשר דמעות.

כשבועיים עברו, ומאירקה רץ שוב לבתי מחסה לביתו של רבי חיים אך הפעם בשורה של שמחה היתה עמו, אמנם הוא איחר את המועד כפי שאמר לו הרב, אך עוד הספיק להציל דבר מה. לשמע דבריו של מאירקה, אמר לו רבי חיים. חייב אתה תודה להשי"ת, על שהדריכנו בדרך הישר כדי להוציאך מן המיצר ברגע האחרון ממש, הרב פתח מיד את מגירת שולחנו, קרע דף מתוך פנקסו, טבל את קסתו בדיו ורשם לרוקח סדר הודיה להשי"ת על חסדיו, והרי פתקתו של רבי יוסף חיים זוננפלד מילה במילה:

ינדור נדר לה', שילמוד מס' כריתות, ויתחיל מיד ללמוד אם אפשר לו, ואם לאו ינדור בזה"ל: הריני נודר אם יזכני הרופא הנאמן שיהא דעתי ומחשבתי צלולה, אלמוד מסכת כריתות, וגם יפריש קרבן תודה, היינו מעות שוייו של כבש או גדי, ויחלק אותו מיד לעניים בני תורה, ויאמר פרשת תודה ומשנת תודה ואיזהו מקומן ויהי רצון... ויכתוב אותו היום שנעשה לו נס, ויקבל עליו ועל זרעו בכל שנת ושנה שיעשה יו"ט באותו היום, ואסיים בכל טוב וברפואה שלמה ויחדש ה' את נעוריו בבריאות הנפש ובבריאות הגוף אמן.

הפעם היה כנראה בידי הרוקח המדומה מרשם תרופות מקורי, מאירקה שטיינר קיבל עליו את הדין באהבה.

צ'ין אדם לחברו

איזו תועלת צמחה לך מהליכתך

לגלות

מסופר על הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א (יומא דהילולא כ"א אדר) ששב פעם לביתו לאחר זמן רב של שהות בגלות בעיירות שונות שכן זו היתה דרכו בעבודת הקודש. כשעמד הרבי במבוא העיר, שמע שני אנשים אומרים איש לרעהו, הילד אלעזר חולה מסוכן הוא מצבו כבי רע. נענה השני ונאנת. לר' אלימלך היה בן בשם אלעזר וחשב שמדברים הם אודות בנו ונבהל מאד. התחיל ללכת במהירות רבה לכוון ביתו, כשכולו דאגה וחרדה לילד, תוך כדי הליכה, פגש אנשים נוספים מבני עירו, והתברר לו כי אלעזר החולה אינו בנו, כי אם בנו של הבלק המקומי. נחה מעט דעתו של ר' אלימלך, אבל מיד התנוצצו בקרבו רגשות חרטה ובושה, והתחיל להתאונן ולנוף בעצמו, איזו תועלת צמחה לך מהליכתך לגלות במשך זמן כה רב, אם עדיין קיים אצלך הבדל, בין בנך לבין בן של יהודי אחר? על כן החליט החליט מיד לשוב שנית לגלות.

חסד בגופו

מסופר על הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל (מראשי ישיבת טשיבין), שאחד התלמידים בישיבה נסע לשבת לביתו בבני ברק, כשהגיע הביתה הבחין שהשאיר את המטריה באולם חתונות בירושלים, התקשר אותו בחור לטלפון הציבורי בישיבה, ור' אברהם ראש הישיבה שעבר סמוך למקום, ניגש והרים את הטלפון המצלצל. הבחור שהיה חדש בישיבה

לא זיהה את קולו של ר' אברהם, וביקש ממנו לחפש את אחד מחבריו לחדר. כעבור מספר דקות חזר ר' אברהם ואמר: "לא מצאתי אף אחד מהם, במה אוכל לעזור?" הבחור מעבר לקו עדיין לא הבחין שהוא מדבר עם ראש הישיבה, ביקש ממנו שימסור לאחד מחבריו כי הוא שכח את המטריה שלו באולם פלוני בירושלים, ואודה לו אם יוכל להביאה משם. ביום שישי נקש רבי אברהם על דלת ביתו של אותו בחור ובידו המטריה, הבחור נשאר לעמוד על מקומו המום מבלי יכולת להגיב. הוא הופתע לגלות ולהיווכח, שראש הישיבה שלו לא חשב פעמיים, פשוט הלך לאולם, מצא את המטריה והביא אותה איתו לבני ברק.

מביר טובה גם לחסד שגמלו

עם אחרים

מעשה ביהודי אחד שהיה שרוי בערה ושהה במדינת הים הרה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א (יומא דהילולא כ' אדר) טיפל ממכון שבתו בעיה"ק ירושלים ת"ו בכל עניניו הן הממוניים והן הטכניים והיה רבינו מטלפן באופן שוטף לאכסנייתו שבחול פעם אחת התקשר הגאון וענתה בעלת האכסניא ואמר מדבר שלמה זלמן אויערבאך אמרה מיד סליחה בעל הבית איננו אמר לה רבינו לא מחפש את בעל הבית כוונתי אליך ברצוני להודות לך על כל מה שהינך עושה בשביל האורח שלכם עד כדי כך היתה מידת הכרת הטוב בלבו של עריק נשגב זה הכיר לה טובה כגמולה הטוב עם היהודי הזה שמתאכסן בביתה.

הילולא דעדקא

שבת קודש ט"ו אדר

הרה"ק רבי אברהם אבלי אב"ד קאליש ב"ר חיים הלוי (מג"א - תמ"ג)

הרה"ק רבי זאב וואלף מוויטומיר (אור המאיר - תק"ס)

הרה"ק רבי יוסף מפיטסבורג ב"ר ישכר בער (תשכ"ו)

יום ראשון ט"ז אדר

הרה"ק רבי אלעזר מנחם מענדל ב"ר משה מלעלוב (תרמ"ג)

הרה"ק רבי שמעון סופר אב"ד קראקא ב"ר משה (תרמ"ג)

הרה"ק רבי פינחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי ("פני מנחם" מגור - תשנ"ו)

יום שני י"ז אדר

הרה"ק רבי אברהם מפראגהביטש ב"ר שלום שכנא (אחיו של הרה"ק מרוזין - תקע"ו)

יום שלישי י"ח אדר

הרה"ק רבי חנוך העניך מאלכסנדר ב"ר פינחס (תר"ל)

יום רביעי י"ט אדר

הרה"ק רבי דוד ב"ר צבי אלימלך מדינוב (צמח דוד - תרל"ד)

הרה"ק רבי יעקב שמשון ב"ר חיים מקאסוב (תר"מ)

הרה"ק רבי אברהם מפאריסאב ב"ר יהושע אשר מפאריסאב (תרע"ב)

הרה"ק רבי מאיר יחיאל הלוי מאוסטרובצה ב"ר אברהם יצחק (תרפ"ח)

הרה"ק רבי יוסף חיים ב"ר אברהם שלמה זוננפעלד (תרצ"ב)

יום חמישי כ' אדר

הרה"ק רבי יואל ב"ר שמואל (הב"ח - ה"א ת')

הרה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך ב"ר חיים יהודה לייב (תשנ"ה)

יום שישי כ"א אדר

הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק ב"ר אליעזר ליפמן (תקמ"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילא הכהן רביטבין שליט"א
מחבר: "בם אני אודך" רפרטס יוסף הדרש" על המעשים.

חוקות הגויים (א')

(א) מה שאין אנו נוהגים להתפלל בזקיפת ידיים למעלה, כמו שנהגו אבותינו מעולם, נראה הטעם משום חוקות עכו"ם. (שו"ת באר שבע, סימן ע"ד)

(ב) מה שנהגים לכרוע על הברכיים בתפילות של יום הכיפורים, אין זוה חשש איסור דבחוקותיהם לא תלכו. (שו"ת שמש צדקה, או"ח סימן כ"ד)

(ג) במדינות שנהגים העכו"ם להתפלל דווקא בגילוי הראש, אם עבר אחד והתפלל כמותם בלא כיסוי הראש, עבר אלאו דבחוקותיהם לא תלכו, וצריך לחזור ולהתפלל, ואפילו התפלל כן בשוגג. (שו"ת אגרות משה, או"ח ח"ד, סימן מ', אות י"ד)

(ד) הישיבה בבית הכנסת בלא כיסוי הראש, הוא איסור גמור, כיון דהוא מחוקות העכו"ם. (ספר פחד יצחק, ערך פרוקא). וזה מלבד האיסור שכתב בשו"ע או"ח סימן צ"א סעיף ג'. ע"ש.

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"צ הרה"ק

רבי אלימלך מליזענסק זיע"א

ב"ר אליעזר ליפמן זיע"א

נלב"ע כ"א אדר תנצב"ה

דבר התורה שלי לשילחון השבת

מעלת השבת

"ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתתי תשמרו כי אות היא ביני וביניכם לדרכיכם לדעת כי אני יי מקדשכם".

מבאר המדרש: מהו "לדעת כי אני יי מקדשכם"? אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש לתנה לישראל, לך והודיעם.

יש להתבונן, מה ההודעה המיוחדת בשבת יותר משאר מצוות, שעליה מצוה הקדוש ברוך הוא את משה להודיע את ישראל?

כדי לבאר זאת נקדים את המעשה על רבי שמעלקה מניקלשבורג, זכר צדיק לברכה, שהיה מפלג במעשה הצדקה שלו, ולא היה עניי ששכב מביתו ריקם. פעם אחת נכנס לביתו עניי מרוד, ולא היה לרב בביתו אפילו פרוטה אחת. והנה לפתע נזכר שיש בידו גביע יקר השמור לפסח, לא הסס הרבה והחליט למסרו לעניי. העניי לקח מידי את הגביע בשמחה והלך.

אשתו של הצדיק שמה לבה למה שעשה, והרימה קול צעקה שגביע זה הוא מכסף טהור ושניו כ"ה זהובים, מחיר יקר מדי בשביל לתנו לצדקה. כששמע

זאת הצדיק, החל רודף אחר אותו עניי כדי להעמידו על טעותו. כשראה העניי את הצדיק רודף אחריו, פחד שמא חוזר הוא בו, והתחיל לברח. צעק לו רבי שמעלקה, איני מתכונן לקחת ממך את הגביע, אלא להודיעך את ערכו שהוא מכסף טהור, ושניו עשרים וחמשה זהובים, שלא תטעה למכרו בפרוטות.

באותה שבת דרש רבי שמעלקה בבית הכנסת, ואמר שעל ידי מעשה זה הבין את המדרש הנזכר: משה רבנו היה צריך להודיע את ישראל שיש כאן מתנה טובה, שידעו לנצל את השבת, כדי להתעלות בתורה ויראת שמים. וזאת הודיעם משה, שלא יבזבזו את השבת

לריק בשיחות בטלות וסתם טיולים, אלא ינצלו את המתנה הטובה כפי ערכה. (פניני הפרשה)

שבת שלום ומברך!

זמירות לשבת

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, ולמדה את בני ישראל. תורה הקדושה. התחנני בבקשה, פני הצור נערי בקדשה: **קמאה לך נפשי**, כמה לך כשרי, בארץ ציה ועדך בלי מום. בן בקדש חיותך לראות עוף ובבדך: שוורח:

אכינו מלכנו, חננו ועננו, אין כנו מעשים. עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו: **כשעה** שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש ומשמע לישראל ואומרי: עמים הגיע זמן נאלחכם ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שוורח:

ושמך א-להים באפרים וכמנשה. וברך ה' וישמרה, ואר ה' פניו אליך ויחנך. ישא יי פניו אליך וישם לך שלום: **א-להים צ-באות** שוב נא הבט משמים וראה ופקד נפן זאת, וכנה אשר נמעת וימנך ועל בן אמונתה לך: **המלך הנא** אתי מכל רע וברך את הנערים. ונקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויזחק. וידעו לרב בקרב הארץ:

קול ברמה נשמע, נהי כבי תמרוקים רחל, מכבה על-בניה, מאנה להנחם על-בניה, כי איננו. כה אמר ה', מגיע קולך מכבי, ועיניך, מרמעה: כי יש שכן לפעלתך נאם ה', ושוב מארץ אויב. ויש-תקוה לאחריה, נאם ה', ושוב בני, להגבולם: **תפלה**, לפני כי נעמך, ולפני ה' ישפך שיחו. ה', שמעה תפלת, וישועתי אליך תבוא. אל תסתר פניך, מפני כיום צר לי:

מכניס רחמים הכניסו רחמינו לפני בעל הרחמים משמיע תפלה השמיעו תפלתנו לפני שומע תפלה משמיע צעקה השמיעו צעקתנו לפני שומע צעקה. מכניס רחמים הכניסו רחמינו לפני מלך מלכות ברמעות. השתדלו ותרבו תחנה ובקשה לפני מלך א-רם וגשאו:

ממקום מלכנו תופיע, ותבוא עלינו כי מחכים אנחנו לך. מתי המלך בצינו, בקרב מבינו לעולם ועד תשכון, תתגדל ותתקדש ברך וירשלים עירך לדור ודור ולענני נצחם. ועיני תראנו מלכותך בדבר האמור בשירי עך. על ידי דור משה צדק:

הצלחה ברוחניות
ובגשמיות
לביתא וגביראל יושיע
ומשפחתם הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת נתנאל יעקב
וגליה בלוקה הי"ו
והבנות אוריה ויסכה הי"ו
ולע"נ אליהו בלוקה
בן חנה ז"ל

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

בזשלי מאידים

ואני מתחיל
כבר היום!!!

אני יודע מה עלי לעשות! מהיום, אני לא
קומר! בכל יום אקח לעצמי שיעורים, בין
עשר לשנים עשרה, אסגר את העסק
ואלך ללמד בבית המדרש!!!

ומספר רגעים מאחר יותר...

לא מעביר אותי קצת כלום...
אני לא חושב על העבודה ולא
על שום דבר אחר! רק תורה!!!

תנו רגלן ---

הו... איזו מתיקות! כבר שנים
שלא למדתי קר, בנחת...

ואכן, בשעה עשר...

זהו!!! אני הולך ללמוד!!!
אני חייב לך דאג לעתיד
שלי... עם מה אגיע
לשמים? עם גלילי בדרך???

זמירות לשבת

רמס, נא ה' א-לחט על ישראל
עמך, ועל ירושלים עירך, ועל
ציון משכן כבודך, ועל מלכות
בית דוד משיחך, ועל הבית
הגדול והקדוש:

כאיל תערג על אפיקי מים,
כן נפשי תערג אליך א-לחט.
צמאה נפשי, לא-להים
לא-ל-ח, מתי אבוא, ואראה,
פני א-לחט:

חמוד על מעשיך, וחשמה
במעשיך, ויאמרו לך חוסדך,
בצדקך עמוסדך. תקדש ארון,
על כל מעשיך, כי מקדשיך,
בקרובתך קדשת, נאה לקדוש,
פאר מקדושים:

אין ערוך לך ה' א-לחט בעולם
הזה, ואין זולתך מלבנו, לחי
העולם הבא. אפס בלתיך גואלנו
לימות המשיח, ואין דומה לך
מושיענו לתחת המים:

ו-ה אכסר נעם שבת המתאמת ומתאחדת בסגולתך.
משך נעם וראתך לעם מבקשי רצונך. קדשם בקדשת השבת
המתאחדת בתורתך. פתח להם נעם ורצון לפתוח שערי רצונך:
תהיה הנה שמור שומרי ומצפים שבת קדשך. כאיל תערג על
אפיקי מים בן נפשם תערג לקבל נעם שבת המתאחדת בשם
קדשך. הצל מאחרי לפרש מן השבת לבלתי תהיה סגור מהם.
ששה ימים המקבלים קדשה משבת קדשך. ומהר לבם באמת
ובאמונה לעבדך:

ויהיו רחוקי מתגוללים על עם קדשך. להשקות צמאי הסדך
מנחם היוצא מעדן. לעשר את ישראל בתפארת המפארים אותך
(ביום שבת) על ידי שבת קדשך. כל ששה ימים להנחילים נהלת
ועקב בחיךך:

השבת נעם הנשמות. ותשכיעי ענן הרוחות. ועדן הנפשות.
להתעורר באהבתך וראתך. שבת קדש נפשי חולת אהבתך.
שבת קדש נפשות ישראל בצל כנפך יחסיו. ורצון מרשן בידך:

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת והצלחת
רחל גיבלי הי"ד
בת ימימה ז"ל
אסתר ירון הי"ד בת חנה ז"ל
בתוך שאר חולי
ישראל

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת
ג'קי ושמרת טורג'ון
ולדיהם הי"ד

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

משכן שילה

תקציר: לאחר שתושבי העירה חזו ב"תחית המתים" הם מחליטים לנצל את הזמן וללכת מיד לבית המדרש וללמד לעלוי נשמת הגפטרם. בשעת הבקר לאחר שחרית, אחד מתושבי העירה מהרהר מתי יצליח סוף סוף לקבוע עתים לתורה.

ובשעה שמים עשורה...

ומספר רגעים לאחר מכן...

הנה, מיד אפתח את הדלת, וכל אחד יקבל
את מה שהוא צריך! מהסחורה הקשפבת
שישנה תמיד פחנות שלי!

אני פכר מחפה שעה...

ואני חצי שעה...

ולמחרת היום...

זמירות לשבת

אבא שבשמים, אומר לנו
אנכי אסתיר פני ביום
ההוא.
אבל רבי נחמן אומר:
ואפילו בהסתרת
שבתוך התסתרה גודאי גם
שם נמצא השם ותפריך.
גם מאחורי תרברים
הקשים העוברים עליך
אני עומד:

רבו העולמים ודעתי כי
הנני כדרך לבד בחקר ביד
היוצר. ואם גם אתאמין
בעצות ותחבולות וכל
יושבי תבל יעמדו לימיני
להושיעני ולהתקן נפשי.
מבצעני עוד ועודתך אין
עזרה וישועה:

שיר למעלות אשא עיני אל
הקדוש מאין ובא עזרי: עזרי
מעם ה' עשה שמים וארץ:
אל ותן למוט רגלך אל ינום
שמך: הנה לא ינום ולא
ישן שומר ישראל: ה' שמך
ה' צלך על יד ומימך: יומם
השמש לא יקבה וירח בלילה:
ה' ישמרך מכל רע ישמר את
נפשך: ה' ישמר צאתך ובואך
מעלת ועת עולם:

ארון עולם אשר מלך.
בשרם כל יציר נברא:
לעת נעשה כתפנו כל.
אוי מלך שמו נקרא:
ואתרי ככלות הכל.
לברו ימלך נורא:
והוא הנה והוא הנה.
והוא יתנה בתפארת:
והוא אתר ואין שני.
להמשיכו ולהתברכה:

כלי ראשית בלי תכלית.
ולו העו והמשנה:
כלי ערך בלי דמיון.
כלי שני ותמורה:
כלי חבור בלי פירוד.
גדול כח ונבחרת:
והוא א-ל ותי גואלי.
וצור חבלי ביום צרה:
והוא נסר ומנוס.
מנת כוסי ביום אקרא:

והוא רופא והוא מרפא.
והוא צופה והוא עזרה:
כידו אפקיר רוחי.
כעת אישן ואערה:
ועם רוחי גזיתי.
א-דני לי ולא אירא:
במקדשו תגל נפשי.
משיחני ישלח קהלה:
ואז נשיר בבית קדשי.
אמן אמן שם הנורא:

לרפואת והצלחת
דותן וחופית נווה
והילדות:
טליה, שירה, הודיה
הי"ו

לרפואת שלימה הגוף והנפש
למיכל בת שרה הי"ו
ויסוף יוסף בן שרה הי"ו

רפואת שלימה במהרה
לחנה בת שרה הי"ו

לרפואת
אורלי בת שרה הי"ו

לרפואת
נחמיה אגדי
בן שרה הי"ו

משכן
שילה

הרי
דודא וישעיהו דעניני
האסמיר סביא

הרי
ש"סמה אסמ"ס
יאסיר סמ"ס - מרדכי

הרי
מתן מאיר וסמ"ס
סמ"ס סמ"ס - מרדכי

הרי
מתן בוקרוב
סמ"ס וסמ"ס

הרי
משה דאנינו
סמ"ס סמ"ס - מרדכי

הרי
קלמן קלויזס שפירא
האסמיר סביא

הרי
יעקב בוסקילה
סמ"ס סמ"ס - מרדכי

ועקת האנוסים
לא נותנת לי מנוח!

עוד אגרת מאנוסים
הורצים לחזור לכור מחצבתם...
לשוב לקהלות בלב שלום...

וכי מה נתן לעשות?
הרי אין לנו בית
דין סמוכים...

הרי כתב מורנו הרמב"ם, שאם יעמדו
כל חכמי ארץ ישראל ויבחרו אדם
בראשם - הוא יוכל לחפש את הסמיכה
וההדמנות נמצאת בידים שלנו!

נכון הדבר! ובראשנו
נעמיד את רבי יעקב בידך,
שהוא ראש חכמי ישראל
בארץ ישראל כיום...

ומיד אחר כך נעמיד בית דין,
שיעמיד עוד בתי דין בארץ
ובחרין לארץ, וכך נוכל להחזיר
את נשמות כל האנוסים בחזרה
לקהלות, נקים מכל חטא ועון...

שידורים חסידיים

והיה בעין שותף על פני
מים אשר פריזו יתן בעתו
ועלה לא יבול, וכל אשר
יעשה וצליח.
והיו למשפחה שאסוף
ורחקו כל מבצעך וישיש
עליך אלסוף כמשוש חתן
על בלה.

והביאותים אל הר קרשי
ועלמתיים בבית תפלה
ועלמתיים וזבתיים לרצון על
מוקחי כי בתי בית תפלה
יקרא לכל העמים.
והיה ביום ההוא ותקע
בשופר גדול וכאו האבדים
בארץ אשור והנהגים
בארץ מצרים והשתחויו לה'
בחר הקדש בירושלים.

ובכן צדיקים וראו
וישמחו וישרים יעלו
והסידים ברנה וגילו.
ובכן תן כבוד לעמך תפלה
ליראד ותקנה טובה לדורשיך
ופתחון פה למיחלים לה, שמחה
לארץך ששון לעירך וצמיחת קרן
לדור עבדך ועריכת נר לבן ישי
משיחך במתרה בימינו.
והאר צנינו בתורתך, ונדב לבנו
במצותיך, ונתן לבבנו לאהבת
וליראה את שםך, ולא נבוש ולא
נבלם ולא נשכל לעולם ועד.

ואני ברב חסדך אבוא ביתך
אשתחות אל תיכף קרשך
ביראתך, מה טובו אהליך יעקב
משכנתיך ישראל.
ואני נתתי לך שכם אחר על
אחריך אשר לקחת מיד האמרי
בחרבי ובקשתי.
ואתה קרוש וישב תהלות
ישראל.
ובא לציון גואל ולשבי פשע
ביעקב נאם ה'.
ובאו האבדים בארץ אשור
והנהגים בארץ מצרים,
והשתחויו לה' בחר חסדך
בירושלים.

ואשר וחקדש בקדשה של
מעלה, ועל ידי זה ישפע שפע
רב בכל העולמות ולתקן את
נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו
מכל סיג פגם, ולשחרנו
ולקדשנו בקדשתך העליונה,
אמן סלה.
ואמר ביום ההוא הנה אלסינו
זה קוינו לו וישענו זה ה' קוינו
לו נגילה ונשמחה בישועתו.
ואנחנו עמך וצאן מרעיתך
נודה לך לעולם לדור ודור נספר
תהלתך.

לעילוי נשמות
שלום ציון כהן
בן שרה ז"ל
נלב"ע י"א טבת
התשע"ט
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ליליאן סיבובי
בת רבקה ז"ל
נלב"ע י' תשרי ה'תשפ"ה
תנצב"ה

תקציר: משפחת האגוסים ממקרת לעזב את ספרד. הם תוהים אם יש להם דרך תשובה לחזור ליהדות ולמחק את עונותיהם כאגוסים. רב הקהלה המקומית מציע שיקבלו מלקות לכפרתם, אך בהעדר בית דין לא נתן לבצע זאת. אב המשפחה חושש לנפשו.

המשורר יבוא בע"ה

שירים חסידים

והרקתי לכם ברכה עד בלי די.
ושהר לבנו לעבדך באמת.
וידע כל פעול כי אתה פעלתו
וזכין כל יצור כי אתה יצרתו
וואמר כל אשר נשמה באפו
ה' אלקי ישראל מלך. מלך
מלך מלך - ה' אלקי ישראל
מלך. מלך מלך מלך -
ומלכותו בכל משלה.
וידעו כי אתה שמך ה' לבדך

עליון על כל הארץ.
והתן לך האלקים מלך השמים
ומשמני הארץ ורב דגן ותירש.
ולירושלים עירך ברחמים
תשוב. ותשכן בתוכה כאשר
דברת. ובנה אותה בקרוב
במינו כגון עולם. וכסא דוד
עבדך מתרה לתוכה תבין.
ונשגב ה' לבדו ביום ההוא.
ויותר יעקב לבדו ויאבק איש
עמו עד עלות השחר.

ופרוני ה' ישכון וכאז ציון
ברנה.
וקו' ה' יחליפו כח ועלו
אכר כנשרים, ירוצו ולא
ייעצו ולא יזכו ולא ייעפו.
וקרב פזונו מבין הגוים
ונפוצותינו כנס מירכתי
ארץ.
ושמחת בחגך... ותוית אך
שמת.
ושננתם לבניך ודברת כם
בשבתך בביתך ובכלתך
בדרך ובשכרך ובקומך.

ותן כנו יצר טוב, לעבדך
כאמת וביראת ובאהבה.
זכרני נא ותקני נא אך הפעם
הזה הא-להים, ואנקמה נקם
אחת משתי עיני מפלשתים.
הזק ומלא משאלותינו.
אמיין יעשה בקשתנו. והוא
ישלח במשה ירינו. ברכה
והצלחה.
חמא על מעשיך, ותשמח
במעשיך, ויאמרו לך חוסיד,

בצדק עמוסיד.
תקדש ארון על כל
מעשיך. כי מקדישך
בקדשתך קדשת, נאה
לקדוש פאר מקדושים.
חן וזמן נתן להם שלא
ישנו את תפקידם, פועל
אמת שפעלתו אמת,
וללבנה אמר שתתחדש.
טוב לי תורת פיר
מאלפי זהב וכסף.

לעילוי נשמת
דלי בת דוד ותמרה ז"ל
נלב"ע כ"ה טבת ה'תשפ"ב
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
משה אוריאל יצחקי ז"ל
בן אוסנת הי"ד
נלב"ע ט"ו ניסן ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שמוחה בת אברהם
עווד הלוי גמליאל ז"ל
נלב"ע י"ז אייר ה'תש"פ
תנצב"ה

בצל המגפה השחורה

שירים חסידים

קדש את שמך על מקדישי שמך, וקדש את שמך בעולמך, ובשועתך תרום ותגביה קרננו למעלה, והושיענו בקרוב למען שמך.

קדשנו במצותך ותן חלקנו בתורתך ושבענו מטובך ושמחנו בישועתך וסתר לבנו לעקבך באמת.

צוה רשעות ועקב. ציון הלא תשאלי לשלום אסירך. צמאה נפשו לאלקים לא-הי מתי אבוא ואראה פני אלקים.

קול צהלה ורנה. שפתינו אז תרננה. אנא ה' הושיעה נא. אנא ה' הצליחה נא.

ענבי הנפץ בענבי הנפץ, דבר נאה ומתקבל. עצו עצו וחסר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו א-ל. עשה שלום במרומוי הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו, ועל כל עמו ישראל, ואמרו אמן.

פתח שערי שמים לתפלתנו. פתחו שערים ונבא גוי צדיק שמר אמונים.

עוד אבינו ה'. עוד רשמע בערי יהודה ובהצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלל. קול מצהלות חתנים מוקפתם ונערים ממשחת נגנים. עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר. עו ותרר עורה ותשחק ליום אחרון. על ידי נגונים ומחיות כף מתמתקין כל הדינים. עם ישראל חי.

נעלה נעלה, נעלה נעלה, נעלה לבית המקדש ברננה, נעלה, ברננה, נשתתח. ברננה, נעלה, ברננה, נשתתח. נגיל ונשיש בואת התורה. סימן טוב ומוזל טוב יהא לנו ולכל ישראל. עברו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה.

לעילוי נשמת יצחק גולן בן שרה ז"ל נלב"ע י"ד אב ה'תשפ"ג תנצב"ה

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת דניאל אביטל בן חסידה ז"ל נלב"ע כ"א סיון ה'תשס"ד תנצב"ה

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת רחט שושן בת חביבה ז"ל נלב"ע י"ד טבת תנצב"ה

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

תקציר: מאניש ואשתו החדשה, שפרה, ממשיכים במסע הלילי אל עבר ביתם המסתורי. היא מאוד חוששת ובוכה. מאניש מבקש ממנה להפסיק לבכות כי אינו יכול לסבל בכי. הוא מוסיף שלא יפריע לה להתפלל כמה שתרצה. הם מתחילים להתקרב אל היעד.

שירים חסידיים

ש
שאו שערים ראשיכם
והנשאו פתחי עולם, ויבוא
מלך הכבוד.
שבחי ירושלים את ה'
הללי אלקיך ציון.
שהתנו וקומנו והגיענו
לזמן הזה.
שומר ישראל שמור
שארית ישראל.

ר
רחמנו דעני לעני ענינו.
רבי שמעון בן יוחאי אומר:
חס ושלום שתשתבח תורה
מישראל, כי לא תשכח
מפי דרעו.

שומרים הפקר לעירך כל
היום וכל הלילה.
שיר למעלות אשא עיני
אל התרים מאין יבא
עזרי.
שישו ושמחו בשמחת
תורה, והגו כבוד לתורה
כי טוב סגרת מכל
סגורה מפו ומפנינים
וקרה נגיל ונשיש בזאת
תתורה כי היא לנו עז
ואורה.

שמן תשמח רעים
האהובים בשמחה וצריך
כגן עדן מקדם.
שמוח את ירושלים
וגילו בה כל אהביה
שישו אתה משובש כל
המתאבלים עליה.
שמוח כבנין שלם כאור
פניך תבהיקם, וירון
מורשן ביהך ונחל עניך
תשקם.
שמוחנו ה' א-לוינו
כאלהיו הנביא עבדך,

ובמלכות בית דוד
משחק, במתרה יבוא
ווגל לבנו.
שמעתי שהיו אומרים
אשרי מי שקא לכאן
ותלמודו בידו.
ת
תורת אמת נתן לנו,
ברוך אשר בחר בנו.
תורת ה' תמונה משיבת
נפש, עדות ה' נאמנה
מחכימת פתח.
תחשב טוב וידה טוב.

לעילוי נשמת
ר' עמרם בן שטרית
בן תמוז'ל
נלב"ע טבת ה'תש"פ
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ר' אליעזר טויטו
בן רחל מסעודה ז"ל
נלב"ע ל' שבט
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
לאה טויטו ז"ל
בת אדל הי"ו
נלב"ע ט"ז ניסן ה'תשפ"ב
תנצב"ה

משכן
שילה

ובכן שמך יגדל,
בקרבת שמך,
המשלשים תמיד,
קרושהך.
דרך חברובים, אם שעה,
שית אנוש, קורא
ומתנון, ומילי, קרשהך;
הנה דך מילי, ודך,
ראות שבת, וזכרללים
אנו, לתפארתך;
אנא, אנא, אנא ה'
הושעה נא
אנא, אנא, אנא ה'
העליזה נא

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

המטבח יכולא בעת"ה

שִׁירֵי תִּמְנָה

A young girl with a joyful expression is depicted. She wears a tall, red, pointed hat with a yellow band. Her dress is orange with large, colorful polka dots in blue, green, and yellow. She is holding a woven basket filled with various flowers and a small red bottle. The background is a soft, light blue sky with a few yellow flowers visible at the top.

לרפואת
אורלי בת שרה הי"ו

מחבר סדרת הספרים "אחת שאלתי"

מאת הרב ארז חזני שליט"א
מחבר סדרת הספרים "אחת שאלתי"

דיון משפחתי

עם פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

משלוח מנות עם אקדח

שאלה: מעשה בראובן שהיה מסכסך מאד עם שמעון, וכדי להרגיזו ולאיים עליו, שלח לו משלוח מנות מהדר, מלא במטעמים ומגדנות, אלא שמעליהם הניח... אקדח! אמנם מדבר היה באקדח צעצוע, אך למראית עין הוא היה נראה כאמתי ומבהיל. לקנה האקדח השחיל בראובן פתק מגלגל, שעליו כתב דברי איבה ואיום והודיע לשמעון שהוא בסכנה, ה' יצילנו.

בראובן מסר את המשלוח לבתו, ובלי לספר לה אודות כונות הגדון שלו בשליחת המנות עם האקדח, הורה לבת ללכת לביתו של שמעון ולמסור לו את המשלוח. באמצע הדרך לביתו של שמעון, הבחינה הילדה באקדח שהונח במקוץ הסלסלה המהדרת. כאמור, הילדה לא ידעה מה עומד מאחורי שליחת המשלוח, והיא החלה להרהר בלבה: 'ממתי מכניסים אקדח מפיח את המשלוח מנות? זה ממש הורס את המשלוח הנאה... כנראה האקדח נכנס לכאן בטעות...' הילדה נטלה אפוא את האקדח (עם הפתק הסמוך בתוכו) והוציאה אותו ממשלוח המנות...

ובכן, משלוח המנות הגיע לידי שמעון ברב פאר והדר. הדבר הביא את שמעון להתרגשות עזה במיוחד. הוא הודה מקרב לב לילדה ופנה לבני ביתו בהתפעלות: "ראו, לא יאמן, בראובן שלח לי משלוח מנות מפארא! כנראה הוא רוצה לנחש מה יעשה קצת שמעון... אכן, הוא ממהר להכין משלוח מנות, מהדר ומפארא בהרבה מזה שקבל, והוא מצרף למשלוח מכתב התנצלות ופיוס מרגש ולבבי... סופו של הספור היה שעוד באותו היום, בסניעתא דשמאי של השגחה פרטית,

נח, מי רוצה לנחש מה יעשה קצת שמעון... אכן, הוא ממהר להכין משלוח מנות, מהדר ומפארא בהרבה מזה שקבל, והוא מצרף למשלוח מכתב התנצלות ופיוס מרגש ולבבי... סופו של הספור היה שעוד באותו היום, בסניעתא דשמאי של השגחה פרטית,

התפיסו השנים! פלאי פלאים.

והנה, בראובן התפלא מאד על משלוח המנות ששמעון ששלח לו. כל כך את שמעון, ולאחר ברור קצר נודע לו המעשה שעשתה בתו. ומה הספק המתעורר עכשיו אצל בראובן? הוא בא ושואל: האם יצאתי ידי חובת משלוח מנות במשלוח ששלחתי לשמעון, או שמא מאחר שהתכונתי להרגיזו ולהפחידו במשלוח עם האקדח, לא יצאתי ידי חובה?

תשובה: במצות משלוח מנות נאמרו שני טעמים: א. בספר "מנות הלוי" (מגילת אסתר ט, יט) כתב שהטעם הוא להרבות אהבה ואהבה, שלום ורעות (הפך מדברי המן, שאמר: "ישנו עם אחד מפזר ומפחד"). ב. ה"תרומת הדשן" (סי קיא) כתב שהטעם הוא כדי שיהא לכל אחד די ספוקו לקיים את סעדת הפורים.

והנה, אלו משלוח המנות היה מגיע עם האקדח, ברור שראובן לא היה יוצא ידי חובה, שכן במשלוח עם אקדח מאים לא הרבה השולח שלום ורעות, אלא להפך, וגם אין המנות שבמשלוח ראויות לסעדה, כי איך יערב על המקבל מאכלו כשהביאו לו במשלוח אקדח עם מכתב שכזה?...

אך במקרה שלפנינו, שהבת הפקחית הוציאה את האקדח, עדין יש לדון: האם מעתה יכול לצאת במשלוח זה או לא? ומסתבר שראובן יצא ידי חובה, משום שהתברר שמשלוח המנות ששלח פעל שלום ופיוס על ידי סניעתא דשמאי מפלאה, בכך שהחליטה לפתע הבת לאזור אמצע ולהסיר את האקדח שהניח אביה, ועל ידי זה קבל שמעון משלוח מנות מהדר מראובן והתפיס עמו. כשהצעתי את הדברים לפני גסי מרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל, הסכים עמי שמסתבר שראובן יצא ידי חובתו. **לסכום:** מסתבר שראובן יצא ידי חובת משלוח מנות.

שירים חסידים

ביותר, מה אהבתי תורתך כל היום היא שיתח. אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל חלשונות וקדשתנו במצוותיך וקדשתנו מלכנו לעבודתך ושקד הנורא והקדוש עלינו קראת. אתה תקום תרהם ציון כי עת לחננה כי בא מועד.

אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה. גילת רצת דיצה וחרוה אהבה ואהבה ושלום ורעות. אשרי העם שככה לו, אשרי העם שה' אלקיו. אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה, ועושה נחת רוח ליוצרו. אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה תבינים עליכם

אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים, ואומר "מקוה ישראל ה'", מה מקוה מטהר את השמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל. אנא עבדא דקדשא בריך הוא. ארין אשר תמיד עיני ה' א-להיך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה.

אין באלינו אין בארוננו, אין כמלכנו, אין כמושיענו. אין שום ואוש. איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק, חזק חזק ונתחזק. אל תירא ישראל. אלה המדה לבי, חוסה נא ואל תתעלם. א-ל אתה ואורך אלקי ארומםך. אם אין אני לו, מי לי. וכשאני לעצמי, מה אני. ואם לא עבשיו, אימתי.

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים לתפלתנו. אהללה אלקי ואשמחה בו, ואשימה תקותי בו. אהודנו בסוד עם קרובו, אלקי צורי אהבה בו. אור דרך לעצדיק וליושרי לב שמחה. אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לרחוק בנעם ה' ולבקר בחיכלו. איהו טוב ה'.

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים לתפלתנו. אהללה אלקי ואשמחה בו, ואשימה תקותי בו. אהודנו בסוד עם קרובו, אלקי צורי אהבה בו. אור דרך לעצדיק וליושרי לב שמחה. אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לרחוק בנעם ה' ולבקר בחיכלו. איהו טוב ה'.

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים לתפלתנו. אהללה אלקי ואשמחה בו, ואשימה תקותי בו. אהודנו בסוד עם קרובו, אלקי צורי אהבה בו. אור דרך לעצדיק וליושרי לב שמחה. אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לרחוק בנעם ה' ולבקר בחיכלו. איהו טוב ה'.

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים לתפלתנו. אהללה אלקי ואשמחה בו, ואשימה תקותי בו. אהודנו בסוד עם קרובו, אלקי צורי אהבה בו. אור דרך לעצדיק וליושרי לב שמחה. אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לרחוק בנעם ה' ולבקר בחיכלו. איהו טוב ה'.

לעילוי נשמת
אסתר סטמקער בת
כרמלה ז"ל
ששון סטמקער בן
אליזבת ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יקותיאל בן חיים יהודה
ז"ל
ראובן בן סאלם
גמליאל (גמלי) ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
צפריה מגיד ז"ל
בן עליה ז"ל
נב"ע י"ד ניסן
התשע"ח
תנצב"ה

משכן שילה

מחשבות לשונית

יאיר משה שחר נ"י
ת"ת 'משיח חיים ושלום'
אשקלון

"וראית את אחרי ופני לא יראו" (שמות לג, כג)

שני חברים רוצים לעקוב אחר המרחש בדירה מסוימת. הם ניגשים לדלת ומנסים להציץ מבעד לחורים הפתוחים.

האחד מהם גבוה, והשני נמוך. הנמוך מציץ מבעד לחור המנעול: **"ראיתו!" הוא שואל את חברו בפליאה, "אני רואה עט שכותב מעצמו על דף"**.

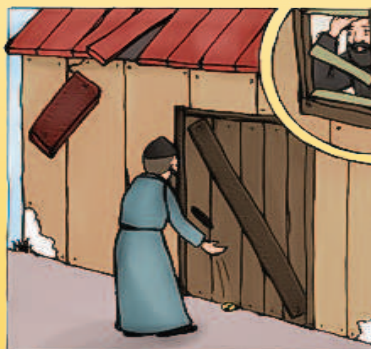
חבירו אמר: "שוטה שכמותך, הלא יש אדם המחזיק את העט והוא הכותב. אני מבין מהענין שבדלת ורואה את הכותב בעצמו".

הסביר הרה"ק **פנחס מנחם אלטר זצ"ל**, התשובה שענה הקב"ה למשה רבינו על בקשתו לדעת סודות מכבשונו של עולם: הבריאה כולה מושתתת על מהלכים שקשה לנו להבין.

כל תוכנית אלוהית מתמרסת על פני שנים ארוכות, לעיתים עוברים כמה גלגולים של אותה נשמה עד שמגיע הדבר לתיקונו. לעיתים נמצאים כל הקשורים לאותו תיקון יחד בעולם הזה, אך עדיין הם מפוזרים במדינות שונות וכל אחד משלים חלק בפאזל האנושי.

יהי רצון שזוהי תמיד לראות את החלק השלם מתוך חלקיקי המידע הפרוסים בפנינו.

ענת אורן

"נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים"
(ברכות מ"ג, ב')

"ולא תשא עליו הטא"

דבר הלכה:

אם ספר אדם דברי גנאי בפני האדם המדבר, דברים שמצערם ומבזים אותו (כפי שלמדנו בפעם שעברה שזהו "אונאת דברים") ונשתנו פני החבר על ידי שמיעת הגנאי, כלומר: שהמיקם או החורר עובר המספר על הלאו של "לא תשא עליו טא". מה פרוש לאו זה? זהו אזהרה שלא לביש שום יהודי! אפילו כשצריך להוכיח אותו, ואפילו כשאף אחד אינו שומע. ודאי ונדאי שאסור לבקשו כשאינו מוכיח אותו, או כשאחרים שומעים, שאז הבושה גדולה יותר.

שירי חיים

ספרי תמה תמימה ספרי נגיל בתימא
בת מלכים החקמה אן מקומך ספרי לי.
ענתה יונה סעודה לי בפלטרין עליה
ואני תוך לב אנה כפי עושה מעילי.
דלי יא צאה תיא דלי פאנא גביא
ואפאם אפאם לא תעיא אן טריק אפלי כלילי.
יא מסמא לב אלאלבאב ואפתחי יא צנה אלבאב
אן פ אלבאבאן אטיאב דא ברום דא שקה תאלי.
הרשות באמת נתונה לך שלומת ההתנה
אל יסיתך צר ממנה בת ואי ישיג גבולי.

בחר מבחר מקומות היכלי שן הפנימות
ועלי מתוך תהומות ושמה תמה לקולי.
נעלה הר העברים נשכבה יחד חברים
מכלי מנע בשירים שם וייטב לך וגם לי.
עין פרי הרר כנני ועסיסי שם וייני
קבלי מתוך ימיני כום אשר נמנע בחר לי.
מבאר שבע צאי לך ונחתי נישור ושלך
וחכמי בני בשלך מימין אל תשמאלי.
רחצי טוהר הסירי עת עלות שער חצרי
קדשי את העשירי גם תני תלה ואכלי.
מערנים המתוקים תלקי שדש תלקים
זה בזה המה ארוקים סוד מבסה הוא ופלי.

חום א-לתי ממעונך על תבצלת שרונך
יעבר עלי רצונך כאשר עבר רצונך.
שכנני מזונו כי לך רבי ועיני
העולמים עוני יעמוד בני ובניך.
דוד מחה אויב מעקש כי לנגדי הוא למוקש
ועדי מתי אבקש אותך עמי ואיך.
את קרובי מקרובים גם סביבך שביבים
דר כנפני הקרובים הפרושים על ארונך.
ידך תנחה פזורים בעבור חסר נעורים
העברתני לזרים ואני כנת ימיך.
גרעה קרן מעני בעבור שמך וי
נאלי לנאל חמוני רום והשקף ממעונך.

לעילוי נשמת יוסף כבתי בן חיים ז"ל
נלב"ע - כ"ח כסליו ה'תשפ"ח

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת משה אשטוקר בן מרים ז"ל
נלב"ע - ה' טבת ה'תשפ"ה

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת יצחק ז"ל בן נועה כוכבה הי"ו

משכן שילה

שני דברים
שמוציאים אותי מדעתי:
האחד, כשאני פותח את הפקק
של הקולה ואין צליל של גזים.
והשני, כשאני פותח את
הקרטון של החלב
ויש צליל כזה.

לבני
ובנות
עד 12

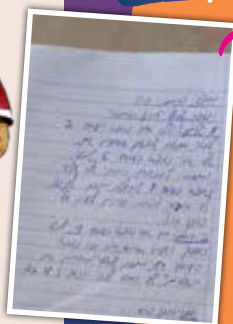
מִצְוַת 6 הַהֲדָלִים

פרשת השבוע שלנו מתארת את מעשה העגל,
בואו נראה אתכם מוצאים את כל ההבדלים בתמונה!

הילד שענה נכון על החידות
וזכה בפרס הוא:
יונתן פרסר
מבני ברק

- מצרכים:**
- 20 ביסקויטים
 - ממרח שוקולד
 - (חלבי או פרווה)
 - סקריות צבעוניות
 - לקשט (לא חובה)

הנה התשובות
המקסימיות ששלח לנו
הילד הצדיק יונתן
פרסר - והוא גם זכה
בפרס! רוצים גם אתם
לזכות? שלחו לנו
את התשובות שלכם
ותכנסו להגרלה!

סגר את החנויות בשבת - וגלה סוד להצלחה

שלום לכם ילדים מתוקים!

אתם יודעים מה זה להיות שתפיש? כמו
כשאתם משחקים יחד במשחק או עובדים ביחד
על פרויקט בבית הספר. היום אני רוצה לספר
לכם ספור מדהים על שתפות מיוחדת במינה!
היה היה יהודי עשיר מאמריקה, שהיו לו הרבה
חנויות גדולות. על פניו הכל היה נראה מצוין -
חנויות ופות, הרבה לקוחות... אבל בלב שלו הוא
היה מאוד מדאג. למה? כי למרות שהיו לו הרבה
חנויות, הוא היה חיב המון כסף לאנשים אחרים.
יום אחד הוא הגיע לרב מרדכי אליהו זצ"ל, עם
דמעות בעיניים. "כבוד הרב", הוא אמר, "אני לא
יודע מה לעשות. החנויות שלי פתוחות גם בשבת
כי אני מפחד להפסיד כסף, אבל בכל זאת אני
בצרות גדולות!"
מה אתם הייתם עושים במקום הרב? איך
הייתם עוזרים ליהודי הזה?
אני אספר לכם מה הרב עשה: הרב חשב רגע,
ואז שלף מהכיס שטר כסף קטן ואמר: "בוא נהיה
שתפים בעסק שלך!"

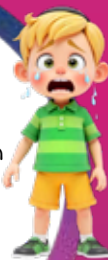
ניתן להשיג את ספרי הבדיחות "כל יום פורים" עם משלוח עד
הבית 052-4770297, להאזנה למאות שיעורים לילדים, פרשת
שבוע וסיפורי צדיקים חפשי: "מאיר גואטה - מתוקים מדבש"

מראין:

"ספר לי בבקשה,
מהו החלשות שלך?"
אני: "חסר מוטיבציה!"
מראין: "אתה יכול
לפרט יותר?"
אני: "אין לי כוח..."

לקחתי
את הקטן שלי
בן החמש לעבודה.
אחרי כמה דקות במשרד -
הוא פרץ בכי. כלם התאספו
סביבו בדאגה. שאלתי:
"מה קרה?"
והוא בדמעות: "אבא... איפה
כל הילדנים שאתה תמיד
מספר שעובדים אתך?"

שנים האשמתי את
מייבש הכביסה
שהבגדים שלי מתכווצים.
היום גיליתי
שבכלל המקרר
אשם...

רב וכמר מתנגשים
בתאונת דרכים קשה
בכביש החור.

למרבה המזל, שניהם יוצאים בשלום.
הכמר כועס על הרב בגלל נהיגתו הפרועה,
אך הרב מרגיע אותו ומציע לחגג את הנס
עם בקבוק ויסקי שהיה ברכבו.
הכמר מסכים ושותה ראשון לגימיה גדולה.
הכמר: "נו, מה אתה, שותה גם?"
הרב: "לא תודה, אני מעדיף
לחכות למשטרה..."

ילדים עם המגזין

פסוק מההפטרה

תנו פסוק:
יש לכם רציון מה הציור מהאז? שלחו לנו תגובות

פתרון לחידה משבוע שעבר: "יחמל שאול והעם על אגג
ועל מיטב הצאן והבקר והמשנים ועל הכרים ועל כל הטוב
ולא אבו החרימם וכל המלאכה נמבזה ונמס אתה החרימו"

יום
דיים

את הסיפור המלא ניתן להשיג בתנויות הספרים המובחרות

מצטלמים
עם המגזין

פורים בא!

ואתו שמחה רבה

אתם מצטלמים עם המגזין
והתחפשת, או עם משלוח המנותשולחים לנו את התמונה למייל
MAG@tv2000.co.ilונכנסים להגרלה על
פרסים יקרי ערך
מתוקים מוסף אופיה כית תש"א - פורים תש"פ

המאבחרון של חני / חני פרי

אצבעות
ביסקוויטים ושוקולד

מתכונים שילדים יכולים להכין לבד

אפן ההכנה:

מניחים בתחתית תבנית אינגליש קיק 5 ביסקוויטים כך שיכסו את התחתית.
מורחים מעליהם שכבה אחידה של ממרח שוקולד.
מניחים שכבה נוספת של ביסקוויטים מעל הקרם, וממשיכים לסדר לסרגון עוד
4 שכבות של ביסקוויטים ושוקולד (כשהשכבה העליונה היא שוקולד).
מפזרים סכריות צבעוניות לקשוט, עוטפים בגילון נצמד או בניר כסף ומניחים
במקפיא ל-3 שעות לפחות.
מחלצים מהתבנית, מניחים על קרש חתוך וחותרים בזירות לחתיכות בגודל
של אצבע. שומרים בקפסה אטומה במקפיא. בתאבון!

אֵלֶּזְנֹת

מִתְּחֵלָה - מִרְיָה הַמַּעֲלָה

לְעֵלְמֵנוּ עֵבֶת

כֶּסֶד, עֲלִיוֹן רַפִּי

מִיר גֶּאֱלֵד מִיט וִילְכֶּעֶר' [-הַשְׁמַחָה שְׁלֵהָם שׁוּה אֶצְלִי זֶהָב וְכֶסֶף]. בְּפֹרִים תִּשְׁלֹא רָאָה יְלָדִים מְחַפְּשִׁים, נֶעְנָה וְאָמַר לְאֶחָד הָאֲבָרְכִים שְׁזָקְנוּ ה'אֲמָרִי נָעִם' זִיע"א הִיָּה מְקַפֵּיד שְׁלֹא לִמְנַע הַתְּחַפְּשׁוֹת בְּכָל אֲפֹן שִׁיָּהִיָּה, וְכֵן אָמַר בְּשֵׁם ה'עֲטֹרֶת יְשׁוּעָה' מְדַזְיָקוֹב זִיע"א שְׁלֹא הִרְשָׁה לְהַפְסִיק אֶת הַמִּתְחַפְּשִׁים בְּפֹרִים, לְפִי שְׁאָמַר דָּאס אִיז אוֹיף מַסְטָרָא דְקִדְשָׁה ('נוֹהַג כִּצְאָן יוֹסֵף מִנְהַגֵּי וִיזְנִיץ' פֹּרִים עִמ' שִׁלֵּב).

לְמַעַן לֹא יִשְׁאָרוּ עִם הַתְּחַפְּשׁוֹת כָּל הַשָּׁנָה

בְּפֹרִים תִּשְׁ"ד בְּמִשְׁתָּה הִיָּין, אָמַר הָרַב הַקְדוֹשׁ מִסַּאטְמָאָר זִיע"א טַעַם לְפִי הַמַּצֵּב עַל מִנְהַגֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְהַתְּחַפְּשׁ וּלְשִׁנוֹת בְּגִדֵּיהֶם בְּיוֹם הַפֹּרִים. כִּי בִימֵי הַמֶּן הִרְשָׁע, כְּמוֹ בְּזִמְנֵנוּ אֲנִי [שְׁהִיָּה אִז בַּעַת מְלַחְמַת הָעוֹלָם וְהַחֲרָבָה הָאִים], כְּאֲשֶׁר גָּזַר הַמֶּן לְהַשְׁמִיד לְהַרְג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים, הַתְּחַפְּשׁוֹת הָרַבָּה מִיִּשְׂרָאֵל בְּבִגְדֵי עֲכוּ"ם כְּדִי לְמַלֵּט אֶת נַפְשָׁם. אָמֵן עָלֵינוּ לְהִרְאוֹת וּלְגַלּוֹת דַּעְתָּנוּ כִּי אֵף אִם הִתְקַרַּח יֶאֱלָצֵנוּ לְהַתְּחַפְּשׁ וּלְשִׁנוֹת הַמְּלַבּוּשִׁים, אֲנִי עוֹשִׂים זֹאת רַק בְּאִנּוּס וְאִין בְּרָצוֹנֵנוּ לְהִשָּׂאָר בְּמַלְבוּשֵׁי עֲכוּ"ם, וּמִיד כְּאֲשֶׁר תַּחֲלֹף הַסַּפָּנָה נִסִּיר הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים מֵעָלֵינוּ וְנִתְּכַסֶּה בְּבִגְדֵי יְהוּדִים כְּמִקְדָּם. וְכִדִּי לְהוֹרוֹת עַל כֶּף, מִתְּחַפְּשִׁים בְּפֹרִים וּמִשְׁנִים מְלַבּוּשֵׁיהֶם, לְהוֹרוֹת שְׁזָהוּ רַק דְּבַר מְחַפְּשׁ, אֲבָל לֹא נִשְׂאָר עִם זֶה לְצִמְתוֹת. וְסִים רַבָּנוּ, אֲנִי חוֹשֵׁשׁ פֶּן יַעֲרֹב לְבִנֵּי יִשְׂרָאֵל לְהִשָּׂאָר בְּמַלְבוּשֵׁי נְכָרִים גַּם אַחֲרֵי כֵן.

(סִפֵּר סִפִּיר וִיהוּלֹם - לְהַרְבֵּה הַגָּאוֹן רַבִּי מִנְחֵם מִנְדֵּל פּוֹמֶרֶנֶץ שִׁלִּיט"א)

בְּפֹרִים לְאֶלְכֶסְנֶדֶר. קוֹל גְּבוּהָ וְצִלּוֹל הִיָּה לוֹ, וְהוּא הַתְּכַפֵּד בְּקִרְיָאֵת הַמְּגִלָּה בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל הַרְה"ק ה'יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל' זִיע"א. בְּמִשְׁךְ כָּל יוֹם הַפֹּרִים לֹא נָח אֵף לְרַגְעַ כָּל כְּלוֹ נִתְּנוּ בַּעֲבוּדַת הַקְדָּשׁ שֶׁל שְׁמַחַת הַפֹּרִים. הוּא הִיָּה מִתְּחַפֵּשׁ בְּתַחפּוּשׁוֹת שׁוֹנוֹת וּמִשְׁנוֹת וּמִשְׁנָה אֶת טַעְמוֹ וּמִשְׁמַח אֶת הַקֶּהֱל בְּאִמְרוֹתָיו וּפְתִגְמָיו. בַּעַת עֲרִיכַת הַשְּׁלָחַן הִיָּה מְגִיעַ ר' יִרְחֵמְיָאֵל לְשִׁיאוֹ, כְּאֲשֶׁר הִיָּה שָׂר אֶת הַזֶּמֶר 'שׁוֹשְׁנַת יַעֲקֹב' בְּשֵׁשׁ שְׁפוֹת, תוֹךְ שְׁהוּא מִתְּרַגֵּם וְחוֹרֵז חֲרוּזִים מְלֵאֵי תִכּוֹן וְשְׁמַחָה לְהִנָּאֶתֶם שֶׁל הַצִּדִּיק וְכָל הַקֶּהֱל. פַּעַם נִכְנַס אֶל הַשְּׁלָחַן כְּשֶׁהוּא מְחַפֵּשׁ לְדִיִּיטֵשׁ אֲשַׁכְנִיז לְבוּשׁ בְּחִלְפָה קִצְרָה וּמְכַנְסִים מְגֻהָצִים. לְרִאשׁוֹ כּוֹבֵעַ מְחֻדָּד וְנוֹצָה צַבְעוֹנִית תְּחוּבָה בּוֹ. וְכֵן נִגַּשׁ אֶל ה'יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל' וְשָׁאֵל בְּרִמְיָנִית רְהוּטָה: הָעַר רַאבִּינֶעֶר, כְּבוֹד הָרַבִּי, כִּיצַד אֲנִי מוֹצֵא חֵן בְּעֵינֶיךָ? וְהוֹסִיף לוֹמַר: הַתְּדַעְנוּ מִי אֲנִי? אָמֵן נִרְאָה אֲנִי כְּדִיִּיטֵשׁ אֵף בְּגִלְגוּלֵי הָרִאשׁוֹן הִיָּיתִי אֶרְפֶּכְשֵׁד בְּנוֹ שֶׁל שָׁם. וּמַהִיכֵן יֵשׁ לִי נוֹצָה מִפֶּאֶרֶת כָּל כֶּף? כִּי בְּהִיוֹתִי בְּתַבַּת נֹחַ מִרְטָתִי נוֹצָה זֹו מֵאֶחָד הַטּוֹסִים שְׁהִיָּי בְּהַבָּה וּשְׁמַתִּי אוֹתָהּ לְמַשְׁמֶרֶת כְּכוֹבֵעִי. ה'יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל' הִעֲלָה חִיוֶךְ עַל שְׁפָתָיו, הָרִי בְּפִרוּשׁ נִכְתֵּב בְּתוֹרָה כִּי אֶרְפֶּכְשֵׁד נוֹלַד שְׁנַתִּים אַחֵר מִמְּבּוֹל ('תּוֹלְדוֹת הַיִּשְׁמַח יִשְׂרָאֵל' ח"ב עִמּוֹד תַּקְכֻּט).

לֹא לְמַנַּע לְהַתְּחַפֵּשׁ

פַּעַם אַחַת כְּשֶׁהִבְחִין הַרְה"ק ה'אֲמָרִי חִיִּים' מוֹיִזְנִיץ זִיע"א בְּיָלָדִים מְחַפְּשִׁים, הַתְּבַטָּא בְּפָנָיו אֶחָד הָאֲבָרְכִים בְּצַחוֹת, אֶפְלוֹ אִם תְּתַחַפֵּשׁ ל'עֲרִלִיכֶעֶר יוֹד' לֹא אָמַנְעַ בַּעֲדָהּ. וְכְאֲשֶׁר רָאָה בְּפֹרִים יְלָד מְחַפֵּשׁ, אָמַר, 'זִיִּיעַר שְׁמַחָה אִיז וְעוֹרֵד בִּי

מִשַּׁל הַבַּעַשׁ"ט בְּסוֹד הַתְּחַפְּשׁוֹת

יֵשׁ מִשַּׁל נוֹרָא מְרַבֵּנוּ אוֹר שְׁבַעַת הַיָּמִים הַבַּעַל שָׁם טוֹב הַקְדוֹשׁ זִיע"א וְתַלְמִידוֹ הַגָּדוֹל הַמְּגִיד הַקְדוֹשׁ מְמַעֲזְרִיטֵשׁ זִיע"א, בַּעֲנִין הַתְּלַבְּשׁוֹת הָעוֹלָמוֹת וִירִידָתָן מְלַמְעָלָה, דְּהִנֵּה כְּשֶׁאֲדָם מִתְּחַפֵּשׁ בְּפֹרִים וְעוֹלָה עַל הַשְּׁלָחַן וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי דְבָרִים, וּמִשְׁמַח אֶת הַקֶּהֱל בְּשְׁמַחָה שֶׁל מַצּוּה, כָּלִם יוֹצֵאִים מִמֶּשׁ מִהַכְּלִים, וְהַשְׁמַחָה הַגָּדוֹלָה בְּיוֹתֵר הִיא כְּשֶׁאֲוֹתוֹ אָדָם גָּמַר לְקַדֵּשׁ וּמוֹרִיד אֶת הַמַּסַּכָּה מִמֶּנּוּ, כָּלִם רּוֹאִים מִי הִיָּה הָאִישׁ שֶׁהַתְּחַפֵּשׁ, וּמִמֶּשׁ קוֹשֶׁה לְהֶאֱמִין, וְכִי פְלוֹנִי זֶה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כֶּף לַעֲלוֹת עַל הַשְּׁלָחַן וְכו', זֶה הִיָּה הוּא, כָּלִם צוֹחֲקִים וְשִׁמְחִים.

וְהַנִּמְשָׁל הוּא, שְׁהַרְבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם כְּבִיכּוֹל הַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ וּמִסְתַּתֵּר בְּלְבוּשִׁים וּמִנְהִיג אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְיּוֹבֵא יוֹם וְהַרְבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם יוֹרִיד אֶת הַלְבוּשִׁים 'וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה אֶלְקֵינוּ זֶה קוֹיָנוּ לוֹ וְיִוְשִׁיעֵנוּ, זֶה ה' קוֹיָנוּ לוֹ', וְכָלִם יִרְאוּ מִי הִיָּה בְּתוֹךְ הַהִסְתָּר בְּבַחֲנִית 'וְאֲנִי הַסְתָּר אֶסְתִּיר' בְּתוֹךְ הַהִסְתָּר יֵשׁ אֶת הָאֲנִכִּי וְזֶה הַסּוֹד שֶׁמִּתְּחַפְּשִׁים בְּפֹרִים, שְׁהַעוֹלָמוֹת מְחַפְּשִׁים, וְהַרְבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם כְּבִיכּוֹל מְחַפֵּשׁ. וְזֶה כְּדִבְרֵי הַרְה"ק ה'חִדּוּשֵׁי הָרִי"ם' זִיע"א שְׁבַעַת שְׁהַרְג אַחֲשׁוּרוֹשׁ אֶת וְשִׁתִּי וְנִכְנַס אֶחָד לְבֵית הַמְּדָרֵשׁ לְסַפֵּר שְׁהַמְלֹךְ הָרַג אֶת הַמֶּלֶכָה, תִּכְף הַשְּׁלִיכּוֹ אוֹתוֹ מִבֵּית הַמְּדָרֵשׁ בְּטַעֲנָה שְׁהוּא מְדַבֵּר דְּבָרֵי חֲלִין גְּמוּרִים בְּתוֹךְ בֵּית הַמְּדָרֵשׁ, אֵף לְבִסּוּף נִתְבָּרַר שְׁמָזָה נִתְגַּלְגַּל הֵנֶס. כְּמוֹ כֵן יְהִיָּה לַעֲתִיד לְבּוֹא קֵדָם בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ הַתְּחִלַּת הֵנֶס יְהִיָּה בְּכָל מִינֵי תַחפּוּשׁוֹת וְהַסְתָּרוֹת ('זִכְרוֹן בַּסִּפֵּר' עִמ' צו).

אֶרְפֶּכְשֵׁד וְנוֹצָה הַטּוֹס מִתְּבַת נֹחַ בְּכָל שָׁנָה הִיָּה ר' יִרְחֵמְיָאֵל קִינּוֹבֶעֶר מְגִיעַ

חִידוֹן אֵלֶּזְנֹת - נוּשָׂא פִּרְסִים מִהוּ הַחֲפֶץ שֶׁמִּשְׁמַד בְּפִרְשָׁה זֹו בְּאַרְבַּע דְּרָכִים שׁוֹנוֹת, וּמַהוּ?

פִּתְרוֹן הַחִידָה - פִּרְשַׁת וִישַׁלָּה:

1. אַחֲרֵי שֶׁה' אִישׁ' הָאֵל מוֹכֵר מִשְׁנֵה אֶת שְׁמוֹ שֶׁל יַעֲקֹב לְיִשְׂרָאֵל, יַעֲקֹב שׁוֹאֵל אוֹתוֹ לְשִׁמוֹ וְהוּא אִישׁ' עֹנֶה בְּשִׁמְלָה 'לְמָה זֶה תִּשְׁאֵל לְשִׁמִּי' (בְּרִאשִׁית ל"ב).
2. אַחֲרֵי שֶׁיַּעֲקֹב מוֹכִיחַ אֶת שְׁמֵעוֹן וְלֹי עַל הָרִיגַת הָעֵיז שִׁבְסֵם, הֵם עוֹשִׂים בְּשִׁמְלָה 'הַכּוֹנֶה יַעֲשֶׂה אֶת אַחֲוָתָהּ' (בְּרִאשִׁית ל"ד).

שֵׁם הַזּוֹכָה בְּסִידוֹר מִתִּיבַת מִנְחָה מְעַרֵּב בְּהוּצַאת "עוֹז וְהִדֵּר":

פִּרְשַׁת וִישַׁלָּה:
מִשְׁפ' וְלִצֵּר מֵאֲשֻׁדוֹד.

פִּתְרוֹן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוֹכָה, יִפְרֹסְמוּ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

הַפּוֹתֵרִים נִכּוֹנָה יִכְנִסוּ לְהַגְלֵלָה אִי"ה
עַל סִידוֹר מִתִּיבַת מִנְחָה מְעַרֵּב בְּהוּצַאת "עוֹז וְהִדֵּר".
אֶת הַפְּתוּרוֹנוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוּחַ אֵלֵינוּ עַד לְיוֹם שֶׁנִּי

לְמַסְפֵּר פֶּקֶס: 077-470-26-81
אוּ לְמִיָּל: magdenot@gmail.com

נֹא לְכַתּוֹב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּקָה וְטוֹלְפוֹן.
בְּרִאשׁ הַדּוּף לְצִיין "עוֹבֵר חִידוֹן לְנוֹעֵר".

לא נבפיק את השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ה. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ש.א. הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

למה חג פורים חוגגים יומיים ולא יום אחד?

יהודי חכם יצא בפורים בשעות הצהריים לרחבת איצקוביץ כדי להפנות לעוברים ושבים שאלה קשה: למה עושים פורים שני ימים בי"ד ובט"ו, הרי פורים על שם הפור ופור היה רק אחד?

להלן רק חלק מהתשובות:

כל התשובות נמצאות בחוברת הבדיחות 'לחג פורים' במחיר מצחיק 7 ₪

ענה מנהל מגבית בת"ת מפורסם: ביום אחד אי אפשר להספיק את כל המגבית.

אברך אחד, נראה פונביצ'ר ענה: איפה יומיים? בזמני היה פורים כמעט כל תחילת זמן.

אחד, מתחזה לראש ישיבה, ענה: עושים עוד פעם פורים למקרה שייפסלו בביקורת את פורים הראשון.

אחר ענה: כנראה שבפור הראשון לא היתה הכרעה, אז עשו פור נוסף.

אחד עם כיפה יחי אדוננו ענה: למה אתם עושים בעיות? הרי זה נהוג כבר מימי האדמור הזקן.

אחד ענה: עושים יום אחד. השני זה מצי'נג.

צ'למר אחד ענה בשאלה: נו, זה הדבר היחיד שבבני ברק עושים הפוך מירושלים?.....

מילתא דבדיחותא

1. מדוע אומרים 'קדיש' אחרי קריאת כל המגילות - שיר השירים, רות וקוהלת - ואילו אחרי קריאת מגילת אסתר אין אומרים 'קדיש'? כי המן לא השאיר אחריו 'קדיש'.....

2. איפה מזכירים את המילה פורים בתפילת שחרית? בקורבנות: - פורים הנשרפים.....

3. ילד של קמצן, בא לאבא שלו ומבקש כסף לקנות תחפושת האבא שואל אותו: למה אתה רוצה להתחפש הילד עונה בחיוך: "לשוטר" האבא הקמצן אומר לו: "אל תדאג עד פורים תקבל" הגיע פורים האבא מביא לילד אקדח ופיקות. הילד אומר לאבא: "איפה הכובע והחולצה". אבא אומר לו: "אתה שוטר סמוי....."

חוברת הבדיחות הרגע הזה במחיר מצחיק 5 ₪ בלבד כעת גם למכירה!

נשארו בודדים!

מחוברת הבדיחות

'לחג פורים'

עם הרבה הוספות משנה שעברה

20 עמודים

מעל ל- 120 בדיחות

במחיר מצחיק: 7 ₪ בלבד!

במוקד המרכזי: רחוב

הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב'

עוד פרטים:

0534-135-183

4. אחד אומר בזכות המן יש לנו כסף אומר לו חברו אל תפרגן להמן עוד חודש יבוא פרעה ויקח הכל בשביל פסח.....

5. שאלה: איך אוכלים אזני המן הרי אזניו הם מבשר וכתוב: "וימלא המן חמה" וחמאה הוא מחלב, ואם כן בשר בחלב ביחד הוא טריפה ואיך אוכלים אותם יחד? תשובה: שהמן לא היה בשר אלא דג, שכתוב "ויהי בימי אחשוורוש", שאחשוורוש היה בים משום שהיה דג, וכתוב: ויסר המלך את טבעתו ויתנה להמן האגגי" שהמלך נתן את טבעתו להמן, וטבעו היה דג ולפי זה אף המן היה דג, ולפי הרמ"א מותר לאכול דג בחלב.....

6. מניין שלהמן קראו: מאיר וייס?

שאחשוורוש קורא לו - {מהר} מאיר, קח את הלבוש ואת הסוס.....

ולגבי שם המשפחה? הרי כשתלו את הבנים שלו קראו לכל אחד בשמו: פרשנדתא וייס, אסתפתא וייס....

7. טוב המן אחד על העץ משני המנים ביד.....

8. הנס הגדול ביותר במגילה: ר' אייזל חריף היה נוהג לומר שזה שאישה יכולה לשמור על סודה: אין אסתר מגדת את עמה ואת מולדתה" זהו הנס הגדול ביותר במגילת אסתר יש אמרו שזה שפרסי גוי הידוע בקמצנותו עושה סעודה הוא הנס הגדול ביותר, ויש אומרים שזה שפרסי נתן 10 אלפים ככר כסף הוא הנס הגדול ועוד יותר גדול הנס שהפרסי השני לא לקח ויש אשר הרחיקו לכת ואמרו: אם מדברים על פרשת הכסף, ואף חבר כנסת ממדינת ישראל אינו מואשם בה, הוא בלי ספק הנס העצום ביותר במגילה....

כל הבדיחות מתוך חוברת הבדיחות לחג פורים במחיר מיוחד ומצחיק 7 ש"ח בלבד! עם הרבה הוספות משנה שעברה.

9. למה המן נקרא המן הרשע למרות שהיו עוד המון רשעים כפרעה טיטוס ועוד והם לא נקראים הרשע - משום שהוא רצה להרוג את כל היהודים בפורים שהוא היום הכי שמח בשנה ומכאן רשעותו.....

10. בכולל שלי אוספים מתנות מהאביונים לראש הכולל.....

11. בלילה ההוא נדדה שנת המלך. רק לדמיין מה היה קורה אילו בזמן אחשוורוש היו כדורי שינה.

12. עם הארץ אחד שאל את חברו: משה רבנו כידוע נולד ביום ז' באדר, אם כן יוצא שיום הברית מילה שלו חל בי"ד באדר שהוא פורים, והשאלה היא במה התחילו אז, אם במגילה או בברית? חברו ה"גאון" עיין, יגע ומצא, ענה ואמר לו: העיר גושן מסתמא היא מוקפת חומה מימות יהושוע בן נון, ואם כן אין מקום כלל לשאלתך, כי שם קורים את המגילה בט"ו ולא בי"ד.....

13. ניגש אלי מישו והראה לי תעודה שהוא אביון מהודר. אמרתי לו שאני לא סומך על ההכשר הזה.....

14. נדבן אחד שאשתו קמצנית, הזמין פעם אחת קבוצת עניים לסעודת פורים. ראו הם שהאישה מגישה לבני הבית רבע עוף לכל אחד, ואילו להם העניים – רבע עוף לארבעה אנשים. מיד קם אחד מהם וקרא: רבותי, קומו ונתפלל מנחה! אמר לו בעל הבית: מה אתה ממחר, הלוא טרם אכלנו והשעה היא רק רבע לאחת?! השיב לו העני בחיוך: אצלך בצלחת רבע לאחד אבל אצלנו רבע לארבע.....

15. מנין שאחשוורוש אהב לישון? שנאמר (א,יד) והקרוב אליו כר שינה.....

16. מישו ניסה להתרים אותי לשיבת 'שיא השטייגען והברען' אמרתי לו: איך זה שאני לא מכיר אותך, אני ר"מ שם.....

17. רציתי להתחפש לחות'י, אבל אמא שלי אמרה שיהיה לי יותר מידי חם עם הסמרטוטים על הראש.....

18. למה נקרא שמו של המן המן הרשע? כי הוא ניסה להרוס ליהודים את החג הכי שמח - את חג הפורים....

מילתא דבדיחותא

19. מה הבדל בין המן לבין סאדם חוסין? את המן נצחנו ואחרי זה לבשנו מסכות.. אבל את סאדם חוסין קודם כל לבשנו מסכות אחרי זה נצחנו!.....
20. למה לושתי המלכה קראו ושתי? כי היא היתה פותחת את ארון ואומרת את זה לבשתי.. ולבשתי.. ולבשתי.. ולבשתי.....
21. נודע למערכת העלון שמשמח את ככל העולם. מה באמת היה במשתה של אחשורוש המלך מה שהפרתמים לא מוכנים לספר בשום אופן חור כרפס-כרפס עם חורים, אחוז בחבלי בוץ-אחוז בחבלים של בוץ, וארגמן- שהיה אפשר ליהרג מזה, על רצפת- הכל נפל שם על הרצפה, ושש ודר וסוחרת- אפילו הלויין של 'דר וסוחרת' היו שם.....
22. מדוע נקרא שמו המן הרשע? אם משום שרצה להשמיד להרוג ולאבד, הרבה היו כמותו, אלא הטעם משום שכשביקש המן להשמיד ולהרוג היה לו לעשות את זה בתשעה באב יום המוכן לפורענות, ולא בפורים. אלא ודאי רשע היה והתכוון לבלבל שמחתם של ישראל.....

מתנה מושלמת לחג פורים ולמשלוח מנות!

ספר הבדיחות במחיר מצחיק 50 ₪
ולרגל חג פורים - קניתם = קיבלתם!

קניתם 2 ספרים	קיבלתם	חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 3 או הרגע הזה.
קניתם 3 ספרים	קיבלתם	חוברת הבדיחות חלק 5 או חתן וכלה חלקים 1 ו- 2
קניתם 4 ספרים	קיבלתם	חוברת הבדיחות חלק 6 + חלק 5 + הרגע הזה
קניתם 5 ספרים	קיבלתם	חוברת הבדיחות חלק 6 + חלק 5 + חתן וכלה חלקים 1 ו- 2
קניתם 6 ספרים	קיבלתם	ספר נוסף במתנה + חוברת הבדיחות לחג פורים
קניתם את הכל	קיבלתם	חוברת הבדיחות הרגע הזה

ירושלמים? אתם מרוויחים יותר!

שימו לב: תושבי השכונות: סנהדריה, סנהדריה המורחבת, רמת אשכול, בר-אילן, גוש 80, עזרת תורה, שמואל הנביא, מעלות דפנה, גאולה, מקור ברוך, קרית צאנז, בעלזא, בית ישראל, מאה שערים, סרוצקין, רוממה, שיכון חב"ד, גני גאולה, זכרון משה, מוסררה, גבעת שאול, קרית משה.

אתם זכאים למשלוח חנינם תוך 72 שעות משעת ההזמנה.

אז... למה אתם מחכים התקשרו ל- 0534-135-183 והזמינו את ספר הבדיחות

או רצו למוקד המרכזי ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' ירושלים.

מחיר לספר 50 ₪ במקום 70 ₪ - מחיר כל הסט (ספר + 4 חוברת) 75 ₪ במקום 95 ₪

*המבצעים עד י"ח אדר תשפ"ה

שימו לב עקב עליות הדפוס וכדומה חלק מהחוברות כבר עלה המחיר - חלק מהחוברות המחיר יעודכן בערב חג פסח

23. אמרו על איזה רב גדול שהייתה בו מידתו של נחום איש גז, ועל כל מארע ומארע היה אומר גם זו לטובה. פעם אחת אמר לו הבעל שם טוב שמח אני שלא היית בימי מרדכי ואסתר, אילו היית בזמן ההוא היית בודאי אומר גם על גזרתו של המן גם זו לטובה. השיב לו רבי נחמן הלא גם גזרה זו הייתה לטובה שכן בשבילה נתלה המן.....

חדש! חדש! חדש! חדש!

יצא לאור חוברת הבדיחות לא נפסיק את השמחה - חלק 6

מחיר החוברת: 10 ₪ בלבד!

ניתן לקנות את החוברת בירושלים: רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' פינת רחוב יחזקאל. כמו כן לרבים השואלים ניתן להשיג במכירה את חוברת הבדיחות 'הרגע הזה...' במחיר מיוחד של 5 ₪ בלבד. עוד פרטים: 0534-135-183

24. הרישעות של עמלק לא ידעה גבולות, הם אמרו: אם ננצח את עם ישראל טוב ואם לא לפחות נאלץ אותם להגיע פעם בשנה לבית הכנסת עם כל הילדים הקטנים שלהם ולא לפספס אף מילה מפרשת זכור!....

25. אסיר שאל רב אם הוא צריך לשמוע מגילה בט"ו באדר, היות והוא מוקף חומה. הרב השיב לו כי אם הוא מוקף חומה מימות יהושע בן נון – ישמע מגילה בט"ו, אך אם הוא מוקף חומה רק מימות ביבי – ישמע בי"ד באדר.....

26. באיזה פסוק נוהגים הקמצנים לא לקרוא? "ובבזה לא שלחו את ידם....."

27. למה לוקח ל"נטורי קרתא" הרבה זמן לקרוא את המגילה? כי הם עושים רעש עם הרעשן בכל "מדינה...."

28. כמה חמות היו לאחשוורש???

3 חמות ואלו הם:

- שככה כדכתיב 'וחמת המלך שככה'.

- בערה כדכתיב 'וחמתו בערה בו'.

- כשך כדכתיב 'כשך חמת המלך'.....

29. כתוב בתרגום שני שכל עשרת בני היו נראים אותו דבר, מאיפוא התרגום לקח חידוש כזה? תשובה: הרי יש שאלה חזקה איך יש עשרת בני המן מה עם מעשר בהמה? אלא המן באמת פתח את השער והתחיל לספור אחד שתיים שלש אולם ויזתא נשאר ויזתא והוא קפץ פנימה בחזרה והרי ההלכה שאם קפץ אחד מן המנויים בחזרה פנימה והתערבב בין היתר כולם פטורים, ולכן נשאר עשרת בני המן, עכשיו אם כל אחד היה נראה אחרת הם לא היו מתערבבים, מזה לקח התרגום שכולם נראו אותו דבר.....

30. שאלו פעם את הפורים רב, למה המן הכין למרדכי עץ גבוה 50 אמה, מה, 30 אמה לא הספיקו? אז הרב ענה שלמעשה, הכין המן את העץ עבור עצמו, והרי אמרו חז"ל: "מרחיקין את הנבלה מן העיר חמישים אמה....."

31. עם הארץ אחד שאל את חבריו משה רבינו נולד בז' באדר והברית חל בי"ד אדר אז למה לא קראו לו מרדכי? חברו חשב יגע ומצא ואמר לו בגלל שהוא נולד בז' באדר באותו היום משה רבינו נולד לכן קראו לו משה.....

שימו לב יצא לאור גם חלק ב'

ניתן לקבל את חלק ב' במייל: a05832349@gmail.com

לא נבפיק את השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.י. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ש.א. הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

פנינים יקרים על מגילת אסתר

פרק ח - פסוק טז

לִיהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשִׁשְׁן וִיקָר:

הנס כאן מבואר, שמתוך חשיכה גדולה וגזירה נוראה, לפתע יצאו היהודים לאורה גדולה, והיתה להם שמחה רבה (פנימית) וששון (גלוי), וכבוד לעיני כל העמים, על שניצלו מגזירתו של המן. ובארו רבותינו (שבת ק"ל א') אורה זו תורה, שמחה זה יו"ט, ששון זה מילה, ויקר אלו תפילין. שעל כל המצוות האלו גזר המן. ועכשיו שמת המן ובטלה גזירתו, היתה ליהודים הרווחה גדולה, שיכלו לקיים בגלוי את כל המצוות האלו.

הדבר תורה לעילוי נשמת: קאסאנש בת דגיטו ע"ה

מילתא דבדיחותא

המשך הבדיחות מחלק א'.

32. הורים יקרים, בעקבות החלטת הנהלת החדר לאסור על המלמדים לקבל משלוחי מנות מהילדים, אבקש מאוד שלא לצרף למעטפה שום מאכל ומשתה. בברכה.....

33. אני משתדל להיות פרוז בפורים משום זריזים מקדימים.....

34. שתיתי יין ברטנורה, היה דווקא די מוצלח. אבל היה חסר לי ליד זה קצת שוטנשטיין או מתיבתא.....

35. שתיתי ויסקי 40% אלוהול ונושעתי.....

ניתן לקבל את הגיליון כל פעם במייל: a05832349@gmail.com

'ממלכת השמחה'

מאחלת:

למאות המפצים
ברחבי הארץ.

לעשרות המנויים
ברחבי העולם.

לאלפי הקוראים.

לכל בית ישראל.

חג פורים שמח

ובעזרת השם

רק שמחה

במשך כל השנה

22רכה: ידידכם ואוהבכם

שר השמחה: מאיר פנחסי הי"ו

וכל העוסקים ב'ממלכת השמחה'

לא נפסיק את השמחה'

36. ילד: אבא למה באוזני המן יש כאלה עם פרג / ממרח תמרים / שוקולד? אבא: כי זה מחלוקת מה היה לו באוזניים.....
37. נראה לי שאם השכנים מלמעלה לא יפסיקו להרעיש אני אשלח להם בפורים וופלים לימון בטעם פסיפלורה.....
38. אומרים שאין שמחת פורים רק עם 13 החוברות של הבדיחות, באמת הם צודקים.....
39. רק לפני פורים זה הגיוני לשמוע גבר מתלונן שאין לו מה ללבוש.....
40. הרגע הזה שאתה מתקשר להודות בהתרגשות למישהו ששלח לך משלוח מנות למרות שאתם מסוכסכים כבר כמה שנים, ובתום השיחה אתה מגלה בתוך האריזה פתק ומסתבר שהמשלוח היה מיועד בכלל למישהו אחר והגיע אליך בטעות.....
41. לצורך מסיבת פורים שאני מפיק דרוש לי המן אורח.....
42. בתכלס משלוחי מנות זו ההזדמנות להראות מי מכינה את העוגות הכי טובות השנה בשכונה.....
43. אומרים שסעודת פורים לא יכולה להיות מושלמת אם לא משתתף בה לפחות שיכור אחד, אז אומרים.....

שימו לב - נשארו בודדים!

מחוברת הבדיחות

'ל' ח' ג פ' ר' י' ה'

20 עמודים - מעל 120 בדיחות - במחיר מצחיק: 7 ₪ בלבד!

ניתן לקנות במוקד המרכזי: רחוב הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב'

עוד פרטים: 0534-135-183

הידון פורים!

1. מדוע פורים נקרא כך?
2. מדוע נקרא מגילת אסתר ולא מגילת אחשורוש או מרדכי?
3. מדוע נקרא החג בשם פורים בלשון רבים, ולא נקרא בשם חג הפור, על שם הפור?
4. מדוע קוראים את המגילה פעמיים, גם בערב וגם בבוקר?
5. איך יכול להיות אדם הביא לחבירו משלוח מנות הכי מהודר שיש ואנחנו אומרים לו לא יצאת ידי חובה?
6. מהן ששת המצוות שיש בפורים?
7. איזה מילה הכי ארוכה יש במגילה?
8. באיזה פרק ופסוק יש את כל האותיות של הא' ב'?
9. היכן מרומז שושתי נהרגה?
10. מי היה הראשון בתנ"ך שהתחפש. ולמה?

מתנה מושלמת לחג פורים ולמשלוח מנות!

כל ה- 13 חוברות הבדיחות שיצאו עד היום:

1. לא נפסיק את השמחה חלק 1 = 10 ₪	7. חגי תשרי. = 5 ₪
2. לא נפסיק את השמחה חלק 2 = 10 ₪	8. חג פורים. = 7 ₪
3. לא נפסיק את השמחה חלק 3 = 10 ₪	9. חג פסח. = 5 ₪
4. לא נפסיק את השמחה חלק 4 = 10 ₪	10. משמח חתן וכלה חלק 1 = 5 ₪
5. לא נפסיק את השמחה חלק 5 = 10 ₪	11. משמח חתן וכלה חלק 2 = 5 ₪
6. לא נפסיק את השמחה חלק 6 = 10 ₪	12. משמח חתן וכלה חלק 3 = 5 ₪
13. הרגע הזה... = 5 ₪ ועוד הרבה הוספות.....	

310 עמודים - 2,100 בדיחות. במחיר מצחיק ומיוחד:

75 ₪ בלבד
במקום 97 ₪!

המכירה נמצאת ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' ירושלים

וכדי לקבל את ההנחה המיוחדת - אך ורק בתיאום מראש!

עוד פרטים: 0534-135-183

מילתא דבדיחותא

44. למה בסעודת אחשורוש השתמשו ב"כלים מכלים שונים" ולא בחד פעמי כנהוג אצל מי שהפרוטה מצויה בכיסו?.....

45. מה מקור המנהג לאוכלים אוזני המן להקפיד דווקא על אכילת אוזן המן ימנית?.....

46. אשתי הזכירה לי שבשנה שעברה השתכרתי והקאתי והיה לה מאוד קשה לנקות את כתמי היין, אז הבטחתי לה שהשנה אני שותה רק יין לבן.....

הידעת? כל הבדיחות בעלוני פורים הן מתוך חוברת הבדיחות ל'חג פורים'

מעל 120 בדיחות - במחיר מצחיק של 7 ₪ בלבד.

47. הילדה מודיעה לאמא שהגננת אמרה שהיא תהיה אמא של פורים. ומה עושה אמא של פורים? שאלה האמא. עונה הילדה: אמא של פורים צריכה כל הזמן להגיד לילדים: תפסיקו כבר לאכול ממתקים. אני לא מרשה.....

48. אומרים שאין שמחת פורים רק עם 13 החוברות של הבדיחות, באמת הם צודקים.....

חדש! חדש! חדש! חדש!

יצא לאור חוברת הבדיחות לא נפסיק את השמחה - חלק 6

מחיר החוברת: 10 ₪ בלבד!

ניתן לקנות את החוברת בירושלים: רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' פינת רחוב יחזקאל.

עוד פרטים: 0534-135-183

49. הרגע הזה: שהמן חושב למי יחפוץ המלך לעשות יקר יותר ממני ואז הוא שומע מאחשורוש: מהר קח את הלבוש והסוס כאשר דברת ועשה כן למרדכי היהודי.....

50. אמרתי לסבא שלי, סבא השנה לא תצטרך לטרוח בפורים ללכת לתת מתנות לאביונים. אני כבר אמצא לך אביון עם רכב שהוא יבוא אליך.....

הרגע הזה הגיע!

שימו לב: לעת עתה יש אפשרות לקנות את חוברת הבדיחות הרגע הזה...

במחיר מיוחד של 5 ₪ בלבד - ניתן לקנות במוקד המרכזי רחוב רחובות

הבוכרים (דוד) 9 ירושלים.

30 יום קודם החג...

מיד לאחר פורים מתחילים למכור במוקד ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 בירושלים

את חוברת הבדיחות ל'חג הפסח' מהדורת ה'תשפ"ד - בעלות של 5 ₪ (שימו לב בהדפסה הבאה המחיר יעודכן ל- 7 ₪)

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

מלבד אביון מהודר למתנות לאביונים יש להקפיד על שונא מהודר למשלוח מנות - להרבות אהבה

עם הארץ אחד שידך את בתו עם בחור ישיבה, ביקש לבחון את החתן ולראות עד היכן מגעת למדנותו "איזה פרק אתה לומד כעת"? שאלהו. "הכל שוחטין" ענה החתן. הכל שוחטין? נבהל המחנות: מה? שוחטין את הכל? גם אותי? תנוה דעתך, הרגיעו החתן, שכן המשנה אומרת להלן: "חוש מחרש שוטה וקטן..."

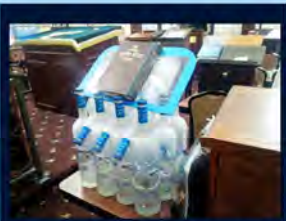
בטיול בין הזמנים אומר בחור ישיבה אחד לחברו "תראה איזה שקיעה יפה", החבר: "וואי תפילין..."

בטיול בין הזמנים אומר בחור ישיבה אחד לחברו "תראה איזה שקיעה יפה", החבר: "חכה תראה את השקיעה של רבנו תם..."

נכון יהיה מצחיק

האיראנים מחממים את הגזרה רגע לפני ראש חודש אדר? יש כאלה שאף פעם לא לומדים...

סטנדר לחזן של פורים

כשהחזן טועה במגילה

רציתי להתחפש השנה לרזה אבל התחפוש קטנה

משלוח מנות לאשתי היקרה

רק בחור ישיבה יבין...

רציתי להתחפש ליצחק תשובה, אבל חסר לי כמה מיליארדים.

דברי הגאון הרב

ראובן אלבז שליט"א

אחרי שני !! זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל לכאורה פרשת מחצית השקל קצת תמוהה, הרי ה' יתברך אוהב שלימות, וכבר נפסק להלכה שאם יש לאדם ככר לחם קטן שלם ופרוסה גדולה אך היא חצויה, צריך הוא לברך על ככר הלחם הקטן והשלם ולא על הפרוסה כיון שמעלת השלימות חביבה וגדולה לפני ה' יתברך. ואם כן יש לתמוה מדוע במצוות התרומה למשכן ציווה ה' יתברך שבני ישראל יתנו מחצית השקל ולא שקל שלם?

אלא רצה הקב"ה להורות לנו וללמדנו יסוד גדול שאדם ללא חבירו הוא חצוי ולא יוכל להגיע לשלימות, רק ברגע שהוא יתן חצי וחבירו יתן עוד חצי הם יצליחו יחד להגיע לשלימות.

למה ליהודי אחד שהרגיש תחושת גירוי גדולה בגבו, לגרד לעצמו את גבו בידו אינו יכול, מה עשה? יצא חוץ לביתו וראה מולו עמוד עם ארבע זוויות, "מושלם לגירוד", נשען עם גבו על העמוד והתחיל לגרד, לרוע מזלו היה זה העמוד שעליו הונח אנדרטת המלך, עבר שם שוטר ועצרו. הביאו השוטר אל בית המלך והאשימו שנהג חוסר כבוד והערכה לאנדרטת המלך. אותו יהודי פרץ בבכי מר לפני המלך וטען שהוא לא שם לב שעל גבי העמוד הייתה מונחת אנדרטת המלך, ואם היה יודע זאת לא היה מגרד שם בשום פנים ואופן. המלך האמין לאותו יהודי ופטר מעונש, ולא זו בלבד אלא אף העניק לו שק מלא מטבעות זהב. שמח היהודי וכהודאה לבורא יתברך על שהצילו החליט לעשות סעודה הודיה, שמעו זאת שני יהודים והחליטו גם הם לנסות את מזלם, למחרת הלכו שניהם לאותו עמוד בעל ארבעת הזוויות והתחילו מתגרדים, ראה אותם השוטר ומיד הביאם להישפט לפני המלך. גער בהם המלך על שביזו את כבודו, והם טענו לעומתו שלא היה להם כסף לשלם לאדם שיגרד את גבם ולכן עשו זאת מחוסר אונים וכו', המלך לא נרגע ולא קיבל טענתם ומיד ציווה לאסור אותם בבית האסורים למשך שלושה חודשים. נדהמו שני היהודים על גזר דינם ושאלו את המלך: "אדונינו המלך, שבוע שעבר חבר שלנו טען את אותה טענה ואתה פטרנו מכל עונש, ולא זו בלבד אלא גם העשרת אותו עושר גדול, ולמה אותנו אתה מעניש?" אמר להם המלך: "שוטם שבעולם, הוא היה יחיד ולכן לא היה יכול להתגרד בכוחות עצמו, אך אתם הייתם שניים וכל אחד היה צריך לגרד את גבו של חבירו..."

ללמדך כשמרגיש האדם שלם, דרכו לא תצלח, אך אם ירגיש שהוא חצוי וגם חבירו ירגיש חצוי יכולים שניהם להתעלות ולהגיע לשלימות. יהי רצון שנוכח לחיות כולנו באחדות שלמה ובאהבה רבה, ונזכה בקרוב בקרוב לראות בגאולת ישראל ברחמים, אמן.

שבת שלום ואמור!

השבת אבות ובנים תהלים שבת קודש זה הזמן לקחת חלק

זכות שני ילדים סה"כ 40 ש"ח

לתרומות: נדדים פלוס "השיבה" קוד 1001085 או בפלא: 052-7656075

מרת הנר"ע יוסף זצ"ל כתב: מצוה רבה לארגן קריאת תהלים בשבת לילדים ובני נוער ולחלק להם מיני מתיקה ופרסים כדי להזקם בתורה ויראת שמים.

חוברת עילוי נשמות

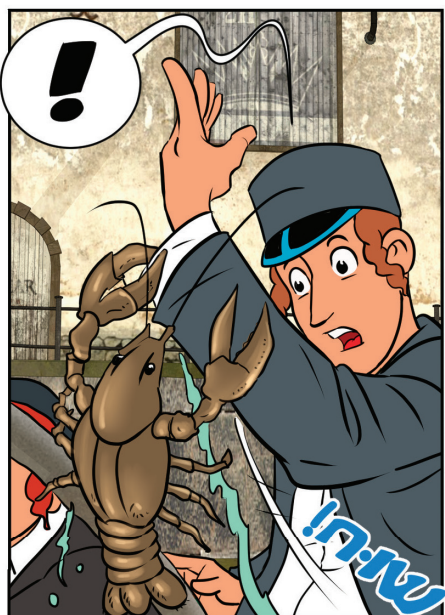

נוסח קליל ונחר נוסח קליל ונחר 052-7656075

רק אחרי שראיתי כמה אשתי הוציאה על משלוחי מנות, הבנתי כמה המן היה רשע.

הולך להיגמר לי הקפה בבית, מתלבט אם לקנות או לחכות למשלוחי המנות.

לקבלת העלון במייל: 367korona@gmail.com

נגלית לעיניהם מפקדה גרמנית...